

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ Π.Ε.Σ.Ε.Δ.Ε.

Εργοληπτικόν Βήμα

ΝΟΚ

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ

ΚΤΥΠ ΑΕ

ΕΡΓΑ ΑΝΩ
ΤΩΝ 28 ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΝΓΚΑΝΙΚΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΤΙ
(EVOLUTION IN TRAFFIC INNOVATION)

Λύσεις
προστασίας
για τους οδηγούς

ΑΠΟΔΟΣΗ - ΑΠΛΟΤΗΤΑ - ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ

ΑΥΞΗΣΤΕ ΑΚΡΙΒΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΛΥΣΕΙΣ MACHINE GUIDANCE ΤΗΣ HEMISPHERE

DOZER SOLUTION

ΕΥΚΟΛΙΑ ΣΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΜΕΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΙΣΗ ΥΛΙΚΩΝ & ΚΑΥΣΙΜΩΝ

ΜΕΙΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

ΕΓΓΥΗΣΗ 3 ΕΤΩΝ

Geotech[™]
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Η **GEOTECH** έφερε στην Ελλάδα
τη σειρά Grademetrix, την ολοκληρωμένη
λύση της Hemisphere GNSS
για **καθοδήγηση μηχανημάτων έργων.**

Επικοινωνήστε μαζί μας.
T : +30 210 63 95 620 , +30 210 63 96 660
E : info@geotech.gr
S : geotech.gr

Novel

ΚΕΡΑΜΙΔΙ

EPD®
THE INTERNATIONAL EPD® SYSTEM

Κεραμίδι μεγάλων διαστάσεων, με ανοχή στην απόσταση των διαδοκίδων. Ιδανική αρχιτεκτονική επιλογή για μοντέρνες κατασκευές που απαιτούν επίπεδη επιφάνεια στέγης.

6
EDITORIAL
MARIA ΤΣΙΟΜΠΑΝΟΥ
Πρόεδρος ΠΕΣΕΔΕ
NOK, Ασφάλεια Δικαίου και Κράτους

8
Ακύρωση NOK: Ποιες οικοδομικές άδειες επηρεάζονται

12
ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΑΣΙΝΟΣ
Πρόεδρος ΤΕΕ
Οι αποφάσεις του ΣτΕ, τα λάθη της και η ανάγκη για έναν νέο οικοδομικό κανονισμό

17
ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΕΛΛΟΣ
Α' Αντιπρόεδρος ΚΕΔΕ
Η Τοπική Αυτοδιοίκηση συνεχίζει αποφασιστικά τον αγώνα για τη διάσωση των πόλεων από την υπερδόμηση και το τσιμέντο

18
Κατερίνα Καφτάνη
Δρ Νομ. Δικηγόρος
Οι πρόσφατες αποφάσεις 146-149/2025 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας

22
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ
Πρόεδρος ΠΟ ΕΜΔΥΔΑΣ
«Φτάνει πια με την κακή νομοθέτηση και την κερδοσκοπία»

26
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ
Αρχιτέκτων Μηχανικός
Όταν η θέα χάνεται: Τι σημαίνει η απόφαση του ΣτΕ για το NOK και τους μηχανικούς

30
Αλλαγή σκυτάλης στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

33
Η ΓΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΕΣΕΔΕ
Στις επάλξεις ο εργοληπτικός κόσμος

34
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΝΓΚΑΝΙΚΑΣ
Η ETI GREECE αρωγός στην ενίσχυση οδικής ασφάλειας

38
ΤΕΧΝΙΚΟ ΑΡΘΡΟ
Διασφάλιση και έλεγχος ποιότητας σκυροδέματος

41
Η ΓΩΝΙΑ ΤΗΣ ΚΤΥΠ ΑΕ
Έργα άνω των 28 εκατ. ευρώ.

42
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Οι προκλήσεις εφαρμογής της Μπλε και Πράσινης Συμφωνίας στην Ελλάδα

48
ΤΕΧΝΙΚΟ ΑΡΘΡΟ
Ανάκτηση Θερμότητας από Βιομηχανικές Διαδικασίες

54
Η ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΣΜΕΔΕΚΕΜ
Παραβιάσεις της νομοθεσίας σε αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων

56
Η ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΣΜΕ
Η εξέλιξη των διευρωπαϊκών δικτύων και οι επιδράσεις στην Ελλάδα

64
VENTZIOS ACCOUNTING
Ψηφιακή κάρτα εργασίας

70
Η ΓΩΝΙΑ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΟΣΕΤΕ
Δραματική αύξηση εργατικών δυστυχημάτων στη χώρα

72
ΤΕΧΝΙΚΟ ΑΡΘΡΟ
Σύνδεση της επιστημονικής γνώσης μηχανικών με την αγορά εργασίας μέσω ΑΠΘ

76
ΤΕΧΝΙΚΟ ΑΡΘΡΟ
Οι επιδόσεις του κλάδου του μαρμάρου στην Ελλάδα για το 2023

78
ΙΣΤΟΡΙΚΑ
Η Εθνική Οδός 1 (Ανισόπεδος κόμβος Χαλάστρας - Ευζώνων)

84
Η ΓΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΕΕΓΕΠ
Οι λόφοι της Αθήνας εκπέμπουν SOS

«Ο «δαίμων» του τυπογραφείου «χτύπησε» στο προηγούμενο τεύχος του Εργοληπτικού Βήματος, όπου στη σελίδα 9 δημοσιεύτηκε λάθος κείμενο. Το σωστό έχει αναρτηθεί στην αντίστοιχη ηλεκτρονική έκδοση Νο_142

Το Εργοληπτικόν Βήμα είναι ιδιοκτησία της ΠΕΣΕΔΕ. Οι απόψεις που δημοσιεύονται στο Εργοληπτικόν βήμα είναι προσωπικές και εκφράζουν αποκλειστικά και μόνο τα μέλη που τις διατυπώνουν. Η ΠΕΣΕΔΕ και το περιοδικό Εργοληπτικόν βήμα ουδεμία ευθύνη φέρουν για τις απόψεις που δημοσιεύονται.

ΤΕΥΧΟΣ 143
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ
ΜΑΡΤΙΟΣ 2025
Κωδικός εντύπου
011271
ISSN 1105-4093
www.pesede.gr
Νέα, δραστηριότητες, νομικά και φορολογικά θέματα άμεσα και έγκυρα, από το χώρο εργασίας.

Διμηνιαία Έκδοση της
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
Θεμιστοκλέους 4, 106 78 Αθήνα
τηλ: 210 3814735, 210 3838759
e-mail: secretary@pesede.gr
www.pesede.gr
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Π.Ε.Σ.Ε.Δ.Ε •
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ
ΝΟΜΟ: **MARIA ΤΣΙΟΜΠΑΝΟΥ**
Πρόεδρος ΠΕΣΕΔΕ.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:
ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΜΠΡΕΓΙΑΝΝΟΣ
[Νομικός Σύμβουλος ΠΕΣΕΔΕ]
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΣΤΑΜΑΤΟΓΙΑΝΝΗΣ
[Οικονομοτεχνικός Σύμβουλος της ΠΕΣΕΔΕ]
ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΝΤΖΙΟΣ
[Φοροτεχνικός Σύμβουλος της ΠΕΣΕΔΕ]
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ - ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: **ΕΛΕΝΗ ΑΛΕΙΦΕΡΗ**
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:
ΓΟΒΗΜΑ ΜΟΝ. ΙΚΕ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ:
ΚΥΡΙΑΚΗ ΖΑΜΠΑΡΑ
info@gobhma.gr
www.gobhma.gr
fb: GOBHMA, gobhma
τηλ.: 210 8047364

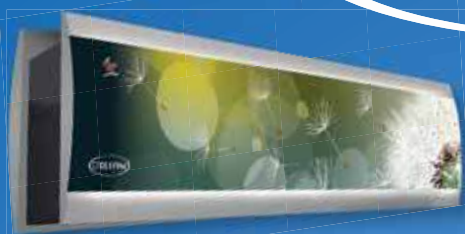
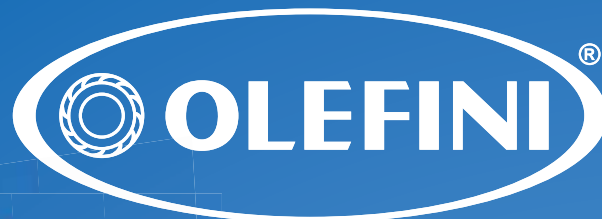

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Μαρία Τσιομπάνου**, Πρόεδρος ΣΠΕΔΕ Δυτ. Μακεδονίας Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Βάιος Κυρίτσος**, ΣΕΔΕ Λάρισας. Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Σταμάτης Ντούβας**, ΣΕΔΕ Φθιώτιδας. ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: **Ιωάννης Δερμεντζόγλου**, ΣΕΔΕ Καβάλας. ΤΑΜΙΑΣ: **Γεωργία Κατσικάρη**, ΣΕΔΕ Θράκης. ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: **Κωνσταντίνος Κασιδονιωτάκης**, ΣΕΔΕ Λασιθίου. ΜΕΛΗ ΤΟΥ Δ.Σ.: **Κωνσταντίνος Βαλοδήμος**, ΣΠΕΔΕ Θεσ/νίκης & Κεντρ. Μακεδονίας. **Κωνσταντίνος Βουγιουκλής**, ΣΕΔΕ Δράμας. **Ιωάννης Γελαδάρης**, ΣΕΔΕ Πιερίας. **Γεώργιος Γεωργουλόπουλος**, ΣΕΔΕ Μεσσηνίας. **Αναστάσιος Γρυλλάκης**, ΣΠΕΔΕ Ηρακλείου. **Παναγιώτης Κατέρος**, ΣΕΔΕ Άρτας. **Ιωάννης Λιάπης**, ΣΕΔΕ Λάρισας. **Πέτρος Μαντάς**, ΣΠΕΔΕ Πάτρας. **Ανδρέας Μπανιάς**, ΣΕΔΕ Αγρινίου. **Γεώργιος Μυλωνάς**, ΣΕΔΕ Καρδίτσας. **Κωνσταντίνος Νταγκούμας**, ΣΠΕΔΕ Δυτ. Μακεδονίας. **Δημήτριος Παπαευαγγέλου**, ΣΕΔΕ Καρδίτσας. **Κωνσταντίνος Παππάς**, ΣΕΔΕ Αγρινίου. **Θεόδωρος Πολιτίδης**, ΣΠΕΔΕ Δυτ. Μακεδονίας. **Εμμανουήλ Σιγανός**, ΣΕΔΕ Ρεθύμνου. **Απόστολος Τσιακίρης**, ΣΕΔΕ Έβρου. ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: **Ζαφείρα Μήτρου**, ΣΠΕΔΕ Θεσ/νίκης. **Φωτεινή Μπουσίου**, ΣΠΕΔΕ Πάτρας. **Αθανάσιος Σουλεμέτης**, ΣΕΔΕ Τρικάλων. ΕΞΕΛΕΓΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: **Εμμανουήλ Σινωπίδης**, ΣΠΕΔΕ Πιερίας. **Φώτης Κουβουκλιώτης**, ΣΠΕΔΕ Θεσ/νίκης & Κεντρ. Μακεδονίας. **Παναγιώτης Τσάντας**, ΣΕΔΕ Καβάλας. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ: **Αριστοτέλης Μυλωνάς**, ΣΠΕΔΕ Καρδίτσας. **Στέργιος Γαλάνης**, ΣΕΔΕ Σερρών. **Κωνσταντίνος Καρβούνης**, ΣΕΔΕ Τρικάλων.

Αεροκουρτίνες

400 διαφορετικοί τύποι

- Απλές
- Θερμαινόμενες με Ηλεκτρικές Αντιστάσεις
- Θερμαινόμενες με στοιχεία Θερμού ή/και Ψυχρού Νερού
- Οικονομικά Μοντέλα
- Μεγάλο Εύρος Παροχών και Ταχυτήτων Αέρα
- Έξυπνα και Ευέλικτα control
- Δυνατότητα δημιουργίας Έξυπνων Δικτύων με (ή χωρίς) την βοήθεια computer
- IP 24

ΑΕΡΟΚΟΥΡΤΙΝΕΣ 12V ΓΙΑ ΦΟΡΤΗΓΑ ΨΥΓΕΙΑ

ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ

Επίτοιχα μοντέλα

- DC Inverter
 - ON-OFF
- ΝΤΟΥΛΑΠΕΣ
ΚΑΣΕΤΕΣ
ΚΑΝΑΛΑΤΑ

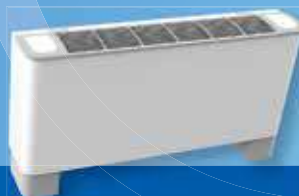
ΑΦΥΓΡΑΝΤΗΡΕΣ

R-410 A 55lt/24h

FAN HEATERS

4 Μεγέθη
16 διαφορετικά
μοντέλα

FAN COIL

FC-200 FC-300
FC-400 FC-600

ΟΛΕΦΙΝΗ Α.Ε.Β.Ε.

ΘΕΣΗ ΛΑΚΚΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ, ΜΕΓΑΡΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
Τ.Κ. 19 100, Τ.Θ. 3610

Τηλ.: 22960.27624, 23358, Fax: 22960.23361

www.olefini.gr - sales@olefini.gr

ΝΟΚ, Ασφάλεια Δικαίου και Κράτους

**ΜΑΡΙΑ
ΤΣΙΟΜΠΑΝΟΥ**
ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΠΕΣΕΔΕ

Το κράτος δικαίου είναι μία από τις θεμελιώδεις αξίες των περισσότερων κρατών του σύγχρονου κόσμου. Στο πλαίσιο της λειτουργίας ενός κράτους δικαίου όλες οι δημόσιες αρχές ενεργούν πάντοτε με βάση τους περιορισμούς που θέτει ο νόμος, σύμφωνα με τις αξίες της δημοκρατίας και τα θεμελιώδη δικαιώματα, και υπό τον έλεγχο ανεξάρτητων και αμερόληπτων δικαστηρίων. Ο ορισμός του κράτους δικαίου προϋποθέτει την ισχύ έξι βασικών αρχών: **νομιμότητα**, η οποία συνεπάγεται διαφανή, υπεύθυνη, δημοκρατική και πλουραλιστική διαδικασία για τη θέσπιση νόμων· **ασφάλεια δικαίου**· **απαγόρευση της αυθαίρετης άσκησης εκτελεστικής εξουσίας**· **αποτελεσματική δικαστική προστασία** από ανεξάρτητα και αμερόληπτα δικαστήρια, με αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων· **διάκριση των εξουσιών**· και **ισότητα έναντι του νόμου**.

Η πρόσφατη διαμάχη για την συνταγματικότητα ή όχι του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού (ΝΟΚ) έφερε για ακόμη μία φορά στο προσκήνιο την σημασία της ασφάλειας δικαίου. Είναι, δε, αξιοσημείωτο ότι και οι δύο πλευρές την επικαλούνται. Οι διαφωνούντες προβάλλουν ισχυρά επιχειρήματα στην προάσπιση των θέσεων τους και νομοτελειακά η υπόθεση αυτή κατέληξε στην κρίση του ΣτΕ. Οι αποφάσεις της Ολομέλειας του ΣτΕ δημιούργησαν, όπως ήταν αναμενόμενο, μία νέα σειρά αντιπαραθέσεων και διαφωνιών από τους ενδιαφερόμενους. Θα πρέπει στο σημείο αυτό να τονίσουμε ότι το αρμόδιο υπουργείο συμμορφώθηκε άμεσα με τις αποφάσεις του ΣτΕ. Σύμφωνα με δήλωση του τότε υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Θ. Σκυλακάκη: «Υπήρχε προφανές σφάλμα στον τρόπο που λειτουργούσε ο κανονισμός και το διορθώσαμε άμεσα, χωρίς καμία καθυστέρηση».

Αυτό που τελικά αναδεικνύεται, από όλη αυτή την διαμάχη, είναι η δυσκολία που υπάρχει στην συνεννόηση μεταξύ των πολιτών, ιδιαίτερα όταν συγκρούονται τα συμφέροντά τους και ο ρόλος-κλειδί της αποτελεσματικής και ισόρροπης άσκησης της εκτελεστικής εξουσίας. Οι πολύ κακές συνέπειες αυτής της σύγκρουσης συμφερόντων, όσο αφορά τον ΝΟΚ, θα ήταν πολύ μικρότερες εφόσον η εκτελεστική εξουσία ήταν πιο προσεκτική. Η επιπολαιότητα, η προχειρότητα και η επιφανειακή προσέγγιση ενός τόσο σημαντικού θέματος, όπως το περιβάλλον vs ανάπτυξη, είχε ως αποτέλεσμα την αναγκαστική παρέμβαση του ΣτΕ και την έκδοση μίας απόφασης που ευνοεί το περιβάλλον αλλά δημιουργεί τεράστια αναστάτωση στην αγορά της ιδιωτικής κατασκευής, σε μία εποχή που, μετά από πολλές δεκαετίες, επιτέλους είχε αποκτήσει έναν ανοδικό ρυθμό ανάπτυξης.

Τελικά, η λειτουργία του κράτους δικαίου δεν έχει να κάνει τόσο με την νομοθεσία και την νομιμότητα. Έχει να κάνει με τον τρόπο που πολιτεύονται κυβερνώντες και αντιπολιτευόμενοι και με τον τρόπο που οι ίδιοι οι πολίτες προσεγγίζουν τα κέντρα εξουσίας. Για ακόμη μία φορά, μέσα από αυτή την στήλη που έχω την τιμή έξι χρόνια να «υπηρετώ», θα επισημάνουμε ότι όλα τα προβλήματα της Χώρας μας προέρχονται από τις παθογένειες που κουβαλάει το Κράτος και εμείς οι Πολίτες του. Η μικροπολιτική διαχείριση και οι ψηφοθηρικές πρακτικές μας οδήγησαν στην ελληνική οικονομική κρίση. Η παθογένεια αυτή δεν έχει, δυστυχώς, ακόμη ξεριζωθεί από το τρόπο που κινείται και λειτουργεί η ελληνική κοινωνία. **Η αποκατάσταση της αξίας της Πολιτικής αλλά και του Πολίτη αναδεικνύεται σε βασική προτεραιότητα, ιδιαίτερα με τα όσα παρακολουθούμε να διαδραματίζονται στη διεθνή σκηνή και, φυσικά, δεν είναι κανείς από εμάς άμοιρος ευθυνών.** ■

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ *Το νέο τοπίο*

ΤΙΣ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (ΚΑΘΑΡΟΓΡΑΜΜΕΝΕΣ) ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΜΕ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΚΑΙ ΚΡΙΘΗΚΕ ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΝΟΚ), Ο ΟΠΟΙΟΣ ΘΕΣΠΙΖΕ ΚΙΝΗΤΡΑ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΔΟΜΗΣΗΣ (ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ, ΥΨΟΣ) ΚΤΗΡΙΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ. ΣΤΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΒΗΜΑΤΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΤΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΕΚΘΕΤΟΥΝ ΤΙΣ ΑΠΟΦΕΙΣ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ ΙΣΧΥΟΝΤΟΣ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΟΜΗΣΗΣ

ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΟΝ
ΒΗΜΑ

Ακύρωση ΝΟΚ: Ποιες οικοδομικές άδειες επηρεάζονται

ΓΡΑΦΕΙ Η ΕΛΕΝΗ ΑΛΕΙΦΕΡΗ

Η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας δημοσίευσε τέσσερις αποφάσεις με τις οποίες και κρίθηκε αντισυνταγματικό το σύστημα κινήτρων του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού (ΝΟΚ) και οι οποίες ορίζουν σε ποιες οικοδομικές άδειες τίθενται περιορισμοί κ.λπ.

Όπως αναφέρεται στις αποφάσεις της Ολομέλειας του ΣτΕ (146 - 149/2025), με πρόεδρο τον Μιχάλη Πικραμένο και εισηγήτριες τις συμβούλους Επικρατείας Μαρία Σωτηροπούλου και Χριστιάνα Μπολόφη, τα αποτελέσματα της αντισυνταγματικότητας πρέπει να μην καταλάβουν

τις οικοδομικές άδειες, των οποίων η υλοποίηση (οικοδομικές εργασίες) έχει αποδεδειγμένα αρχίσει έως και τις 11/12/2024, ημερομηνία κατά την οποία το Δικαστήριο, δια του προέδρου, προέβη σε ανακοίνωση του περιεχομένου της παρούσας απόφασης.

Όπως σημειώνεται, ως «έναρξη υλοποίησης των οικοδομικών αδειών νοούνται οι εργασίες εκσκαφής για την ανέγερση της οικοδομής, ο χρόνος πραγματοποίησης των οποίων πρέπει να αποδεικνύεται με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως, μεταξύ άλλων, α) με τη γνωστοποίηση, καθ' οιονδήποτε τρόπο, της έναρξης των εργασιών εκσκαφής σε οποιαδήποτε διοικητική Αρχή και β) με την ηλεκτρονική υποβολή Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (ΑΠΔ) από τον εργοδότη στη βάση δεδομένων του ΕΦΚΑ κ.ο.κ., εφόσον η γνωστοποίηση ή η υποβολή των ως άνω στοιχείων γίνει έως και την 11η Δεκεμβρίου 2024».

Ειδικότερα, «δεν αρκούν η ηλεκτρονική αυτόματη έκδοση της οικοδομικής άδειας και η λήψη αριθμού άδειας, ούτε η ηλεκτρονική ενημέρωση άλλων υπηρεσιών, τα οποία αφορούν μόνον το γεγονός της έκδο-

σης της άδειας και δεν αποδεικνύουν τον χρόνο έναρξης των οικοδομικών εργασιών», ενώ «εκκρεμείς κατά την 11/12/2024 δίκες δεν καταλαμβάνονται από τον περιορισμό των αποτελεσμάτων της αντισυνταγματικότητας».

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Το ΣτΕ απαντά σε ερωτήματα τα οποία ανακύπτουν από το περιεχόμενο των εν λόγω αποφάσεων, που έχουν ως εξής:

■ Τι ακριβώς κρίθηκε με τις αποφάσεις 146-9/2025 της Ολομέλειας του ΣτΕ;

Κρίθηκε ότι το σύστημα των διατάξεων του ΝΟΚ με το οποίο θεσπίζονται κίνητρα προσαύξησης των όρων δόμησης (συντελεστή δόμησης, ύψους) για την ανέγερση των κτιρίων, θα μπορούσε να εισαχθεί στον πολεοδομικό σχεδιασμό συγκεκριμένων περιοχών ανάλογα με τα ειδικότερα χαρακτηριστικά τους αλλά δεν μπορεί, κατά το Σύνταγμα, να θεσπιστεί με διάταξη γενικής εφαρμογής, όπως στην προκειμένη περίπτωση, διότι αυτό οδηγεί στην ανατροπή του ισχύοντος πολεοδομικού σχεδιασμού κάθε περιοχής.

■ Είναι η πρώτη φορά που δημοσιεύεται απόφαση του ΣτΕ με τέτοιο περιεχόμενο;

Οι σημερινές αποφάσεις αναφέρονται στο ζήτημα της σχέσης των γενικών οικοδομικών κανονισμών και των ειδικότερων όρων δόμησης της κάθε περιοχής. Παρόμοια ζητήματα έχουν τεθεί πολλές φορές κατά το παρελθόν και το Δικαστήριο δεχόταν πάντοτε ότι υπερισχύουν και εφαρμόζονται οι ειδικότεροι όροι δόμησης κάθε περιοχής, εφόσον είναι περιβαλλοντικά ευμενέστεροι. Το ζήτημα αυτό έχει κριθεί και για διατάξεις του ισχύοντος ΝΟΚ με την 705/2020 απόφαση της Ολομέλειας.

■ Γιατί πήρε τόσο καιρό να κριθεί η συνταγματικότητα; Ο ΝΟΚ υπάρχει από το 2012.

Κατ' αρχάς, λόγω της οικονομικής κρίσης υπήρξε καθίζηση στην οικοδομική δραστηριότητα και περιορισμός στην έκδοση οικοδομικών αδειών, με αποτέλεσμα να μην έχουν ανοίξει σχε-

τικές δίκες. Οι οικοδομικές άδειες που οδήγησαν στις σημερινές αποφάσεις της Ολομέλειας εκδόθηκαν το 2022, δηλαδή 10 χρόνια μετά την έναρξη ισχύος του ΝΟΚ, οι παραπεμπτικές αποφάσεις του Ε' τμήματος δημοσιεύθηκαν το 2024, οι υποθέσεις συζητήθηκαν στην Ολομέλεια τον Οκτώβριο του 2024 και το διατακτικό δημοσιεύθηκε δυο μήνες μετά, τον Δεκέμβριο του ιδίου έτους.

■ Εκκρεμούν στο ΣτΕ υποθέσεις για τη συνταγματικότητα άλλων οικοδομικών κινήτρων του ΝΟΚ;

Ναι. Εκκρεμούν και άλλες υποθέσεις με οικοδομικές άδειες στις οποίες τίθεται το ζήτημα της αντισυνταγματικότητας άλλων διατάξεων του ΝΟΚ (πχ υπόσκαφα, διεύρυνση υπογείων γκαράζ κλπ).

■ Ποιον δεσμεύουν οι αποφάσεις της Ολομέλειας;

Τυπικά μόνο τους διαδίκους των συγκεκριμένων υποθέσεων. Επειδή, όμως, η παρανομία των οικοδομικών αδειών οφείλεται σε αντισυνταγματικότητα του νόμου, οι αποφάσεις αυτές μπορούν να έχουν συνέπειες στη νομιμότητα όλων των αδειών που εκδόθηκαν με βάση τις διατάξεις που κρίθηκαν αντισυνταγματικές. Για τον λόγο αυτό, οι σημερινές αποφάσεις, με ρητή σκέψη τους, περιόρισαν τα αποτελέσματα της αντισυνταγματικότητας. Έτσι, οι άδειες για τις οποίες οι οικοδομικές εργασίες έχουν ξεκινήσει και, πολύ περισσότερο, έχουν ολοκληρωθεί, δεν μπορούν να ακυρωθούν ή να ανακληθούν εξαιτίας της αντισυνταγματικότητας αυτής. Εντούτοις, άδειες οι οποίες είχαν ήδη προσβληθεί στα δικαστήρια έως και τις 11/12/2024, μπορούν να ακυρωθούν για τον λόγο αυτό, έστω και αν είχαν ήδη αρχίσει οι οικοδομικές εργασίες, διότι το αντίθετο θα παραβίαζε το δικαίωμα δικαστικής προστασίας.

■ Οι άδειες που έχουν εκδοθεί και για τις οποίες υπάρχει ακόμη προθεσμία για δικαστική προσβολή τους κινδυνεύουν;

Οι άδειες για τις οποίες δεν έχουν ξεκινήσει ακόμη οι οικοδομικές εργασίες

ες μπορούν να ακυρωθούν για τους λόγους που αναφέρονται στις αποφάσεις. Οι άδειες για τις οποίες έχουν ξεκινήσει οι οικοδομικές εργασίες δεν κινδυνεύουν εξαιτίας της εφαρμογής των αντισυνταγματικών κινήτρων του ΝΟΚ, αλλά κινδυνεύουν μόνο εφόσον έχουν άλλες πλημμέλειες.

■ **Τι εννοούμε με τον όρο έναρξη οικοδομικών εργασιών; Πώς αποδεικνύεται αυτή;**

Ως έναρξη υλοποίησης των οικοδομικών αδειών νοούνται οι εργασίες εκ-

σκαφής για την ανέγερση της οικοδομής, ο χρόνος πραγματοποίησης των οποίων πρέπει να αποδεικνύεται με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως, μεταξύ άλλων, α) με τη γνωστοποίηση, καθ' οιονδήποτε τρόπο, της έναρξης των εργασιών εκσκαφής σε οποιαδήποτε διοικητική αρχή, β) με την ηλεκτρονική υποβολή Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (ΑΠΔ) από τον εργοδότη στη βάση δεδομένων του ΕΦΚΑ κ.ο.κ., εφόσον η γνωστοποίηση ή η υποβολή των ως άνω στοιχείων έχει γίνει έως και την 11η Δεκεμβρίου 2024. Δεν

αρκούν, όμως, η ηλεκτρονική αυτόματη έκδοση της οικοδομικής άδειας και η λήψη αριθμού άδειας ούτε η ηλεκτρονική ενημέρωση άλλων Υπηρεσιών, καθώς αφορούν μόνο το γεγονός της έκδοσης της άδειας και δεν αποδεικνύουν τον χρόνο έναρξης των οικοδομικών εργασιών.

■ **Η άδειά μου κρίθηκε αντισυνταγματική από τα δικαστήρια. Έχω δικαίωμα αποζημίωσης;**

Όταν προκαλείται ζημία από αντισυνταγματικότητα νόμου υπάρχει κατ' αρχήν δικαίωμα αποζημίωσης, εφόσον συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις για την αστική ευθύνη του κράτους. Το δικαίωμα για αποζημίωση κρίνεται ανάλογα με τις ειδικότερες περιστάσεις της κάθε υπόθεσης από τα αρμόδια διοικητικά δικαστήρια.

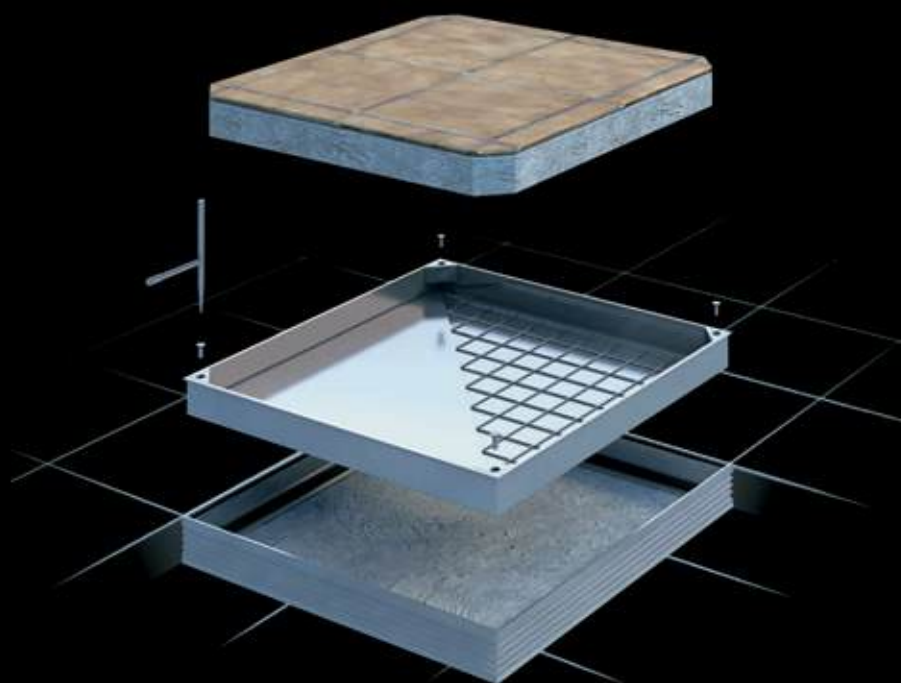
■ **Το ΣτΕ έλαβε υπόψη του τον αντίκτυπο των αποφάσεων αυτών στις επενδύσεις και στην ασφάλεια των συναλλαγών;**

Ναι. Το Δικαστήριο εφάρμοσε τη νομοθεσία που δίνει τη δυνατότητα συνεκτίμησης των συνεπειών της κρίσης περί αντισυνταγματικότητας και, στη συγκεκριμένη περίπτωση, εξάντλησε τα περιθώρια της νομοθεσίας αυτής για τον περιορισμό της βλάβης που μπορεί να επέλθει από τις αποφάσεις στην οικονομική δραστηριότητα και την ασφάλεια των συναλλαγών. ■

“Αόρατα” Καλύμματα αλουμινίου®

Η νέα τάση στην κτηριακή αποχέτευση

Συνδυάζονται με όλα τα αρχιτεκτονικά στοιχεία και τον περιβάλλοντα χώρο

Τα "αόρατα" καλύμματα αλουμινίου έχουν υιοθετηθεί από τον αρχιτεκτονικό κόσμο ως * κορυφαία επιλογή

We make the difference

**ΓΙΩΡΓΟΣ
ΣΤΑΣΙΝΟΣ**
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΕΕ

Οι αποφάσεις του ΣτΕ, τα λάθη της και η ανάγκη για έναν νέο οικοδομικό κανονισμό

Οι μέχρι τώρα αποφάσεις του ΣτΕ για τον Νέο Οικοδομικό Κανονισμό εξέτασαν θέματα δόμησης που αντιμετωπίζει ο κανονισμός, κρίνοντάς τα συνταγματικά ή όχι, επιτυγχάνοντας κάτι πρωτότυπο: να δημιουργήσουν πιθανότητα περισσότερα προβλήματα από όσα λύνουν.

Στις αποφάσεις αυτές, αναφέρεται ξεκάθαρα ότι η ουσία του ΝΟΚ, την οποία υποστηρίξαμε και συνεχίζουμε να υποστηρίζουμε στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, είναι επιστημονικά σωστή, σύγχρονη και αναγκαία. Με απλά λόγια, **τα κίνητρα για την ενεργειακή εξοικονόμηση, την προστασία της περιουσίας των πολιτών, του περιβάλλοντος και της αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης που προβλέπει ο ΝΟΚ είναι απαραίτητα**, όπως ακριβώς εξηγήσαμε ως θεσμοθετημένος τεχνικός σύμβουλος της Πολιτείας. Αλλά παρότι παραδέχεται ότι το περιεχόμενο των διατάξεων των κινήτρων του ΝΟΚ είναι κρίσιμο και απαραίτητο, κρίνει αντισυνταγματική τη διαδικασία που αυτά εφαρμόζονται.

Προφανώς, δεν θα μπορούσε οποιοσδήποτε αντικειμενικός κριτής να αρνηθεί ότι οι περιβαλλοντικές προβλέψεις του ΝΟΚ είναι απαραίτητες σε μια περίοδο κλιματικής κρίσης, όπως άλλωστε αποδεικνύει και η μελέτη του ΤΕΕ που κατατέθηκε στο ΣτΕ. Η τοποθέτηση, μάλιστα, αυτή από την Ολομέλεια του ΣτΕ, φαίνεται ότι «εξορθολογίζει» τις πιο έντονες αποφάσεις του Ε' Τμήματος που είχαν προηγηθεί. Επομένως, η Ολομέλεια του ΣτΕ συμ-

φωνεί με τον πυρήνα της προσπάθειας του ΝΟΚ που είναι η δημιουργία ενός κτιριακού αποθέματος, ικανού να βελτιώσει και να προστατεύσει την καθημερινότητα των πολιτών. Αυτό, σύμφωνα με το ΣτΕ θα πρέπει να γίνεται ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε περιοχής, και να ενταχθούν οι σχετικές προβλέψεις στα Τοπικά και Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια που εκπονούνται στη χώρα με πρωτοβουλία του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας. Και δώσαμε μεγάλη μάχη επί σειρά ετών για να πείσουμε ότι η χώρα πρέπει, επιτέλους, για πρώτη φορά να αποκτήσει ολοκληρωμένο πολεοδομικό σχεδιασμό. Και φυσικά για να ολοκληρωθούν αυτά τα ΤΠΣ και τα ΕΠΣ μέσα στα επόμενα λίγα χρόνια, θα πρέπει να υπάρχει ετοιμότητα τόσο από το Υπουργείο Περιβάλλοντος όσο και από το ΣτΕ ώστε να ολοκληρωθούν άμεσα και σχετικά ΠΔ.

ΖΗΜΙΑ, ΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΑΔΙΚΙΑ
Δυστυχώς, όμως, η μεγάλη ζημιά από την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, δεν αντιμετωπίζεται με πολεοδομικό σχεδιασμό καθώς δεν αφορά καθόλου το κομμάτι αυτό, αλλά κάτι αρκετά βαθύτερο και ουσιαστικότερο. Η απόφαση του ΣτΕ, πλήττει την ασφάλεια δικαίου στην Ελλάδα και οι συνέπειες αυτής της ζημιάς δεν διορθώνονται με κάποιο νέο κανονιστικό πλαίσιο.

Τα τελευταία λίγα χρόνια η Ελλάδα είχε καταφέρει να ξεκινήσει έναν νέο βηματισμό στοχεύοντας στην ολοκλήρωση της οικονομικής της επιστροφής από τα χρόνια της κρίσης. Είχε καταφέρει να ξανακερδίσει το καλό της όνομα, να κερδίσει την εμπιστοσύνη των επενδυτών, να βλέπει ξένα κεφάλαια να κατευθύνονται στην εγχώρια αγορά. Και ακριβώς στο σημείο αυτό έρχεται μία απόφαση από ένα ανώτατο δικαστήριο και ακυρώνει αναδρομικά νόμιμες διοικητικές πράξεις,

νόμιμες άδειες που το κράτος έδωσε. Θα πρέπει να υπενθυμίσω ότι ο Νέος Οικοδομικός Κανονισμός δεν είναι καθόλου νέος αφού θεσπίστηκε το 2012 - και μετά από 13 χρόνια έρχεται το ΣτΕ με μία απόφασή του να στείλει ένα λάθος σήμα στην αγορά και τους πολίτες για

μη εφαρμογή της ασφάλειας δικαίου στη χώρα και καταστρατήγησης της βασικής αρχής του Ελληνικού Συντάγματος και κάθε σοβαρής χώρας για την εμπιστοσύνη μεταξύ διοίκησης και διοικουμένων.

Αυτή η αναδρομικότητα ήταν η μεγαλύτερη και η πλέον επώδυνη συνέπεια από την απόφαση του ΣτΕ. Η πιο σημαντική επίπτωση από τη δικαστική απόφαση του ΣτΕ για τον ΝΟΚ είναι ότι καλλιεργήθηκε η άποψη σε όλους τους πολίτες και στους επενδυτές από το εξωτερικό, ότι δεν υπάρχει ασφάλεια δικαίου στη χώρα μας. Έχουμε, δηλαδή, από τη μία πλευρά μία προ-

«Πλήγμα
και στον
προϋπολογισμό
της χώρας»

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΑΣΙΝΟΣ, ΤΟΝΙΖΕΙ ΣΤΟ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΟΝ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΠΕΣΕΔΕ ΟΤΙ «ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΘΕΣΠΙΣΤΕΙ ΜΕ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ, ΤΟ ΣΥΝΤΟΜΟΤΕΡΟ ΔΥΝΑΤΟΝ, ΝΕΟΣ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΒΑΣΙΣΜΕΝΟΣ ΣΤΟΝ ΟΓΚΟ, ΜΕ ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟ ΚΕΛΥΦΟΣ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ, ΤΟ ΥΨΟΣ, ΤΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΦΥΤΕΥΣΗ»

σπάθεια ετών από αυτή την κυβέρνηση για να ξαναχτίσει την αξιοπιστία της χώρας και να φέρει επενδυτές ξανά στην Ελλάδα και ταυτόχρονα το ΣτΕ να ακυρώνει αυτή την προσπάθεια. Γιατί, κακά τα ψέματα, ποιος ξένος αλλά και εγχώριος επενδυτής θα έρθει να βάλει τα χρήματά του όταν καλλιεργείται η εντύπωση ότι οποιαδήποτε νόμιμη πράξη μπορεί να ακυρωθεί ανά πάσα στιγμή;

Και φτάσαμε στο σήμερα της οικοδομικής δραστηριότητας - που επί της ουσίας έδειχνε για πρώτη φορά σημάδια ότι θα μπορούσε να επιστρέψει στα προ κρίσης επίπεδα - και της επιβάλλουμε ένα καθολικό «πάγωμα» για τα επόμενα, τουλάχιστον, δύο χρόνια. Είναι, **μάλιστα, πλάνη να πιστεύουμε ότι το πλήγμα της απόφασης του ΣτΕ δεν θα αγγίξει τον προϋπολογισμό της χώρας καθώς επηρεάζει πάνω από 3 δισ. επενδύσεων που προγραμματίζονταν για το επόμενο 1-1,5 χρόνια, θέτοντας εν αμφιβόλω περίπου 14.500 οικοδομικές άδειες (νέες και αναθεωρήσεις) που εκδόθηκαν πριν την πρώτη απόφαση του**

ΣτΕ, καθώς ακυρώνεται στην πράξη, ένας οικοδομικός κανονισμός που υπάρχει εδώ και 13 χρόνια.

Δεν θα ήταν, λοιπόν, υπερβολή να μιλήσουμε για ένα εμβληματικό παράδειγμα μη εφαρμογής της ασφάλειας δικαίου στη χώρα. Παράλληλα, εντείνεται η ανασφάλεια και το θέατρο του παραλόγου, που επικρατεί τελευταία στα θέματα δόμησης στη χώρα - με ευθύνη Δικαιοσύνης και Διοίκησης. Αυτό γίνεται εύκολα αντιληπτό καθώς, με βάση την απόφαση, δεν θα μπορεί, για παράδειγμα, να ολοκληρωθεί μία οικοδομή που είναι στο στάδιο των χρωματισμών, αν έχει γίνει προσφυγή στο ΣτΕ μέχρι την 11/12/24, ενώ - σωστά - κάποιος που ξεκίνησε, έστω και τα σκαψίματα, μέχρι και την 11/12/24 θα μπορεί να ολοκληρώσει το έργο. Δηλαδή το χτισμένο θα πρέπει να γκρεμιστεί και αυτό που δεν έχει χτιστεί αλλά έχει ξεκινήσει δύο ημέρες πριν την απόφαση, στις 10/12, θα πρέπει να ολοκληρωθεί.

Και δυστυχώς το σήριαλ ανασφάλειας δεν τελειώνει εδώ. **Εκκρεμούν και άλλες αποφάσεις του ΣτΕ για τον**

ΝΟΚ. Σε απάντηση που έδωσε με Δελτίο Τύπου (!!!) το Ανώτατο Δικαστήριο, αναφέρει ότι θα εξετάσει μελλοντικά και άλλα άρθρα του ΝΟΚ, όπως τα υπόγεια στις οικοδομές και οι θέσεις στάθμευσης, κρατώντας έτσι ομήρους πολίτες, επενδυτές και συνολικά όλη τη χώρα, αφού η οικοδομή αποτελεί βασικό πυλώνα της οικονομίας μας.

Επιπλέον πλήγμα που επιφέρει η αναδρομικότητα της απόφασης του ΣτΕ είναι η αίσθηση που δημιουργεί στον καθένα ότι έχει το δικαίωμα να προσφύγει και αν δικαιωθεί να ακυρώσει μία οικοδομική άδεια οπότε - δέποτε, ακόμα και αν το οικοδόμημα ολοκληρώνεται, καθώς δεν υπάρχει πλέον μία σαφής κόκκινη γραμμή που να ορίζει συγκεκριμένη προθεσμία για το δικαίωμα προσφυγής. Ένα σπίτι, λοιπόν, που χτίστηκε με νόμιμη οικοδομική άδεια, η οποία εκδόθηκε από το κράτος, είναι δυνατόν μετά από προσφυγή να χαρακτηριστεί αυθαίρετο και ο πολίτης που έχει λάβει την άδεια νόμιμα, να κληθεί να πληρώσει και πρόστιμο. Έχουμε, λοιπόν, ένα παράδοξο, όπου το αλαλούμ το οποίο μέχρι σήμερα βλέπαμε στην εκτός σχεδίου δόμηση, να μεταφέρεται και στην εντός σχεδίου δόμηση.

Με την απόφαση του ΣτΕ, επομένως, δημιουργήθηκε μία διόλου κολακευτική εικόνα που σίγουρα δεν ταιριάζει σε ευρωπαϊκή χώρα. Πλέον, αν θέλουμε να επιστρέψουμε σε ένα πλαίσιο κοινής λογικής και να περιορίσουμε τη ζημία που έχει προκληθεί στο προφίλ της χώρας, πιστεύω ότι θα έπρεπε Δικαιοσύνη και Διοίκηση να αποφασίσουν ότι θα πρέπει να υλοποιηθούν όλες οι οικοδομικές άδειες που εκδόθηκαν μέχρι και την 11/12/2024 και η έκδοση των αδειών που έχουν προέγκριση μέχρι και την εν λόγω ημερομηνία, μέσω διαδικασίας που θα θεσπιστεί με Προεδρικό Διάταγμα.

Επίσης, **ως ΤΕΕ ζητάμε να εκδοθούν οι άδειες που κατατέθηκαν με πλήρη φάκελο μέσω διαδικασίας που θα θεσπιστεί με ΠΔ καθώς και την υλοποίηση των αδειών που έχουν προσβληθεί αλλά έχουν ξεκινήσει οι εργασίες μέχρι και την 11/12/2024.** Να γίνει δηλαδή το αυτονόητο: εφόσον η Δικαιοσύνη κρίνει

ξαφνικά, μετά από 12 χρόνια εφαρμογής, έναν νόμο ως αντισυνταγματικό, τότε η αντισυνταγματικότητα των διατάξεων να εφαρμόζεται από τη στιγμή που η δικαιοσύνη δημοσιοποίησε την κρίση της.

Έχουμε ανάγκη για νέα κτίρια και ανακαινίσεις με περιβαλλοντικούς στόχους και οικονομική απόδοση, με νέο ΝΟΚ.

Όσο για την επόμενη ημέρα και το πώς θα προχωρήσουμε από εδώ και πέρα, που είναι και το κρίσιμο, θεωρώ ότι θα πρέπει να θεσπιστεί με Προεδρικό Διάταγμα, το συντομότερο δυνατόν, νέος απλοποιημένος οικοδομικός κανονισμός βασισμένος στον όγκο, με βασικά στοιχεία το κέλυφος του κτιρίου, το ύψος, τις υποχρεωτικές αποστάσεις από τα όρια και τη φύτευση. Χρειαζόμαστε, άμεσα, νέα περιβαλλοντικά και ενεργειακά κίνητρα σε όλη τη χώρα καθώς η προστασία του περιβάλλοντος είναι η πρώτη προτεραιότητα.

Θέλω να βλέπω πάντα μπροστά μου τη λύση και όχι το αδιέξοδο και για αυτό το τελικό μήνυμα θα πρέπει να έχει μέσα του και κάποια αισιοδοξία. Είμαι βέβαιος ότι αν όλοι μας φύγουμε από τη θεωρία και εξετάσουμε

τα πραγματικά δεδομένα για τη δόμηση, έχοντας αναφορά και αφετηρία συγκεκριμένα αδιαμφισβήτητα στοιχεία για την παλαιότητα του κτιριακού αποθέματος και τις συνέπειες που έχει αυτή σε περιβάλλον και ασφάλεια, θα καταφέρουμε να συμφωνήσουμε. Το πρώτο βήμα είναι να αναγνωρίσουμε ότι τα κτίριά μας πρέπει να ανανεωθούν με περιβαλλοντικούς, ενεργειακούς και ρεαλιστικούς, οικονομικούς, όρους. Θα πρέπει να βάλουμε στο τραπέζι δύο σημαντικά στοιχεία. Αφενός ότι περίπου 70% των κτιρίων είναι χτισμένα πριν από το 1985, γεγονός που σημαίνει ότι τίθεται ένα ζήτημα αντισεισμικής ασφάλειας, καθώς δεν είναι στο επίπεδο που θέλουμε και θα έπρεπε να είναι. Αφετέρου ότι, το 65% περίπου από τα κτίρια μας, που είναι προ του 1980, παράγουν από 10 έως και 30 φορές περισσότερους ρύπους σε σχέση με ένα σύγχρονο και περιβαλλοντικά σωστά κατασκευασμένο κτίριο. Και επιπλέον να αναλογιστούμε ότι με την έλλειψη δημόσιων χώρων στις ελληνικές πόλεις, η αύξηση του πρασίνου και η μείωση της θερμοκρασίας έχει, ως δύσκολη εξίσωση, μία λύση: τις πράσινες επενδύσεις στα

κτίρια. Το κτιριακό απόθεμα που διαθέτουμε θα πρέπει σταδιακά να ανανεωθεί, αν θέλουμε να είναι βιώσιμο για τις επόμενες γενιές και ασφαλές. Και τα κτίριά μας θα πρέπει να τα κατασκευάζουμε με όρους απλούς.

Όταν κάνουμε απλό τον οικοδομικό κανονισμό και επί της ουσίας υπολογίζουμε τον όγκο που θέλουμε να έχει το κτίριο, ο οποίος είναι και αυτός που επηρεάζει ουσιαστικά τους γείτονες, την κοινωνία, την πόλη, θα μπορεί και ο αρχιτέκτονας και ο πολιτικός μηχανικός να κάνουν τη δουλειά τους καλύτερα και πιο ελεύθερα. Ο στόχος μας θα πρέπει να είναι τον επόμενο χρόνο, μετά την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, ουσιαστικά να αποκτήσουμε έναν Νέο Οικοδομικό Κανονισμό, πολύ πιο απλό, που η εφαρμογή του να ελέγχεται εύκολα και να διαπνέεται από βασικούς κανόνες.

Πρέπει όλες οι πλευρές να αγκαλιάσουν τον ρεαλισμό και ο καθένας μας, με βάση τα πραγματικά δεδομένα, να συμμετέχει στον διάλογο και να καταθέσει την άποψή του. Τώρα, όχι σε ένα απροσδιόριστο μέλλον. Αν γίνει αυτό είμαι σίγουρος ότι θα βρούμε κοινό τόπο και θα συμφωνήσουμε. ■

Διαχείριση Τεχνικών Έργων με ArcGIS και BIM

Τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών ArcGIS αλλάζουν τον τρόπο με τον οποίο προγραμματίζετε, σχεδιάζετε, κατασκευάζετε και λειτουργείτε τα έργα σας.

- Κατασκευή - συντήρηση πάρκων.
- Διαχείριση δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης.
- Διαχείριση δικτύου ηλεκτροφωτισμού, οπτικών ινών, αερίου.
- Σύντηρηση υποδομών (κτίρια, γέφυρες, φράγματα).

- Βελτίωση των ροών εργασίας του εργοταξίου κατά την κατασκευή.
- Διασφάλιση καλύτερης λειτουργίας της εγκατάστασης.
- Καλύτερη συνεργασία και ενημέρωση των ενδιαφερομένων σχετικά με την πρόοδο του έργου.
- Διαχείριση δεδομένων σε συστήματα BIM

Marathon Data Systems

www.marathondata.gr | marathon@marathondata.gr | 210 6198866

**ΕΙΣΟΔΟΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΗ**

**9-11
ΜΑΪΟΥ
Μ.Ε.Σ. ΠΑΙΑΝΙΑΣ**

**Παράλληλα
2 All Day Ημερίδες:**

**1. "Πυροπροστασία
των Κατασκευών"**

**2. Τεχνολογία (BIM)
Building Information
Modeling**

**3. "The Ellinikon, Τα
Εμβληματικά Έργα στο
Ελληνικό"**

Οργάνωση:

 213.047.3299

 WWW.EXPOCONSTRUCTIONS.COM

Βασικές Κατηγορίες:

- **ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ**
- **ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ**
- **ΣΙΔΗΡΟΣ - ΧΑΛΥΒΑΣ**
- **ΜΗΧ/ΤΑ ΔΟΜΙΚΟΥ ΧΑΛΥΒΑ
& ΚΟΠΗΣ ΜΕΤΑΛΛΟΥ**

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση συνεχίζει αποφασιστικά τον αγώνα για τη διάσωση των πόλεων από την υπερδόμηση και το τσιμέντο

ΓΙΑ ΔΙΚΑΙΩΣΗ ΚΑΝΕΙ ΛΟΓΟ Ο ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΕΛΛΟΣ, Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΕΔΕ - ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΒΑΡΗΣ - ΒΟΥΛΑΣ - ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ, ΕΠΕΙΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΤΕ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΕΟ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΕΛΛΟΣ
Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΕΔΕ
ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΒΑΡΗΣ -
ΒΟΥΛΑΣ - ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ

Ο Νέος Οικοδομικός Κανονισμός (ΝΟΚ), ένας κανονισμός που ευθύνεται σε μεγάλο βαθμό για τη δραματική αλλοίωση της φυσιογνωμίας πολλών ελληνικών πόλεων, σχεδιάστηκε με λάθος τρόπο και σε λάθος χρόνο. Η αρχική του λογική ήταν η παροχή κινήτρων για τη δημιουργία πιο περιβαλλοντικά φιλικών κτιρίων. Ωστόσο, όταν το 2019 το Υπουργείο Περιβάλλοντος επέτρεψε την ταυτόχρονη εφαρμογή όλων των προβλεπόμενων κινήτρων, το αποτέλεσμα ήταν η ανεξέλεγκτη δημιουργία κτιριακών τερατουργημάτων.

Οι πρόσφατες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, ύστερα από προσφυγές των Δήμων Αλίμου, Βάρης Βούλας Βουλιαγμένης, της ΚΕΔΕ αλλά και ενεργών πολιτών, αποτελούν μία **σημαντική δικαίωση για την Τοπική Αυτοδιοίκηση** και τον διαρκή αγώνα της για τη διαφύλαξη της φυσιογνωμίας των πόλεών μας.

Η μάχη αυτή, ωστόσο, αποτελεί μόνο ένα βήμα. Ο πόλεμος δεν έχει ακόμη κριθεί. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος έχει ήδη προαναγγείλει νέες νομοθετικές παρεμβάσεις, με στόχο να επανεισαγάγει -έστω και έμμεσα-

τα κίνητρα για υπερδόμηση μέσω των Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα συνεχίσει με αποφασιστικότητα να στέκεται απέναντι σε κάθε απόπειρα υποβάθμισης του οικιστικού και φυσικού περιβάλλοντος. Δεν θα επιτρέψουμε ακόμη και οι λίγες πόλεις που παραμένουν βιώσιμες -και όχι βυθισμένες στο τσιμέντο- να θυσιαστούν στο βωμό του υπερκέρδους. ■

Οι πρόσφατες αποφάσεις 146-149/2025 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας

Η ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΦΤΑΝΗ Δρ. ΝΟΜΙΚΗΣ - ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΙ ΣΤΟ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΟΝ ΒΗΜΑ ΤΑ ΟΣΑ ΔΙΑΔΡΑΜΑΤΙΖΟΝΤΑΙ
ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ

**ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΚΑΦΤΑΝΗ**

Δρ. ΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας έκρινε με τις 146-149/2025 πρόσφατες αποφάσεις της εάν ορισμένα από τα κίνητρα που χορηγούνται από τις διατάξεις του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού (ΝΟΚ) αναφορικά με το ύψος και τη δόμηση των κτιρίων είναι σύμφωνα με το Σύνταγμα. Οι αποφάσεις αυτές της Ολομέλειας του ΣτΕ απασχόλησαν το τελευταίο διάστημα σε μεγάλο βαθμό τη κοινή γνώμη και τους επαγγελματίες του κλάδου των κατασκευών. Καταρχάς με βάση τις διατάξεις του ΝΟΚ επιτράπη η ανοικοδόμηση υψηλότερων και με-

γαλύτερων σε δόμηση κτιρίων με την εφαρμογή των «κινήτρων» του ΝΟΚ σε περιοχές όπου ο τοπικός πολεοδομικός νομοθέτης (Προεδρικό Διάταγμα, ΓΠΣ) είχε θεσπίσει μικρότερα μεγέθη. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα το ύψος να αυξάνεται σχεδόν κατά δύο με τρεις ορόφους και ο ΣΔ πολλές φορές να διπλασιάζεται και ακόμα και να τριπλασιάζεται. Αυτή η δυνατότητα αύξησης της δόμησης και του ύψους μέσω «κινήτρων» θεσπίσθηκε κατά την εισηγητική έκθεση του ΝΟΚ, προκειμένου να ευνοηθεί η δημιουργία κτιρίων με μικρότερο ενεργειακό αποτύπωμα, και να επιτευχθεί η αύ-

ξηση του πρασίνου και των κοινοχρήστων χώρων.

Αντίθετα οι δήμοι, τοπικοί σύλλογοι και κάτοικοι διαφόρων πόλεων και οικισμών αντέδρασαν έντονα επικαλούμενοι την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, που προκαλείται από αυτές τις διατάξεις, αφού τα μεγαλύτερα και ογκωδέστερα κτίρια στερούν τον ηλιασμό, τον αερισμό και το φωτισμό και επιβαρύνουν την οικιστική πυκνότητα κάθε περιοχής. Γι' αυτό το λόγο οι δήμοι, σύλλογοι και κάτοικοι πολλών πόλεων της Ελλάδας προσέφυγαν στα Δικαστήρια κατά οικοδομικών αδειών που εφαρμόζαν τα κίνητρα του ΝΟΚ.

Το ΣτΕ σε τέσσερις αποφάσεις της Ολομέλειας (146-149/2025) αναφορικά με οικοδομικές άδειες, τις οποίες προσέβαλε ο Δήμος Αλίμου και οι κάτοικοι της περιοχής εξέτασε τη συνταγματικότητα των κινήτρων του ΝΟΚ και έκρινε ως εξής:

1. Διατάξεις του ΝΟΚ αντίθετες με το Σύνταγμα

Α) Είναι αντίθετη με το Σύνταγμα η μη προσμέτρηση στο ΣΔ των παταριών (ανοικτών εσωτερικών εξωστών (άρθρο 11 παρ 6 ιδ και 2 περ 28 του ΝΟΚ), διότι αυτοί οι χώροι είναι χώροι κατοικίας (έχουν χρήση και ύψος χώρου κυρίας χρήσης) και δεν διαφέρουν σε τίποτα από τους υπόλοιπους χώρους κατοικίας που προσμετρώνται στο ΣΔ.

Β) Επίσης είναι αντίθετη με το Σύνταγμα η μη προσμέτρηση κτίσματος στο ΣΔ στο φυτεμένο δώμα εμβαδού μέχρι (35 τ.μ.) λόγω δημιουργίας φυτεμένου δώματος, επειδή μόνον η φύτευση του δώματος είναι πρόσφορη να επηρεάσει θετικά το μικροκλίμα, να συμβάλει στην καλύτερη θερμομόνωση και ηχομόνωση του κτιρίου και να βελτιώσει την αισθητική της οικοδομής, ενώ η προσθήκη δομημένης επιφάνειας αντιστρατεύεται τους παραπάνω σκοπούς.

Γ) Επίσης είναι αντίθετη στο Σύνταγμα η προσμέτρηση των κολυμβητικών δεξαμενών στη φύτευση σαν να επρόκειτο για φυτά.

2. Διατάξεις του ΝΟΚ σύμφωνες με το Σύνταγμα

Ως συνταγματικές κρίθηκαν οι διατάξεις που αυξάνουν τη δόμηση των κτιρίων λόγω κατασκευής κλιμακοστασίων (11 παρ. 6 περ. δ του ΝΟΚ), διότι δεν συνεπάγονται επιβάρυνση του οικιστικού περιβάλλοντος σε σχέση με το προγενέστερο νομοθετικό καθεστώς καθώς και τα έρκερ (αρχιτεκτονικές προεξοχές), διότι κατά την εισηγητική έκθεση του ΝΟΚ, αυτά συντελούν στη βελτίωση της βιοκλιματικής λειτουργίας των κτιρίων, την αισθητική αναβάθμιση και ογκοπλαστική διαμόρφωση των όψεων τους μέσω του αρχιτεκτονικού στοιχείου και έχουν διαστάσεις που δεν υπερβαίνουν τις εύλογες.

3. Διατάξεις του ΝΟΚ αντίθετες με το Σύνταγμα επειδή εφαρμόζονται οριζόντια σε πλήθος πόλεων και οικισμών

Αντίθετα ως προς τα παρακάτω κίνητρα αναφορικά:

Α) την αύξηση του ΣΔ του οικοπέδου λόγω μείωσης της κάλυψης του κτιρίου, απόσυρσης κτιρίου και απόδοση ακαλύπτου χώρου σε κοινή δημόσια χρήση (άρθρο 10 παρ. 1 του ΝΟΚ)

Β) την αύξηση του ύψους του κτι-

ρίου λόγω μείωσης της κάλυψης του οικοπέδου και της φύτευσης του δώματος (άρθρο 15 παρ. 8 του ΝΟΚ)

Γ) την αύξηση του ύψους και της δόμησης του κτιρίου λόγω προσθήκης χώρου κύριας χρήσης στο φυτεμένο δώμα (άρθρο 19 παρ. 2 του ΝΟΚ)

Δ) την αύξηση της δόμησης λόγω ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου (άρθρο 25 του ΝΟΚ), αυτά κρίθηκε ότι δεν είναι αντίθετα με το Σύνταγμα, διότι οι προσαυξήσεις δεν είναι υπέρμετρες αλλά αντισταθμίζονται από τα προσδοκώμενα οφέλη, όπως την αύξηση των ελευθέρων χώρων και των χώρων πρασίνου, τη μείωση εκπομπής ρύπων από τα κτήρια, την εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και τη βελτίωση του μικροκλίματος.

Οι παραπάνω, όμως, διατάξεις του ΝΟΚ αντίκεινται στο Σύνταγμα λόγω του ότι εφαρμόζονται οριζόντια σε πλήθος οικισμών και προσαυξάνουν τους τοπικούς όρους δόμησης κατά παράβαση του άρθρου 24 παρ. 2 του Συντάγματος, το οποίο, όπως ήδη εκτέθηκε, επιτάσσει την ορθολογική πολεοδόμηση των οικισμών με τη θέσπιση ειδικών όρων δόμησης κατόπιν μελέτης των τοπικών συνθηκών και της φυσιογνωμίας κάθε περιοχής και με την συμμετοχή του οικείου ΟΤΑ και των ενδιαφερομένων πολιτών. Οι όροι δόμησης που είχαν θεσπισθεί για κάθε περιοχή, με βάση τις παρα-

Όρια
στο ισχύον
πλαίσιο
δόμησης

πάνω συνταγματικές εγγυήσεις δεν είναι δυνατόν να καταργηθούν (ΣτΕ Ολομ. 705/2020) και μάλιστα απευθείας μέσω οικοδομικής άδειας, η οποία αυξάνει τα πολεοδομικά μεγέθη ενός κτιρίου, χωρίς να έχει προηγουμένως υπάρξει νέος πολεοδομικός σχεδιασμός της περιοχής. Επομένως, τα εν λόγω κίνητρα δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ρύθμισής σε γενικό και αφηρημένο επίπεδο δεν μπορούν δηλαδή να θεσπισθούν από τον ΝΟΚ.

Ο ειδικός πολεοδομικός νομοθέτης (ΤΠΣ, ΕΠΣ κλπ.), ο οποίος θα κληθεί να αξιολογήσει τα εν λόγω κίνητρα πρέπει να σταθμίσει τις συνέπειες τους στο οικιστικό περιβάλλον τεκμηριώνοντας την κρίση του με ειδική επιστημονική μελέτη στην οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη και ο καθορισμός της συνολικής επιβάρυνσης της περιοχής. Κάθε πολεοδομική ρύθμιση δεν πρέπει να συνεπάγεται υπέρβαση του ορίου κορεσμού της περιοχής, αφού ο ισχύων συντελεστής δόμησης έχει δημιουργήσει συγκεκριμένες οικιστικές συνθήκες οι οποίες πρέπει απαραίτητα να ληφθούν υπόψη, «προκειμένου να μην επιβαρύνονται περαιτέρω οι περιοχές στις οποίες ισχύει ήδη υψηλός συντελεστής δόμησης, αλλά και να διατηρούνται κατά το δυνατόν οι ευμενείς πολεοδομικές συνθήκες στις περιοχές με πολύ χαμηλό συντελεστή δόμησης...» (σκ. 34 146/2025 βλ. και όμοιες σκέψεις στις υπόλοιπες αποφάσεις 147-149/2025).

Στις αποφάσεις αυτές της Ολομέλειας του ΣτΕ διατυπώθηκαν και ισχυρές μειοψηφίες η σημαντικότερη των οποίων αφορά τα παραπάνω κίνητρα των άρθρων 10 παρ. 1, 15 παρ. 8, 19 παρ. 2 και 25 του ΝΟΚ. Σύμφωνα με την ως άνω μειοψηφία τα κίνητρα αυτά παραβιάζουν ευθέως το άρθρο 24 του Συντάγματος, διότι η αύξηση της δόμησης και του ύψους προκαλεί εξ ορισμού και σε κάθε περίπτωση, άσχετα εάν ο συντελεστής δόμησης είναι υψηλός, μεσαίος ή χαμηλός, επιδείνωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων των αστικών περιοχών και αντίκειται στο άρθρο 24 του Συντάγματος. «Κάθε όρος δόμησης (συντελεστής δόμησης, κάλυψη, απόσταση

από γειτονικές οικοδομές, ύψος κ.λπ.) επιτελεί διαφορετική λειτουργία και η επιβάρυνση ενός εκάστου έχει διαφορετικές συνέπειες για την ποιότητα του οικιστικού περιβάλλοντος και το επίπεδο ζωής των κατοίκων της περιοχής, σε σχέση με την οικιστική πυκνότητα, το ελεύθερο και μη καταλαμβανόμενο από κτίσμα έδαφος του οικοπέδου και τον φωτισμό, ηλιασμό και αερισμό των οικοδομών. Ως εκ τούτου, δεν επιτρέπεται να ερευνάται αν η επιδείνωση ενός όρου μπορεί να αντισταθμισθεί από τη βελτίωση άλλου, η δε επιβάρυνση καθενός συνιστά ανεπίτρεπτη επιδείνωση του οικιστικού περιβάλλοντος και παράβαση του πολεοδομικού κεκτημένου (ad hoc ΣτΕ Ολομ. 2818/2004)» (βλ. σκ. 34 146/2025 βλ. και όμοιες σκέψεις στις υπόλοιπες αποφάσεις 147-149/2025).

Πρέπει τέλος να αναφερθεί ότι το Δικαστήριο δεν αποφάνθηκε για τη συνταγματικότητα διατάξεων του ΝΟΚ αναφορικά με τη δυνατότητα επέκτασης των υπογείων εκτός του περιγράμματος κάλυψης του κτιρίου, μολοντί αυτό αποτέλεσε αντικείμενο των παραπεμπτικών αποφάσεων στην Ολομέλεια (ΣτΕ 293/2024 και 662/2024).

4. Χρόνος εφαρμογής των αποφάσεων της Ολομέλειας

Ένα άλλο μεγάλο θέμα που απασχόλησε τις εν λόγω αποφάσεις ήταν το πως θα καθορισθεί από πότε αρχίζουν οι συνέπειες της αντισυνταγματικότητας των διατάξεων του ΝΟΚ και ποιες οικοδομικές άδειες καταλαμβάνονται από αυτές. Σύμφωνα με πάγια αρχή του διοικητικού δικαίου οι ακυρωτικές αποφάσεις των Δικαστηρίων ισχύουν από τη δημοσίευσή τους, τα αποτελέσματά τους, όμως, ανατρέχουν στον χρόνο έκδοσης της πράξης, που ακυρώθηκε, οπότε η ακυρωθείσα πράξη θεωρείται σαν να μην εκδόθηκε ποτέ.

Το Δικαστήριο, προκειμένου να αποφασίσει για το χρόνο έναρξης των αποτελεσμάτων των αποφάσεων του επέλεξε να σταθμίσει τι έχει μεγαλύτερη βαρύτητα οι πραγματικές καταστάσεις που έχουν δημιουργηθεί υπέρ των καλόπιστων διοικουμένων ή η βλάβη που υφίσταται το δημόσιο

συμφέρον και ειδικότερα το οικιστικό περιβάλλον από τις αντισυνταγματικές διατάξεις του ΝΟΚ ; (για τη στάθμιση βλ. άρθρο 50 του ΠΔ18/1989, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 22 του Ν. 4272/2014). Ειδικότερα το Δικαστήριο έκρινε ότι με βάση την αρχή της ασφάλειας δικαίου τα συμφέροντα αυτών που καλόπιστα εμπιστεύθηκαν ένα ισχύον νομοθετικό καθεστώς και είτε οικοδόμησαν, είτε απέκτησαν κίνητρα που έκαναν χρήση των διατάξεων του ΝΟΚ, χρήζουν μεγαλύτερης προστασίας από το δημόσιο συμφέρον που επλήγη από τα κίνητρα του ΝΟΚ, λόγω της επιδείνωσης του οικιστικού περιβάλλοντος και της παράβασης της πολεοδομικής νομιμότητας. Για αυτό το λόγο όρισε ότι τα αποτελέσματα της αντισυνταγματικότητας του ΝΟΚ δεν θα είναι αναδρομικά αλλά θα ανατρέξουν σε χρόνο μεταγενέστερο της θέσπισης του.

Ποιος, όμως, θα είναι αυτός ο χρόνος; Κατά μια άποψη ο χρόνος για την έναρξη των αποτελεσμάτων της αντισυνταγματικότητας πρέπει να ξεκινάει από την ανακοίνωση του περιεχομένου των αποφάσεων της Ολομέλειας του ΣτΕ στις 11.12.2024 με την οποία πληροφορήθηκαν οι διοικούμενοι την αντισυνταγματικότητα των διατάξεων του ΝΟΚ. Κατά μια δεύτερη άποψη αφετηρία έναρξης των συνεπειών της αντισυνταγματικότητας πρέπει να είναι η ημερομηνία δημοσίευσης των παραπεμπτικών αποφάσεων του Ε' τμήματος (η πρώτη εκ των οποίων δηλ. η 293/2024 δημοσιεύθηκε στις 6 Μαρτίου 2024), που έθεσαν το ζήτημα της αντισυνταγματικότητας αφού οι παραπεμπτικές αποφάσεις έτυχαν μεγάλης δημοσιότητας στον τύπο και ο εργολάβος μολοντί γνώριζε την κρίση περί αντισυνταγματικότητας του Δικαστηρίου, επέλεξε να συνεχίσει την οικοδόμηση και επομένως, έπαψε να είναι καλόπιστος. Επικράτησε η πρώτη άποψη και το Δικαστήριο έκρινε ότι τα αποτελέσματα της αντισυνταγματικότητας των διατάξεων του ΝΟΚ οφείλουν να αρχίσουν στις 11.12.2024.

5. Ποιες οικοδομικές άδειες μπορούν να συνεχίσουν να εκτελούνται με κίνητρα του ΝΟΚ.

Το θέμα που τέθηκε είναι ποιες οικοδομικές άδειες μπορούν να συνεχίζουν να κτίζουν με βάση τα κίνητρα του ΝΟΚ; Πρόκειται για τις οικοδομικές άδειες που είχαν ήδη αρχίσει να υλοποιούνται πριν από τις 11.12.2024; ή σε αυτές πρέπει να συμπεριληφθούν και οι οικοδομικές άδειες, που απλώς είχαν εκδοθεί μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος πριν από τις 11.12.2024 ακόμα και εάν για αυτές δεν είχε αρχίσει κάποια οικοδομική δραστηριότητα. Ή μήπως, επειδή η χρήση των αντισυνταγματικών κινήτρων του ΝΟΚ σε οικοδομικές άδειες, που ευρίσκονται σε πρώιμο στάδιο εκτέλεσης (π.χ. στο στάδιο των εκσκαφών) μπορεί ευχερώς να διορθωθεί με την αναθεώρηση της οικοδομικής άδειας, ως αφετηρία πρέπει να θεωρηθεί η ολοκλήρωση του φέροντος οργανισμού.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι για να μπορούν οι οικοδομικές άδειες να εξαιρεθούν των αποτελεσμάτων της αντισυνταγματικότητας του ΝΟΚ δεν αρκεί η ηλεκτρονική έκδοση τους, αλλά πρέπει να ευρίσκονται αποδεδειγμένα σε στάδιο έναρξης υλοποίησης των οικοδομικών εργασιών. Η απόδειξη της έναρξης των εργασιών μπορεί να αποδεικνύεται με κάθε πρόσφορο τρόπο π.χ. με τη έναρξη των εργασιών εκσκαφής και τη γνωστοποίηση της έναρξης αυτών σε οποιαδήποτε διοικητική αρχή (δήμο, αστυνομικό τμήμα κλπ.) καθώς και με την ηλεκτρονική

υποβολή ΑΠΔ στη βάση δεδομένων του ΕΦΚΑ.

Εξάλλου, από το Δικαστήριο κρίθηκε ότι αιτήσεις ακυρώσεως που ασκούνται μετά τις 11.12.2024 στα Δικαστήρια κατά οικοδομικών αδειών, των οποίων η υλοποίηση έχει ξεκινήσει πριν τις 11.12.2024 δεν μπορούν να προσβληθούν για λόγους που αφορούν στην αντισυνταγματικότητα των επίμαχων κινήτρων του ΝΟΚ. Αυτές μπορούν, να προσβληθούν μόνο για λόγους σχετικούς με οποιαδήποτε άλλη πλημμέλεια. Ο παραπάνω περιορισμός δεν αφορά τις εκκρεμείς δίκες κατά οικοδομικών αδειών που έχουν ασκηθεί παραδεκτά πριν τις 11.12.2024, οι οποίες συνεχίζονται κανονικά. Στην παραπάνω κρίση περί αδυναμίας προσβολής των οικοδομικών αδειών, παρόλο που δεν έχει παρέλθει η προθεσμία προσβολής τους, διατυπώθηκε και ισχυρή μειοψηφία, που υποστήριξε ότι κατ' αυτόν τον τρόπο παραβιάζεται το δικαίωμα της δικαστικής προστασίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι παραπάνω αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας έθεσαν σημαντικά όρια στην ανεξέλεγκτη υπέρβασης της δόμησης και ύψους που συντελείται με τα κίνητρα του ΝΟΚ. Ορισμένες επιπλέον πτυχές της υπερδόμησης που επιτρέπει ο ΝΟΚ ελπίζουμε και αυτές να αντιμετω-

πωπισθούν σε επόμενες αποφάσεις του ΣτΕ, όπως για παράδειγμα η δυνατότητα σωρευτικής εφαρμογής των διαφόρων κινήτρων του άρθρου 11 παρ. 6 του ΝΟΚ, που μπορεί να οδηγήσει σε πρωτόγνωρες αυξήσεις του ΣΔ, καθώς και η πλήρη καταστροφή της φύτευσης του οικοπέδου λόγω επέκτασης του υπογείου εκτός περιγράμματος κάλυψης του κτιρίου και η αδυναμία αντικατάστασης των δέντρων, αφού αυτά δεν μπορούν πλέον να φυτευθούν στην οροφή του υπογείου σε πάχος χώματος 40 εκατοστών.

Τέλος, θα θέλαμε να αναφέρουμε δύο ακόμα θέματα που αφορούν στην ασφάλεια δικαίου. Καταρχάς πόσο καλόπιστος μπορεί να θεωρηθεί ο διοικούμενος, όταν μετά την έκδοση της απόφασης 705/2020 της Ολομέλειας του ΣτΕ γνώριζε ότι οι διατάξεις των ειδικών πολεοδομικών διαταγμάτων ως προς το ύψη υπερισχύουν του ΝΟΚ και παρόλα αυτά επέμεινε να προβεί σε ανέγερση της οικοδομής με τις διατάξεις του ΝΟΚ.

Μήπως η έναρξη της αντισυνταγματικότητας των διατάξεων του ΝΟΚ σε αυτές τις περιπτώσεις θα μπορούσε να ερμηνευθεί ότι ξεκινάει από τη δημοσίευση της απόφασης 705/2020 της Ολομέλειας για τα ύψη που εφαρμόστηκαν, αφού από τότε δεν υπάρχει πλέον η έννοια της καλοπιστίας; Επίσης, οι καλόπιστοι κάτοικοι των πόλεων και οικισμών που εμπιστεύτηκαν τις ειδικές πολεοδομικές διατάξεις και τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας περί πολεοδομικού κεκτημένου και προστασίας του οικιστικού περιβάλλοντος και αγόρασαν κατοικίες σε περιοχές που στη συνέχεια υπερδομήθηκαν κατ' εφαρμογή των κριτηρίων του ΝΟΚ και έτσι έχασαν τον ήλιο, τον αερισμό και τον φωτισμό των κατοικιών τους, μειώθηκε η αξία της περιουσίας τους και υφίστανται μεγάλη ψυχική στενοχώρια και ταλαιπωρία, πιστεύουμε ότι και αυτοί ίσως θα ήταν δίκαιο να συμπεριληφθούν, σε επόμενη απόφαση του Δικαστηρίου, στην στάθμιση των αρχών της ασφάλειας του δικαίου, της προβλεψιμότητας και της εμπιστοσύνης των διοικουμένων σε σχέση με το δημόσιο συμφέρον. ■

ΠΟ ΕΜΔΥΔΑΣ:

«Φτάνει πια με την κακή νομοθέτηση και την κερδοσκοπία»

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΝΩΣΕΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ (ΠΟ ΕΜΔΥΔΑΣ), ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΓΡΑΦΕΙ ΣΤΟ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΟΝ ΒΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΤΕ, ΠΟΥ ΕΚΡΙΝΕ ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑ ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΝΟΚ), ΤΗ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΥΠΕΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΕΕ, ΕΣΤΙΑΖΟΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ «ΟΡΘΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗΣ»

**ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ**
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΣ ΠΟΕΜΔΥΔΑΣ

Με αφορμή τις πρόσφατες αποφάσεις του ΣτΕ σχετικά με το ΝΟΚ, είναι ευκαιρία να ξαναθυμηθούμε ορισμένα θέματα:

1. Όπως πολλάκις έχει αναφέρει η

ΠΟ ΕΜΔΥΔΑΣ η **αποσπασματική και κακή νομοθέτηση** είναι αυτή που δημιουργεί την ανασφάλεια δικαίου και όχι οι αποφάσεις του ΣτΕ «(γ) για μια ακόμη φορά απουσιάζει η αποτίμηση των προηγούμενων σχετικών

νομοθετικών ρυθμίσεων, με αποτέλεσμα να συνεχίζεται μια πρακτική αποσπασματικής και κακής νομοθέτησης που δεν υπολογίζει τις επιπτώσεις της υφιστάμενης Νομοθεσίας, ώστε να διορθώσει αστοχίες, αλλά συνεχίζει με «μπαλώματα» την υφιστάμενη κατεύθυνση εξαφάνισης του Δημόσιου Ελέγχου και υποκατάστασης του από την «ατομική ευθύνη» των ιδιωτών.»

2. Η έκδοση οικοδομικής άδειας για την πλειοψηφία των κτιρίων γίνεται χωρίς δημόσιο έλεγχο, αλλά με «ευθύνη» ιδιώτη μηχανικού και μόνο. «...Εξάλλου, η προηγούμενη βεβαίωση της ΥΔΟΜ για τους «ισχύοντες» όρους δόμησης της περιοχής, που προβλέπει το άρθρο 38 του ν. 4495/2017, αποτυπώνει προεχόντως τους όρους δόμησης κατά ΝΟΚ, το συνταγματικό κύρος των οποίων δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να αμφισβητήσει η ΥΔΟΜ, και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η βεβαίωση αυτή της ΥΔΟΜ αρκεί προκειμένου η εν συνεχεία εκδιδόμενη άδεια να θεωρηθεί πράξη της.

Ως εκ τούτου, αν και τυπικώς η ΥΔΟΜ θεωρείται, κατά πλάσμα δικαίου, ως εκδούσα την οικοδομική άδεια αρχή, τούτο δε προκειμένου, ιδίως, να εξευρεθεί εκτελεστή διοικητική πράξη προσβλητή με αίτηση ακυρώσεως, προς παροχή δικαστικής προστασίας σε τυχόν θιγομένους (πρβλ. Ολ.ΣτΕ 2210/2020), το στέλεχος της οικοδομικής άδειας φέρει τη μνεία του «διαχειριστή» (ιδιώτη μηχανικού), με «ευθύνη» του οποίου εκδίδεται αυτομάτως η άδεια, χωρίς άλλη εμπλοκή της ΥΔΟΜ.

3. Ειδικά για το ΝΟΚ του 2012 καθώς και τις πιο πρόσφατες σωρευτικές ρυθμίσεις για τα «μπόνους δόμησης» πλήθος επιστημονικών φορέων όπως ο ΣΑΔΑΣ και άλλοι εγκαίρως είχαν εκφράσεις τις διαφωνίες τους: «Αν και σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, ο ΝΟΚ ενσωματώνει «περιβαλλοντικά κριτήρια και πράσινες παραμέτρους» στη δόμηση, με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας και την προστασία από την Κλιματική Αλλαγή, στην πράξη κάτι τέτοιο δεν επιτυγχάνεται. Το Περιβάλλον δεν συνιστά μόνο αφαιρετικά «πλανητική» έννοια, αλλά ταυτίζεται εξίσου με το άμεσο περιβάλλον γύρω από το κτίριο, με τα γειτονικά κτίρια

και ελεύθερους χώρους γύρω από αυτό ή, σε ένα ευρύτερο επίπεδο, με την πόλη, τον οικισμό ή το φυσικό τοπίο μέσα στο οποίο οφείλει να εντάσσεται. Αύξηση του ύψους ή το όγκου ενός κτιρίου είναι κατά κανόνα επιβαρυντική για τα γύρω κτίρια ή ελεύθερους χώρους, διότι στις περισσότερες περιπτώσεις περιορίζει τον ηλιασμό, τον αερισμό, τη θέα και την κατοικησιμότητα εν γένει των όμορων χώρων. Αύξηση της δομημένης επιφάνειας συνεπάγεται εμμέσως την αύξηση του πληθυσμού ενός κτιρίου και συνεπώς της πυκνότητας κατοίκησης σε μια περιοχή, η οποία, χωρίς την πρόβλεψη για αντίστοιχες πολεοδομικές υποδομές (δρόμους, σχολεία, δημόσιους χώρους κλπ), επιβαρύνει το οικιστικό περιβάλλον υποβαθμίζοντας την ποιότητα ζωής των κατοίκων του.

**Η ασάφεια, η πολυνομία και η δι-
αρκής αλλαγή της νομοθεσίας δυ-
σχεραίνει το έργο των μελετητών
σε απίστευτο βαθμό.** Σε συνδυασμό με τη μετατόπιση της ευθύνης στον μηχανικό, την απουσία ελέγχου αλλά και κάθε ρυθμιστικής παρέμβασης (πχ πολεοδομικού ή αστικού σχεδιασμού) από την Πολιτεία, προκύπτει ένα ασφυκτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο δύσκολα μπορεί να πραγματοποιηθεί οποιοδήποτε αξιόλογο έργο. Σε τελική ανάλυση με τις διατάξεις και τα μπό-

«Αυξημένη
δόμηση =
Κτίρια
ουρανοξύστες»

νους του ΝΟΚ ενισχύεται περισσότερο η κερδοσκοπία παρά το οικιστικό περιβάλλον».

Με βάση τα παραπάνω **η αντίθεση στο ΝΟΚ του 2012 και ειδικά στη συνδυαστική εφαρμογή των κινήτρων** που παρείχαν διαφορετικά άρθρα του ΝΟΚ όπως θεσπίστηκαν το 2019 και το 2020 (νόμοι 4635/19 και 4759/20), από την παρούσα κυβέρνηση, **είναι δίκαιη και εύλογη**.

4. Ο αστικός χώρος θάβεται από τα ψηλά κτίρια, πολλές φορές καταστρατηγώντας τους κατά τόπους όρους δόμησης. Το σκεπτικό της αυξημένης δόμησης, όταν μειώνεται η κάλυψη, οδηγεί μαθηματικά σε κτίρια ουρανοξύστες, καθώς το επιπλέον ύψος που προκύπτει από την μειωμένη κάλυψη, προστίθεται στο ύψος που προκύπτει από το μπόνους δόμησης. Επιπλέον όλες οι νέες επιφάνειες που δεν μετράνε στην δόμηση, με τις διατάξεις του ΝΟΚ (μονώσεις, περιμετρικοί τοίχοι, κλιμακοστάσια κλπ), δίνουν και τρίτη αύξηση της δόμησης και του ύψους τελικά στο κάθε οικοπέδο, επιτρέποντας την δόμηση πολύ υψηλών κτιρίων, τα οποία δεν

έχουν καμία σχέση με το ελληνικό αστικό τοπίο.

5. Αντίθετα, το Υπουργείο δεν μεριμνά καθόλου για την βελτίωση και συντήρηση του υφιστάμενου κτιριακού δυναμικού, ώστε και να ωφεληθούν οι ιδιοκτήτες τους, αλλά και να γίνει εξοικονόμηση πρώτων υλών, ενέργειας και χρημάτων (από την μη ανέγερση νέων κτιρίων). Η συντήρηση και αναβάθμιση του υφιστάμενου κτιριακού δυναμικού θα οδηγήσει παράλληλα με οργανικό τρόπο στην αναβάθμιση και την ανάπτυξη των γειτονιών και των αστικών κέντρων. Στον αντίποδα αυτού, **η κατασκευή πολύ ψηλών κτιρίων μέσα στον αστικό ιστό, θα υποβαθμίζει διπλά τα παραμελημένα κτίρια λόγω της σύγκρισης με το θηριώδες κτίριο δίπλα τους, αλλά και θα αυξάνει τον κυκλοφοριακό φόρτο και την πίεση για στάθμευση κοντά σε αυτά τα κτίρια, που θα λειτουργούν και σαν πόλος έλξης χρήσεων**. Η κυβέρνηση δεν ενδιαφέρεται για καμία πρακτική μέτρο του ζητήματος και τον αντίκτυπο και τις επιπτώσεις που θα έχει, εκτός από το να ευνοήσει μεσοπρόθεσμα μόνο τις μεγάλες εταιρίες και τα κέρδη τους.

6. Στην ίδια κατεύθυνση (της εξυπηρέτησης των κερδών των μεγάλων εταιριών), η κυβέρνηση δεν φροντίζει να δημιουργήσει ελεύθερους χώρους - αστικό πράσινο. Ακόμα και τα ψηλά κτίρια, που υποτίθεται θα έχουν μικρότερη κάλυψη, η επιπλέον ακάλυπτη επιφάνεια παραμένει εντός ιδιοκτησίας, για να γίνει περιφραγμένο πάρκινγκ, οπότε δεν στέκει το επιχείρημα της απόδοσης μέρους της ιδιοκτησίας στο δημόσιο και συνεπώς περισσότεροι κοινόχρηστοι χώροι. Αντίθετα, η αύξηση της δόμησης στα αστικά κέντρα θα οδηγήσει στην επιβάρυνση των ήδη ελλειπών υποδομών όπως των συγκοινωνιακών, δημιουργώντας επιπλέον κυκλοφοριακά προβλήματα, ενώ άλλες απαραίτητες υποδομές όπως τα ενεργειακά, τηλεπικοινωνιακά, υδροδοτικά, αποχετευτικά δίκτυα θα χρειαστεί να επεκταθούν.

Αλλάζοντας τους όρους δόμησης χωρίς να υπάρχει κατάλληλος σχεδιασμός, και αφήνοντας την όποια «ανάπτυξη» στην άναρχη επέμβαση του κεφαλαίου, θα έχει σοβαρές άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις στην καθημερινότητα των κατοίκων, οδηγώντας σε περαιτέρω υποβάθμιση των υλικών όρων ζωής τους. Πχ επιπλέον ελλείψεις σε άλλες κρατικές υποδομές, όπως σχολεία, βρεφονηπιακούς σταθμούς, δημοτικά γυμναστήρια κτλ.

7. Τα παραπάνω θα όφειλε να τα υπερασπισθεί το ΤΕΕ σε συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες ειδικά στο ιδιαίτερα επιβαρυνόμενο αστικό ιστό των Ελληνικών πόλεων και κυρίως της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Δυστυχώς η πλειοψηφία της διοίκησης του ΤΕΕ επέλεξε να ταχθεί υπέρ των κατασκευαστικών εταιριών, τα έργα των οποίων έχουν προσβληθεί και να σταθεί απέναντι στους δήμους-κατοίκους και ΚΕΔΕ. Είναι προφανές ότι η ανησυχία τους εξαντλείται κυρίως στην εξυπηρέτηση συμφερόντων κατασκευαστριών εταιριών και ξένων επενδύσεων.

Η ευθύνη για την άκρως προβληματική κατάσταση που έχει δημιουργηθεί, βαρύνει αποκλειστικά τις διάφορες ηγεσίες του ΥΠΕΝ και αυτές οφείλουν να την ξεκαθαρίσουν. ■

ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΟΥΜΕ
ΑΞΙΟΠΟΙΟΥΜΕ
ΑΠΟΚΑΘΙΣΤΟΥΜΕ
ΓΙΑ ΕΝΑ ΒΙΩΣΙΜΟ ΜΕΛΛΟΝ

Για δημόσια και ιδιωτικά έργα, για κάθε κατεδάφιση, κατασκευή ή ανακαίνιση, ανακυκλώστε υπεύθυνα με την ΑΝΑΕΚΚ. Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων, εγκεκριμένο από τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης.

ΑΝΑΕΚΚ ΑΕ

Αγίων Αναργύρων 37, Τ.Κ. 19441 Κορωή | Τ. 210 6026165 - 210 6020905 | Ε. info@anaekk.gr

www.anaekk.gr

Όταν η θέα χάνεται: Τι σημαίνει η απόφαση του ΣτΕ για τον ΝΟΚ και τους μηχανικούς

Ο ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΕΧΕΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΕΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΦΩΝΙΑΣ,
ΕΣΤΙΑΖΟΝΤΑΣ ΣΤΑ ΜΠΟΝΟΥΣ ΔΟΜΗΣΗΣ.
Η ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
ΑΠΘ ΜΔΕ ΕΜΠ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ ΣΤΟ ΝΕΟ ΤΕΥΧΟΣ
ΤΟΥ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΒΗΜΑΤΟΣ
ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ
ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΤΕ, ΟΠΟΥ ΚΡΙΘΗΚΕ
ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΤΟΥ ΝΟΚ

**ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ**
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
ΑΠΘ ΜΔΕ ΕΜΠ

Ο Δημήτρης, κάτοικος του Ψυχικού, συνήθιζε να περνά τα απογεύματά του στο roof garden της πολυκατοικίας του. Ήταν η ανάσα του στην πόλη: απρόσκοπτη θέα προς την Πάρνηθα, ουρανός, ψυχία. Μέχρι που, πριν λίγους μήνες, ένα νέο κτίριο ξεφύτρωσε μπροστά του. Ψηλότερο, ογκωδέστερο, έκλεισε τη θέα και τον ήλιο. Όταν ρώτησε τον μηχανικό της πολυκατοικίας, έλαβε μια απάντηση που επαναλαμβάνεται σε όλη την Αθήνα: «Με βάση τον ΝΟΚ, ήταν νόμιμο».

Μέχρι που δεν ήταν.

Η πρόσφατη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας έρχεται να ανατρέψει τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονταν η Πολιτεία και οι μηχανικοί την έννοια του επιτρεπόμενου όγκου στις νέες οικοδομές. Μια απόφαση που αφορά την ίδια την ψυχή των πόλεων και που ανοίγει ένα νέο κεφάλαιο στις σχέσεις νομιμότητας, αρχιτεκτονικής και κοινωνικής συνοχής.

Η ΑΠΟΦΑΣΗ - ΣΤΑΘΜΟΣ: ΤΙ ΕΚΡΙΝΕ ΤΟ ΣΤΕ

Με την υπ' αριθμ. 176/2024 απόφασή του, το ΣτΕ ακύρωσε βασικές διατάξεις του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού (ΝΟΚ), κρίνοντας ότι είναι αντισυνταγματικές. Ειδικότερα, έκρινε παράνομες ρυθμίσεις που επέτρεπαν τη **μη προσμέτρηση** στον συντελεστή δόμησης και στον όγκο του κτιρίου για στοιχεία όπως:

- ▶ πέργκολες και φυτεμένα δώματα,
- ▶ διάφορες εσοχές και προεξοχές,
- ▶ υπερυψωμένοι ή ημιυπαίθριοι χώροι,
- ▶ τεχνικά και διακοσμητικά στοιχεία που οδηγούσαν σε αυξημένο οικοδομικό όγκο.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι αυτές οι διατάξεις **παραβιάζουν την αρχή της ισότητας και της προστασίας του οικιστικού περιβάλλοντος**. Δηλαδή, ότι οδηγούν σε μία άνιση μεταχείριση πολιτών και σε επιβάρυνση των πόλεων, χωρίς επαρκή συνταγματική αιτιολόγηση.

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΑΥΤΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ: ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΣΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΔΟΜΗΣΗΣ

Η απόφαση του ΣτΕ δεν είναι απλώς θεωρητική. Σηματοδοτεί μια σαρωτική αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο χτίζεται η σύγχρονη πόλη:

- ▶ Κατασκευές που μέχρι τώρα θεωρούνταν “νόμιμες” βάσει ερμηνειών του ΝΟΚ, τίθενται υπό αμφισβήτηση.
- ▶ Μηχανικοί και εργολάβοι βρίσκονται αντιμέτωποι με ερωτήματα για **νομιμότητα υφιστάμενων οικοδομικών αδειών**.

- ▶ Επενδύσεις εκατομμυρίων μπορεί να τεθούν σε κίνδυνο, ιδίως αν προσβληθούν μεμονωμένες οικοδομικές άδειες σε δικαστήρια.

Ουσιαστικά, το ΣτΕ “χτύπησε καμπανάκι”: η ευελιξία στον σχεδιασμό δεν μπορεί να υπερισχύει της ποιότητας ζωής των κατοίκων και της αρχής της ισότητας.

Ο ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΑΝΤΙΔΡΑ: ΤΟ ΤΕΕ ΖΗΤΑ ΚΑΘΑΡΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας

Τι σημαίνει
πρακτικά
η απόφαση
του ΣτΕ

(ΤΕΕ), ως ο θεσμικός εκπρόσωπος των μηχανικών, αντέδρασε άμεσα.

Σε ανακοίνωσή του επισημαίνει ότι η απόφαση δημιουργεί **θεσμικό και επαγγελματικό κενό**. Πολλές οικοδομικές

άδειες εκδόθηκαν με βάση τις διατάξεις που τώρα κρίθηκαν αντισυνταγματικές.

- ▶ Ζητήματα **ασφάλειας δικαίου**: Πώς προστατεύονται πολίτες και επαγγελματίες που ενήργησαν καλόπιστα;
- ▶ Ερωτήματα για την **ευθύνη των δημόσιων υπηρεσιών** και την εγκυρό-

τητα των διοικητικών πράξεων.

- ▶ Αβεβαιότητα για την **πορεία εν εξελίξει έργων**, σε μια περίοδο όπου ο τεχνικός κόσμος ήδη αντιμετωπίζει προκλήσεις (υψηλό κόστος, έλλειψη εργατικού δυναμικού, αυξημένη γραφειοκρατία).

Το ΤΕΕ ζητά άμεση **νομοθετική ρύθμιση** που θα ξεκαθαρίζει το τοπίο: τόσο για το τι ισχύει εφεξής, όσο και για την προστασία όσων ήδη χτίστηκαν με βάση προηγούμενες διατάξεις.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΡΓΟΛΑΒΟΥΣ

Η απόφαση έχει ήδη αρχίσει να αλλά-

ζει τη στάση των τεχνικών γραφείων:

- ▶ Οι **μελέτες προσαρμόζονται**, περιορίζοντας τις προβλέψεις που ενδέχεται να θεωρηθούν υπερβολικές.
- ▶ Οι **αδειοδοτήσεις γίνονται πιο συνηρητικές**, με έμφαση στη διαφάνεια και τη νομική κάλυψη.
- ▶ Ενισχύεται η ανάγκη για **συνεργασία με νομικούς συμβούλους**, ειδικά σε έργα με υψηλό κόστος ή δημόσια χρηματοδότηση.

Ωστόσο, υπάρχει και ο κίνδυνος του **“παγώματος” νέων έργων**, καθώς επενδυτές και τεχνικά γραφεία περιμένουν οδηγίες από το Υπουργείο Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΔΟΜΗΣΗ;

Η απόφαση του ΣτΕ λειτουργεί ως **καταλύτης για αναθεώρηση** του πλαισίου δόμησης στην Ελλάδα. Οι ελληνικές πόλεις έχουν ανάγκη από σαφείς κανόνες - και όχι παραθυράκια.

Η δόμηση δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται αποκλειστικά ως οικονομικό εργαλείο. Αφορά την καθημερινότητα, την υγεία, τη δημόσια αισθητική, την κοινωνική δικαιοσύνη.

Απαιτείται, όπως τονίζει και το ΤΕΕ, ένα **σταθερό, συνταγματικά ανθεκτικό πλαίσιο**, που θα εξασφαλίζει τόσο:

- ▶ την **προστασία του περιβάλλοντος** και της ποιότητας ζωής,
- ▶ όσο και την **αναπτυξιακή δυνατό-**

τητα του τεχνικού και κατασκευαστικού τομέα.

ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΤΙ;

Η ευθύνη για ανάληψη δράσης είναι πλέον από την πλευρά της Πολιτείας. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος καλείται:

- ▶ Να **τροποποιήσει τον ΝΟΚ** με σαφήνεια και συνταγματική νομιμότητα,
- ▶ να δώσει **οδηγίες σε ΥΔΟΜ και επαγγελματίες**,
- ▶ να διασφαλίσει ότι οι **υφιστάμενες άδειες** δεν θα τιναχτούν στον αέρα.

Για τους μηχανικούς και εργολάβους, ξεκινά μια περίοδος **προσαρμογής και εγρήγορσης**. Ο σχεδιασμός

πρέπει να συμβαδίζει με τη νέα νομολογία και την αυξημένη κοινωνική ευαισθησία.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΨΥΧΙΚΟ

Για τον Δημήτρη, η απόφαση του ΣτΕ είναι μια μορφή δικαίωσης. Ίσως η θέα του να μην επιστρέψει, αλλά νιώθει ότι η Πολιτεία αναγνώρισε ότι κάτι πήγε λάθος. Πως υπήρξε μια καταχρηστική ερμηνεία της “ευελιξίας” στο όνομα της ανάπτυξης. Ίσως, τελικά, αυτή η απόφαση είναι η αρχή για μια πόλη πιο δίκαιη. Με λιγότερες σκιές και περισσότερη διαφάνεια - κυριολεκτικά και μεταφορικά.. ■

Εσείς;
Ακόμα μετράτε
διαγώνιες;

 **2D
SCANNER**
PIONEERING MEASUREMENT TOOL

Γ 1100€ +
+ΦΠΑ GREECE
+ **MADE IN**

Γ PAY SCAN +
ONCE
+ **FOREVER**

Ο ΝΕΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ

ΕΛΑΦΡΥ & ΜΙΚΡΟ
ΕΥΚΟΛΟ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ
ΑΜΕΣΗ ΕΞΑΓΩΓΗ DXF
ΑΚΡΙΒΕΙΑ $\pm 2\text{mm}$
ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΣΑΡΩΣΕΩΝ
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ
ΣΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΧΡΟΝΟ
2 ΧΡΟΝΙΑ ΕΓΓΥΗΣΗ
2 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

CONTACT US
www.2dscanner.com
info@2dscanner.com
+30 6978186223

Αλλαγή σκυτάλης στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

Στις 17 Μαρτίου πραγματοποιήθηκε η τελετή παράδοσης - παραλαβής του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, από τον απερχόμενο υπουργό Υποδομών και Μεταφορών Χρήστο Σταϊκούρα και τον υφυπουργό Υποδομών και Μεταφορών, αρμόδιο για τις Μεταφορές, Βασίλη Οικονόμου στον νέο υπουργό Υποδομών και Μεταφορών Χρήστο Δήμα και στον αναπληρωτή υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, αρμόδιο για τις Μεταφορές, Κωνσταντίνο Κυρανάκη.

Παρόντες ήταν, επίσης, ο υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών, αρμόδιος για τις Υποδομές, Νίκος Ταχιάος, ο Γενικός Γραμματέας Υποδομών Κωνσταντίνος Μαγουλάς και η Γενική Γραμματέας Μεταφορών Δέσποινα Παλναρούτα.

Ο υπουργός Υποδομών και Μεταφορών Χρήστος Δήμας δήλωσε:

«Αρχικά θέλω να ευχαριστήσω τον πρωθυπουργό, Κυριάκο Μητσοτάκη για την πολύ μεγάλη τιμή που μου κάνει. Με εμπιστεύεται στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών σε μια πολύ κρίσιμη στιγμή και αντιλαμβάνομαι απόλυτα την κρισιμότητα του συγκεκριμένου Υπουργείου.

Θέλω να ευχαριστήσω τον Χρήστο Σταϊκούρα, που τυγχάνει και τον γνωρίζω πολλά χρόνια πριν πολιτευτούμε και ξέρω πολύ καλά για το ήθος, την αξιοπρέπεια και την εργατικότητα του. Καλή πορεία και είμαι βέβαιος ότι όλα θα πάνε όπως επιθυμεί.

Θέλω να κάνω και ιδιαίτερη αναφορά στον Βασίλη Οικονόμου, τον οποίο έχω γνωρίσει τα τελευταία 12 χρόνια και είναι πολύ εργατικός και

ΝΕΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΗΜΑΣ -
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΣ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ -
ΠΑΡΕΜΕΙΝΕ ΣΤΗ ΘΕΣΗ
ΤΟΥ Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ,
ΑΡΜΟΔΙΟΣ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ,
Ο ΝΙΚΟΣ ΤΑΧΙΑΟΣ

δυναμικός βουλευτής. Θέλω επίσης να τον ευχαριστήσω για την υποδοχή στο Υπουργείο.

Από εκεί και έπειτα θα είμαι αρκετά λακωνικός σήμερα.

Θέλω να κρατήσετε τρεις λέξεις ως τίτλους: στοχο-προσήλωση, αποτελεσματικότητα και σεμνότητα.

► Στοχο-προσήλωση: Έχουμε συγκεκριμένους στόχους στο Υπουργείο.

► Αποτελεσματικότητα: Θα εργαστούμε με όλο το Υπουργείο, με τις υπηρεσίες, τις εταιρείες, τους αναδόχους, τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς, διότι περιμένουμε πολύ σημαντικά αποτελέσματα, σε σύντομο χρονικό διάστημα. Το Υπουργείο θα κάνει εντατικό project management στα έργα, για να μπορέσουμε να πετύχουμε τα χρονοδιαγράμματα, που έχουμε θέσει, αλλά και τους στόχους από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

► Η σεμνότητα για εμένα είναι στάση ζωής. Είναι πολύ σημαντική, όχι μόνο στο συγκεκριμένο Υπουργείο για προφανείς λόγους, αλλά στην πολιτική και στην ζωή γενικότερα στο να είμαστε προσγειωμένοι με τα πόδια στη γη.

Δεν θα κάνω μεγαλύτερη αναφορά στα έργα. Μέσα στην εβδομάδα και το επόμενο χρονικό διάστημα θα έχουμε την ευκαιρία να μιλήσουμε πολύ πιο συγκεκριμένα.

Ευχαριστώ πολύ. Είμαι βέβαιος ότι θα έχουμε μια πολύ καλή συνεργασία στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών.

Πριν κλείσω θέλω να κάνω μια ιδιαίτερη αναφορά και στον Αναπληρωτή Υπουργό, Κωνσταντίνο Κυρανάκη, τον οποίο τον γνωρίζω από πριν πολιτευτεί και είναι μεγάλη η χαρά, που θα συνεργαστώ με έναν νέο, δυναμικό, αποτελεσματικό άνθρωπο, αλλά και τον Υφυπουργό Υποδομών και Μεταφορών, αρμόδιο για τις Υποδομές, Ταχιάο, με τον οποίο είχαμε συνεργαστεί

στο παρελθόν, κυρίως όσο ήμουν στο Υπουργείο Οικονομικών. Είμαι βέβαιος ότι θα έχουμε μια άριστη συνεργασία προς όφελος των πολιτών και της κοινωνίας. Ο στόχος είναι να προχωρήσουν τα μεγάλα έργα υποδομής σε όλη την επικράτεια σεβόμενοι και τους κανόνες που υπάρχουν. Όλοι μαζί θα μπορέσουμε να έχουμε τα καλύτερα αποτελέσματα».

Ο αναπληρωτής υπουργός Υποδομών και Μεταφορών, αρμόδιος για τις Μεταφορές, Κωνσταντίνος Κυρανάκης δήλωσε:

«Έχοντας πλήρη επίγνωση της ευθύνης αλλά και της σημασίας του εγχειρήματος, αναλαμβάνω τα νέα μου καθήκοντα εδώ στο Υπουργείο Μεταφορών.

Η εντολή του πρωθυπουργού είναι συγκεκριμένη και ξεκάθαρη. Να φτιάξουμε τα τρένα. Να αποκαταστήσουμε την εμπιστοσύνη στον σιδηρόδρομο. Αυτή είναι η βασική μας αποστολή που ξεκινά σήμερα. Ό,τι μας πλήγωσε

πρέπει να διορθωθεί. Αντιλαμβάνομαι και κατανοώ πως πλέον μετρούν οι πράξεις και όχι τα λόγια.

Δεσμεύομαι ότι θα δουλεύω αδιάκοπα για ασφαλείς μεταφορές, με την ίδια αφοσίωση που θα είχα αν βρισκόταν μέσα σε κάθε δρομολόγιο το δικό μου παιδί. Με διαφάνεια, τεχνολογία και διεθνή συνεργασία ξεκινάμε άμεσα την δουλειά μας ώστε να επιταχύνουμε και να είμαστε συνεπείς στις δεσμεύσεις μας».

Ο υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών, αρμόδιος για τις Υποδομές Νίκος Ταχιάος σημείωσε:

«Από πλευράς μου, εκφράζω κι εγώ την ευγνωμοσύνη μου στον πρωθυπουργό, Κυριάκο Μητσοτάκη, για την διατήρηση της εντολής του Ιουλίου 2023 στο πρόσωπό μου. Σε αυτό το Υπουργείο εργαστήκαμε με πολύ πάθος και ένταση. Θα επιβεβαιώσω τον Χρήστο Σταϊκούρα. Αυτό είναι ένα «καυτό» Υπουργείο, στο οποίο έχεις να διαχειριστείς τόσο την καθημερινότητα όσο και προβλήματα που απαιτούν άμεσα αντανakλαστικά και άμεσες λύσεις. Και τουλάχιστον στον

**Αλλαγές
σ' ένα από
τα πιο κρίσιμα
υπουργεία**

Χρίστος Δήμας, Νίκος Νίκος. Στον χώρο του εργοταξίου της Γραμμής 4 του Μετρό στο ύψος του ΓΝΑ (18/03/2024)

τομέα των Υποδομών, τον οποίο υπηρετώ, εμείς πρέπει να αποδείξουμε ότι δεν είναι σαν την πολιτική, όπως είχε προηγουμένως ο Βασίλης Οικονόμου. Εδώ, «ένα κι ένα κάνουν δύο».

Θέλω με πολλή συγκίνηση να αποχαιρετίσω την ομάδα που δουλέψαμε όλα αυτά τα χρόνια, του Χρήστου Σταϊκούρα. Για τον Χρήστο Σταϊκούρα μπορώ να επιβεβαιώσω όλα όσα είχε μέσα από την καθημερινή συνεργασία που είχαμε. Είναι ένας άνθρωπος με περίσσειμα σύνεσης, ακεραιότητας και εργατικότητας. Αυτά είναι κέρδη ζωής και ό,τι θα τον χαρακτηρίζει και στο μέλλον.

Ο Βασίλης Οικονόμου, έχει ένα μοναδικό ταλέντο συνδιαλλαγής με τους ανθρώπους. Αυτό είναι κάτι που οφείλω να του αναγνωρίσω και που είναι ζηλευτό για όλους όσοι με τον έναν ή τον άλλον τρόπο εμπλέκονται στην πολιτική.

Σε αυτό το Υπουργείο γνώρισα ακόμα και τον Κωνσταντίνο Μαγουλά, τον Γενικό Γραμματέα Υποδομών μέχρι σήμερα και έναν από τους στυλοβάτες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Είχα επίσης την ευκαιρία να γνωρίσω και την Δέσποινα Παληαρούτα, τη Γενική Γραμματέα Μεταφορών και να συνεργαστούμε σε πάρα πολλούς τομείς, καθώς υπάρχουν πάντα συγκοινωνούντα δοχεία ανάμεσα στα διαφορετικά αντικείμενα του Υπουργείου.

Ως παραμένων, καλωσορίζω στο Υπουργείο την ομάδα των νέων ανθρώπων που έρχεται, τον Χρίστο Δήμα και τον Κωνσταντίνο Κυρανάκη. Για εμένα είναι και μία προσωπική ανανέωση που επιβάλλει να εντατικοποιήσω τους ρυθμούς μου, βάσει των ρυθμών αυτών των νέων ανθρώπων. Είμαι σίγουρος ότι τα πράγματα στο επόμενο διάστημα θα πάνε καλά.

Κλείνοντας, θα αναφερθώ σε μία φράση που πιστώνεται στον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη: «Τα δημόσια έργα υποδομών είναι ακάριστα». Ξεκινάς έργα, άλλος τα προχωράει και άλλος τα τελειώνει. Σας διαβεβαιώνω όμως ότι είναι πολλά σημεία της Ελλάδας από τα οποία θα περνάει ο Χρήστος Σταϊκούρας -και όλοι όσοι πέρασαν από αυτό το Υπουργείο- και θα μπορεί να υπερηφανεύεται ότι έβαλε και εκείνος ένα λιθάρι μικρό ή μεγάλο για να τελειώσουν έργα. Καλό ξεκίνημα στη νέα ομάδα!».

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΝΕΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γεννήθηκε στις 29 Μαΐου του 1980. Αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και από το Πανεπιστήμιο Queen Mary του Λονδίνου.

Πήρε το Μεταπτυχιακό του στη Συγκριτική Πολιτική από το London School of Economics and Political Science (LSE).

Στη συνέχεια τελείωσε το διδακτορι-

κό του (PhD) στην Ευρωπαϊκή Πολιτική από το LSE, με υποτροφία από το Ίδρυμα Αλέξανδρος Ωνάσης. Ο τίτλος της διδακτορικής του διατριβής είναι: «Η σημασία του εθνικού θεσμικού πλαισίου και της εγχώριας διαβούλευσης κατά τη διάρκεια προτεινόμενων μεταρρυθμίσεων. Η περίπτωση της ιδιωτικοποίησης των εθνικών τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα και την Ιρλανδία».

Παράλληλα με τις σπουδές του, εργαζόταν ως ανταποκριτής στο Λονδίνο της εφημερίδας «Η Απογευματινή» ενώ έκανε και πρακτική άσκηση στη δημοσιογραφία στο BBC.

Σε ηλικία 25 ετών δίδασκε, ως βοηθός καθηγητή, στο LSE σε πρωτοετείς φοιτητές το μάθημα της «Εισαγωγής στις Πολιτικές Επιστήμες». Επίσης έχει διδάξει και στο κολέγιο ICON του πανεπιστημίου του Leicester σε μεταπτυχιακούς φοιτητές το μάθημα «Κοινωνικές Επιπτώσεις των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας» και ήταν επιστημονικός συνεργάτης στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Αριστείας Jean Monnet. Έχει κάνει πληθώρα δημοσιεύσεων και παρουσιάσεων σε εγνωσμένης αξίας Ελληνικών και διεθνών επιστημονικών περιοδικών.

Πριν θέσει υποψηφιότητα εργαζόταν στον ιδιωτικό τομέα ως σύμβουλος επιχειρήσεων στην The Boston Consulting Group (BCG).

ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ

Εξελέγη βουλευτής Κορινθίας με την Νέα Δημοκρατία στις εκλογές του Μαΐου και του Ιουνίου του 2012 και έκτοτε εκλέγεται συνεχώς ως πρώτος βουλευτής του νομού.

Στις 8η Ιουλίου 2019 τοποθετήθηκε υφυπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Ερευνας και Τεχνολογίας) στην Κυβέρνηση Κυριάκου Μητσοτάκη.

Επανεξελέγη βουλευτής στις εκλογές Μαΐου και σε εκείνες της 25ης Ιουνίου 2023. Τοποθετήθηκε Υφυπουργός Πολιτισμού, από τον Ιούλιο 2023 έως και τον Ιούνιο 2024. Στις 14 Ιουνίου εκείνης της χρονιάς ανέλαβε καθήκοντα Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Είναι παντρεμένος με τη δικηγόρο Νικολέτα Συρεγγέλα και έχουν μία κόρη και έναν γιο. ■

Στις επάλξεις ο εργοληπτικός κόσμος

Η ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ
ΠΕΔΜΕΔΕ, ΠΕΣΕΔΕ, ΣΑΤΕ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ ΤΗ ΚΟΙΝΗ ΠΟΡΕΙΑ
ΔΙΕΚΔΙΚΩΝΤΑΣ ΜΕ ΕΝΩΜΕΝΗ ΦΩΝΗ ΛΥΣΕΙΣ ΣΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

Το Συντονιστικό Όργανο των τριών εργοληπτικών οργανώσεων ΠΕΔΜΕΔΕ, ΠΕΣΕΔΕ, ΣΑΤΕ, στα πλαίσια της προσπάθειας που έχει ξεκινήσει το τελευταίο διάστημα για την αντιμετώπιση από κοινού των σημαντικών θεμάτων που αντιμετωπίζει ο τεχνικός κλάδος, συνεχίζει τις δράσεις του.

Οι τρεις εργοληπτικές οργανώσεις χαράζουν κοινή πολιτική στέλνοντας επιστολές, υπογεγραμμένες από τους τρεις Προέδρους, στην ηγεσία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, ζητώντας τη θεσμική παρέμβαση του Υπουργείου σε εκείνες τις διατάξεις του Π.Δ. 71/2019, που δημιουργούν σοβαρά προβλήματα στην επανάκριση των εργοληπτικών επιχειρήσεων, τη έκδοση διευκρινιστικής εγκυκλίου για την τριετία του κύκλου εργασιών και της πενταετίας της τεχνικής εμπειρίας και την παράταση των πτυχίων των εργοληπτικών επιχειρήσεων.

ΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Οι επιστολές που έστειλε η Συντονιστική Επιτροπή των τριών οργανώσεων είναι οι ακόλουθες:

- ▶ Κοινή επιστολή των ΠΕΔΜΕΔΕ, ΠΕΣΕΔΕ, ΣΑΤΕ με θέμα: «Υπενθύμιση αιτήματος παράτασης υποβολής αιτήσεων επανάκρισης στο πλαίσιο του Π.Δ. 71/2019» - 10/01/2025
- ▶ Κοινή επιστολή των ΠΕΔΜΕΔΕ, ΠΕΣΕΔΕ, ΣΑΤΕ με θέμα: «Επείγοντα ζητήματα του Εργοληπτικού Κλάδου & Επικείμενες τροποποιήσεις της νομοθεσίας των δημοσίων συμβάσεων» - 31/01/2025

- ▶ Κοινή επιστολή των ΠΕΔΜΕΔΕ, ΠΕΣΕΔΕ, ΣΑΤΕ με θέμα: «Ανάγκη έκδοσης διευκρινιστικής εγκυκλίου για την τριετία του κύκλου εργασιών (άρθρο 51 ΠΔ71/2019) και της πενταετίας της τεχνικής εμπειρίας (άρθρο 53 ΠΔ71/2019)» - 13/02/2025.

- ▶ Κοινή επιστολή των ΠΕΔΜΕΔΕ, ΠΕΣΕΔΕ, ΣΑΤΕ με θέμα: Αναστολή υποβολής οικονομικών στοιχείων για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις 1ης και 2ης Τάξης και Παράταση υποβολής οικονομικών στοιχείων για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις 3ης Τάξης και άνω - 18/03/2025.

ΣΤΟ «ΤΡΑΠΕΖΙ» ΕΠΙΜΑΧΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Οι Πρόεδροι των οργανώσεων σχεδιάζοντας τα επόμενα βήματα, ανα-

μένεται να ζητήσουν μια συνάντηση με τον νέο Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, Χρίστο Δήμα, προκειμένου να του εκφράσουν τις δυσκολίες, με τις οποίες έρχονται αντιμέτωποι οι εργολήπτες.

Λαμβάνοντας υπόψη τα προβλήματα, τα οποία επιβάλλουν άμεσες και συγκεκριμένες λύσεις, η Συντονιστική Επιτροπή προσθέτει στην ήδη γεμάτη - ατζέντα της τα ζητήματα της αναθεώρησης των τιμών, τα προβλήματα στρέβλωσης του ανταγωνισμού στις δημοπρασίες αλλά και ο «αφανισμός» των μικρομεσαίων εργοληπτικών επιχειρήσεων.

Το Εργοληπτικό Βήμα παρακολουθεί τις εξελίξεις και καταγράφει όλα όσα συμβαίνουν στον τεχνικό κλάδο για την έγκυρη ενημέρωσή σας. ■

**Ενιαία
έκφραση
του κλάδου των
εργοληπτών**

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΝΓΚΑΝΙΚΑΣ

“ Η ΕΤΙ GREECE αρωγός στην ενίσχυση οδικής ασφάλειας ”

ΜΙΑ ΣΕΙΡΑ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΣΚΟΠΟΥΝ
ΣΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ,
ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ «ΧΤΙΣΤΕΙ» ΕΝΑ ΑΣΦΑΛΕΣ ΜΕΛΛΟΝ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΡΗΣΤΕΣ ΤΩΝ ΔΡΟΜΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ,
ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΣΤΟ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΟΝ ΒΗΜΑ
Ο ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΝΓΚΑΝΙΚΑΣ, ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΤΗΣ ΕΤΙ (EVOLUTION IN TRAFFIC INNOVATION)

Για να γίνει ένα ατύχημα, συντρέχουν αρκετοί λόγοι. Η αποστολή της εταιρείας «ETI GREECE» είναι να δημιουργήσει αλλαγές για ασφαλέστερους δρόμους και αυτοκινητόδρομους σε όλο τον κόσμο. Προτεραιότητα της αποτελεί η οδική ασφάλεια και είναι ο λόγος που κατασκεύασε το καινοτόμο σύστημα προστατευτικών κιγκλιδωμάτων **«Rolling Barrier Guardrail System®»**. Γνωρίστε το!

» **Να ξεκινήσουμε παρουσιάζοντας πρώτα την ETI (Evolution in Traffic Innovation), η οποία παρέχει λύσεις Οδικής Ασφάλειας σε όλο τον κόσμο. Ποιες είναι οι υπηρεσίες της, τα προϊόντα και οι στόχοι της;**

- Πρωτοπόρος εφευρέτης του Συστήματος Περιστρεφόμενων Κυλίνδρων & του Πίνακα Αντανάκλασης
- Κύρια Προϊόντα: Περιστρεφόμενοι Κυλίνδροι, προστατευτικά Κιγκλιδώματα τύπου W, Πίνακες Αντανάκλασης, Ήχομονωτικά, Στῆθαία ασφαλείας κλπ.
- Καταλαμβάνουμε το 95% της αγοράς προϊόντων οδικής ασφάλειας στο κόσμο.
- Περισσότερες από 50 πατέντες, περισσότερες από 50 τεστ σύγκρουσης οχημάτων.

Τα τελευταία 20 χρόνια, η ETI (Evolution in Traffic Innovation) έχει παράγει, πουλήσει και εγκαταστήσει το επαναστατικό μας σύστημα ασφάλειας αυτοκινητοδρόμων σε όλο τον κόσμο. Το πατενταρισμένο Rolling Barrier Guardrail System® (RBGS) είναι μια καινοτόμος λύση για την ασφάλεια του οδηγού και έχει εγκατασταθεί σε περισσότερες από 30 χώρες, προστατεύοντας επικίνδυνα τμήματα δρόμων και σώζοντας ζωές.

Ιδρύθηκε το 2006 ως ET Industries. Η εταιρεία επένδυσε 4 χρόνια στην αυστηρή ανάπτυξη, δοκιμή και βελτίωση των προϊόντων της και μετονομάστηκε σε ETI το 2010. Η ETI GREECE δεσμεύεται να παρέχει λύσεις

Οδικής Ασφάλειας σε όλο τον κόσμο.

Το Rolling Barrier Guardrail System®, το πιο καινοτόμο σύστημα προστατευτικών κιγκλιδωμάτων στον κόσμο είναι σχεδιασμένο για να σώζει ζωές και είναι πλέον διαθέσιμο και στην Ελλάδα!

Εγκαθίσταται από κοινότητες, πόλεις και χώρες που έχουν δεσμευτεί να προστατεύουν τους οδηγούς με στόχο να μηδενίσουν τον αριθμό των θανάτων στους δρόμους.

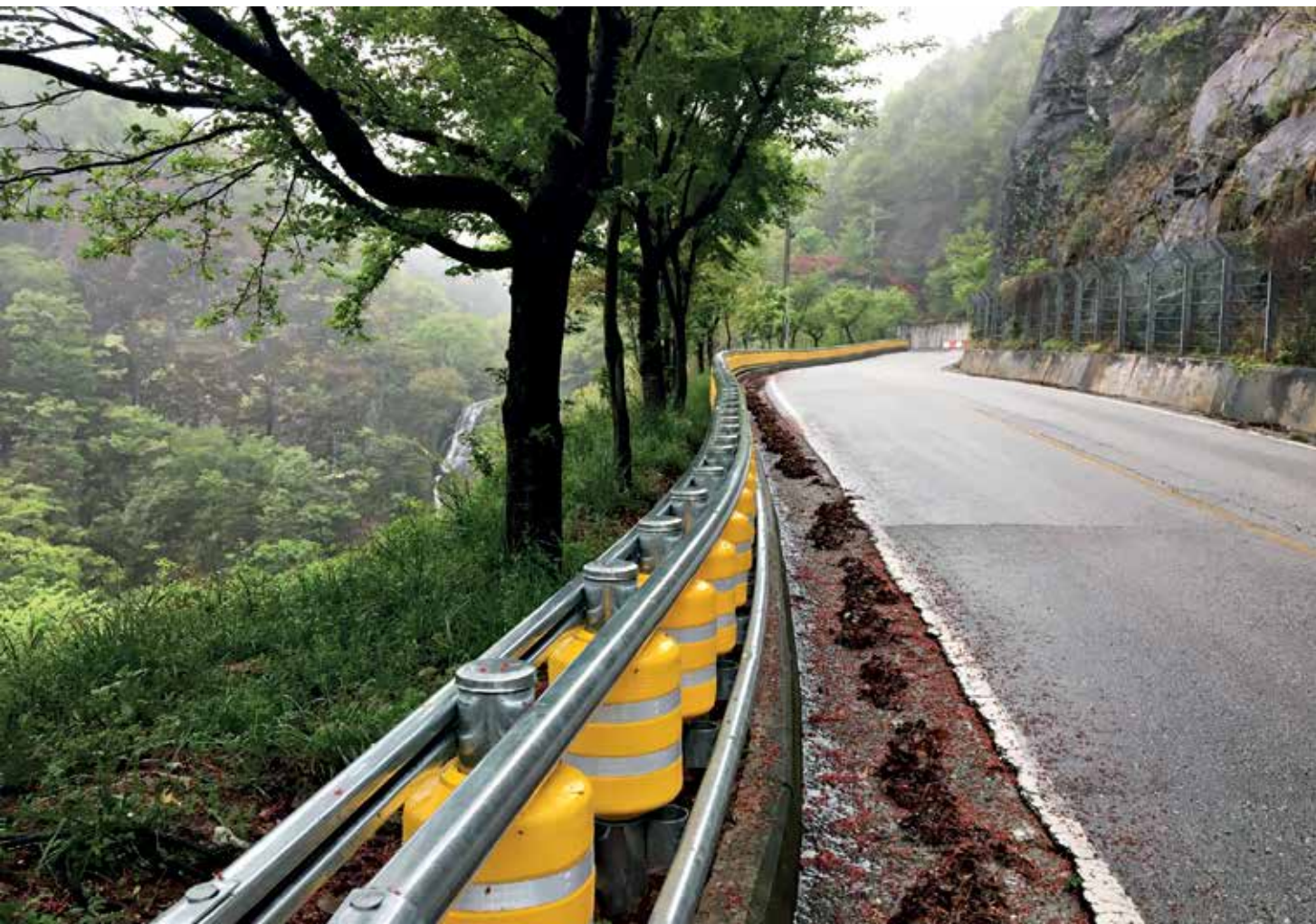
» Τι θεωρείται ότι φταίει για τον υψηλό αριθμό οδικών ατυχημάτων και ποιες λύσεις προτείνετε;

Συνήθως οι αιτίες που οδηγούν σε ατυχήματα είναι οι ακόλουθες:

- 1) Απόσπαση προσοχής
- 2) Υπερβολική ταχύτητα
- 3) Οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ
- 4) Απερίσκεπτη οδήγηση.
- 5) Βροχή
- 6) Παραβίαση ερυθρού σηματοδότη
- 7) Παραβίαση πινακίδας διακοπής πορείας (STOP)
- 8) Οδηγοί ηλικίας 18-24.
- 9) Νυχτερινή οδήγηση
- 10) Ατέλειες κατά την κατασκευή οχημάτων
- 11) Αλλαγές λωρίδας κυκλοφορίας
- 12) Οδήγηση στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας

- 13) Λανθασμένες στροφές
- 14) Οδήγηση σε στοίχους (ουρές)
- 15) Οδηγώντας υπό την επήρεια ναρκωτικών ουσιών
- 16) Πάγος
- 17) Χιόνι
- 18) Εξοργισμός - νευρικότητα στο δρόμο
- 19) Λακκούβες
- 20) Οδήγηση ενώ νυστάζει
- 21) Σκάσιμο ελαστικού
- 22) Ομίχλη
- 23) Θανάσιμες καμπύλες-στροφές
- 24) Πέρασμα άγριων ή και οικόσιτων ζώων
- 25) Παράνομες κόντρες.

Η ETI GREECE δεσμεύεται να βελτιώσει την οδική ασφάλεια σε όλο τον κόσμο. Ως μέρος της δέσμευσής μας να κάνουμε τους δρόμους ασφαλέστερους για όλους τους χρήστες, το Rolling Barrier Guardrail System® εγκαθίσταται από κοινότητες, πόλεις, πολιτείες και έθνη που έχουν δεσμευτεί να προστατεύουν τους οδηγούς και

τους ευάλωτους χρήστες του δρόμου. Ο στόχος είναι να μηδενίσουμε τον αριθμό των θανάτων στους δρόμους του έθνους μας.

Η ETI GREECE πιστεύει ότι «Οι Ασφαλείς Δρόμοι Σώζουν Ζωές» και θα είμαστε μέρος της λύσης για να εκλείψουν τα θύματα αυτοκινητοδρόμων.

» Περιγράψτε μας το καινοτόμο προϊόν **Rolling Barrier Guardrail System®**. Ποια είναι τα πλεονεκτήματα της χρήσης του;

Τα πλεονεκτήματα του Rolling Barrier Guardrail System® είναι:

- Υψηλή ορατότητα: Οι περιστρεφόμενοι κύλινδροί του έχουν εξαιρετικά ορατές ανακλαστικές ταινίες που προειδοποιούν τον οδηγό τη νύχτα.
- Πολυλειτουργικότητα: Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε επικίνδυνους καμπυλωτούς δρόμους, εισόδους και εξόδους παρακαμπτήριων με κλειστές γωνίες, καταστρώματα γεφυρών, εισόδους σε τούνελ και σε δυνητικά επικίνδυνες εγκαταστάσεις στο δρόμο.
- Εφαρμογή: Ο συμμετρικός σχεδιασμός επιτρέπει την εγκατάσταση τόσο στα πλαϊνά διαζώματα όσο και στο μεσαίο, καλύπτοντας όλο το φάσμα του δρόμου.

■ Πιστοποιημένη ασφάλεια: Έχει περάσει τις αυστηρές απαιτήσεις των δοκιμών σύγκρουσης των ΗΠΑ MASH και του ευρωπαϊκού προτύπου EN1317 με εξαιρετική ανακατεύθυνση και ελάχιστη απόδοση παραμόρφωσης σε σύγκριση με τα παραδοσιακά προϊόντα οδικής ασφάλειας.

» Σε πόσες χώρες έχει εγκατασταθεί το προϊόν; Τι έδειξαν τα στατιστικά στοιχεία μετά τη χρήση του;

Η ETI έχει κάνει εγκαταστάσεις σε πάνω από 30 χώρες συμπεριλαμβανομένης της Ρουμανίας (34 Km).

Κορέα, Ηπα, Ινδονησία, Ταϊλάνδη, Βιετνάμ, Φιλιππίνες, Μαλαισία, Σιγκαπούρη, Ταϊβάν, Καζακστάν, Νότια Αφρική, Τουρκία, Μογγολία, Αυστραλία, Κουρακάο, Σαουδική Αραβία, Κίνα, Ινδία, Γκάνα, Ρουμανία, Βραζιλία, Χιλή, Μεξικό, Πουερτορικό και πολλές άλλες χώρες.

» Θα θέλαμε να μας πείτε δυο λόγια για το σύστημα προστασίας μοτοσικλετών (MPS).

Η ETI GREECE είναι περήφανη που προσφέρει το Σύστημα Προστασίας

Μοτοσικλετών (MPS) ως προσθήκη στο βραβευμένο Rolling Barrier Guardrail System (RBGS). Ένα από τα πρώτα συστήματα συγκράτησης ή προστασίας μοτοσικλετών EN1317 Tested and Pass της ΕΕ που εισήχθη, το MPS μπορεί να προσθέσει ένα κρίσιμο επίπεδο προστασίας για τους μοτοσικλετιστές, ειδικά σε επικίνδυνες στροφές και ορεινό έδαφος.

Προστίθεται εύκολα στο RBGS, το MPS εμποδίζει τον αναβάτη να προσκρούσει με τους δοκούς του προστατευτικού κιγκλιδώματος ή να γλιστρήσει κάτω από το προστατευτικό κιγκλίδωμα και να εκτεθεί σε κίνδυνο.

Το ETI MPS είναι μόνο ένα μέρος του Guardrail System, το οποίο περιλαμβάνει το RBGS, τον άθραυστο πίνακα αντανάκλασης, το MPS και το MASH Tested, Passed and Eligible Transition που επιτρέπει στο RBGS να ενσωματωθεί στις υπάρχουσες εγκαταστάσεις κιγκλιδωμάτων σας.

» Άθραυστος Πίνακας Αντανάκλασης (UGS): Ποια είναι τα οφέλη του για τους οδηγούς;

Κατασκευασμένο από το ίδιο άφθαρτο υλικό EVA υψηλής πυκνότητας με τους πατενταρισμένους περιστρεφόμενους κύλινδρους, ο ETI Άθραυστος Πίνακας Αντανάκλασης (UGS) είναι μια επαναστατική προσθήκη στο Rolling Barrier Guardrail System® και μπορεί να εγκατασταθεί σε όλα τα υπάρχοντα ημιάκαμπτα και άκαμπτα σιτηθία ασφαλείας.

Σε αντίθεση με τους παραδοσιακές πίνακες αντανάκλασης, οι οποίοι συχνά κατασκευάζονται από αλουμίνιο, πλαστικό ή υαλοβάμβακα που καταστρέφεται εύκολα, το UGS έχει σχεδιαστεί για να αποτελεί μέρος ενός Ασφαλούς Συστήματος, προσθέτοντας ένα επιπλέον επίπεδο προστασίας για τους οδηγούς ώστε να είναι ένα μέρος του βραβευμένου Rolling Barrier Guardrail System® ή ως προσθήκη στα υπάρχοντα φράγματα από σκυρόδεμα ή το ημιάκαμπτο σύστημα προστατευτικών κιγκλιδωμάτων. ■

Λύσεις
προστασίας
για τους
οδηγούς

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΜΕ ΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ.

ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΟΥΜΕ ΣΥΝΕΙΔΗΤΑ

“ΧΤΙΖΟΥΜΕ” ΜΕ ΤΑ ΜΠΑΖΑ
ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΑΣ!

ΣΑΝΚΕ Μ.Ε.Π.Ε.

Συλλογικό Σύστημα Ανακύκλωσης ΑΕΚΚ

info@sanke.gr

www.sanke.gr

2221 400738 , 693 2462 292

Αλιβερίου 4-6 & Αρεθούσης 34100, Χαλκίδα

Διασφάλιση και Έλεγχος Ποιότητας Σκυροδέματος

Ο ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ SPEAR - ΔΙΠΛ. ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ - ΜΟΥΖΑΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ ΣΤΟ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΟΝ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΠΕΣΕΔΕ,
ΤΙ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΚΑΘΕ ΣΤΑΔΙΟ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ
ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΤΕΙ Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΟΥΖΑΣ

ΔΙΠΛ. ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
Α.Π.Θ., ΥΠ. ΔΙΔΑΚΤΩΡ Δ.Π.Θ.,
ΜΕΛΟΣ ΤΕΕ / ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
& ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ & ΕΡΓΩΝ Α.Π.Ε.
/ ΙΔΡΥΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ SPEAR -
ENGINEERING EXCELLENCE

Ιστορικά έχουν δοθεί πολλοί ορισμοί για την έννοια της ποιότητας. Ο πιο κοινός ορισμός είναι ότι ποιότητα ορίζεται κάθε τι που ικανοποιεί πλήρως τις ανάγκες του πελάτη. Όσον αφορά τα τεχνικά έργα, η ποιότητα ορίζεται ως το σύνολο των διαδικασιών που εφαρμόστηκαν με σκοπό το έργο να συμμορφωθεί με πρότυπα-κανονισμούς-τεχνικές προδιαγραφές και εντέλει να ικανοποιηθούν στο ακέραιο οι απαιτήσεις του Κυρίου του Έργου.

Ο έλεγχος ποιότητας του οπλισμένου σκυροδέματος είναι υποχρεωτικής εφαρμογής σε κάθε κατασκευαστικό έργο, όπως ορίζεται ρητώς

στους Ελληνικούς & Ευρωπαϊκούς κανονισμούς. Ενδεικτικά τέτοιοι κανονισμοί είναι ο Κανονισμός Τεχνολογίας Σκυροδέματος 2016 (ΚΤΣ 2016), ο Κανονισμός Τεχνολογίας Χαλύβων 2008 (ΚΤΧ 2008), οι Ευρωκώδικες και ο Ελληνικός Κανονισμός Ωπλισμένου Σκυροδέματος 2000 (ΕΚΩΣ 2000).

Σύμφωνα λοιπόν με τον ΚΤΣ 2016, η διασφάλιση και ο έλεγχος ποιότητας του σκυροδέματος αποτελείται από 3 στάδια, τον έλεγχο πριν την παραγωγή, τον έλεγχο κατά την άφιξη του σκυροδέματος στο έργο και τον έλεγχο στη διαδικασία σκυροδέτησης.

Το στάδιο πριν την παραγωγή σκυροδέματος περιλαμβάνει τον έλεγχο σε όλα τα απαιτούμενα έγγραφα και πιστοποιητικά με τα οποία πρέπει να είναι εφοδιασμένη κάθε μονάδα παραγωγής σκυροδέματος, όπως ενδεικτικά:

- ▶ Εγκεκριμένη μελέτη σύνθεσης σκυροδέματος
- ▶ Πιστοποιήσεις ISO
- ▶ Διακριβώσεις εξοπλισμού
- ▶ Πιστοποιητικά και σήμανση CE των υλικών (τσιμέντο, αδρανή, νερό, πρόσμικτα)
- ▶ Κατάλληλες εγκαταστάσεις-υποδομές
- ▶ Εξοπλισμένο εργαστήριο
- ▶ Αυτοματοποιημένο σύστημα καταγραφής-εκτύπωσης
- ▶ Αποτελέσματα εσωτερικού ελέγχου (αυτοέλεγχος) της μονάδας

Το στάδιο κατά την άφιξη του σκυροδέματος στο έργο περιλαμβάνει τους εξής ελέγχους και καταγραφές:

- ▶ Μέτρηση της θερμοκρασίας νωπού σκυροδέματος και καταγραφή των περιβαλλοντικών συνθηκών του μεσοκλίματος της περιοχής (θερμοκρασία, ταχύτητα ανέμου, σχετική υγρασία) με σκοπό τον υπολογισμό του ρυθμού εξάτμισης και την προετοιμασία που απαιτείται για το μικροκλίμα της κατασκευής
- ▶ Μέτρηση της ρεολογίας-συνεκτικότητας του νωπού σκυροδέματος με την πιο συνήθη, την δοκιμή κάθισης
- ▶ Για εργοστασιακό σκυρόδεμα χωρίς πιστοποίηση ελέγχου παραγωγής (αυτό ισχύει στην Ελλάδα για όλα τις μονάδες που παράγουν έτοιμο σκυρόδεμα) δειγματοληψία 6 κυβικών δοκιμών ανά 150 m³ σκυροδέματος, ανά κατηγορία σκυροδέματος και για συγκεκριμένα παρτίδα σκυροδέματος για τον έλεγχο της θλιπτικής αντοχής στις 28 ημέρες από διαπιστευμέ-

Μέτρηση θερμοκρασίας νωπού σκυροδέματος

- νο εργαστήριο κατά ISO 17025
- ▶ Μέτρηση της αεροπεριεκτικότητας του σκυροδέματος (σε περίπτωση που προδιαγράφεται αερακτικό πρόσμικτο στη μελέτη σύνθεσης)
- ▶ Έλεγχος των πληροφοριών στο καταγραφικό σκυροδέματος

- ▶ Έλεγχος της ακρίβειας ζύγισης των υλικών που ορίζονται από τη μελέτη σύνθεσης
- ▶ Έλεγχος του κρίσιμου χρόνου μεταφοράς του σκυροδέματος
- ▶ Καταγραφή της χρήσης υπερρευστοποιητή στο έργο και έλεγχος κα-

Η **SPEAR - Engineering Excellence** είναι εταιρία συμβούλων μηχανικών, που παρέχει εξειδικευμένες υπηρεσίες διασφάλισης ποιότητας, ποιοτικού ελέγχου, επιθεωρήσεων και διαχείρισης κατασκευαστικών έργων, όπως κτιριακά, ενεργειακά, υποδομής και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Επιπρόσθετα παρέχει προηγμένες τεχνικές συμβουλές σε θέματα παθολογίας του οπλισμένου σκυροδέματος, σε εξειδικευμένες εφαρμογές οικοδομικής τεχνολογίας, στις ενόργανες δοκιμές, στους εργαστηριακούς ελέγχους, καθώς και σε μελέτες κύκλου ζωής - ανθεκτικότητας - επισκευής του οπλισμένου σκυροδέματος.

Με πλήρη επαγγελματισμό και στόχο την ικανοποίηση των πελατών, προσφέρει πάντα ολοκληρωμένες λύσεις, διασφαλίζοντας την επιτυχή χρονικά, οικονομικά και ποιοτικά εκτέλεση κάθε κατασκευαστικού έργου.

Δοκιμή κάθισης νωπού σκυροδέματος

Δοκιμή αεροπεριεκτικότητας νωπού σκυροδέματος

ταλληλότητας αυτού, καθώς και του χρόνου και τρόπου επανανάμιξης του σκυροδέματος

► Συμπλήρωση του εντύπου παραλαβής σκυροδέματος ΠΒ-4

Σαφώς και δύναται να πραγματοποιηθούν περαιτέρω έλεγχοι ποιότητας άλλων χαρακτηριστικών του σκυροδέματος κατά απαίτηση του Κυρίου του Έργου ή του επιβλέποντα μηχανικού.

Αφού προηγηθεί η παραλαβή του εγκατεστημένου χαλύβδινου οπλισμού σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΚΤΧ 2008, ΕΚΩΣ 2000 και Ευρωκωδίκων, ελεγχθεί η καταλληλότητα των καλουπιών και ικριωμάτων, ελεγχθεί η τεχνική επάρκεια του προσωπικού εργασίας και ο διατιθέμενος επαγγελματικός εξοπλισμός, ακολουθεί το τελευταίο στάδιο κατά την διαδικασία σκυροδέτησης που περιλαμβάνει ενδεικτικά τους εξής ελέγχους:

**Υποχρεωτική
η εφαρμογή
του ελέγχου**

► Ορθότητα διάστρωσης σκυροδέματος

► Ορθότητα συμπύκνωσης σκυροδέματος

► Ορθότητα ωρίμανσης-συντήρησης σκυροδέματος

Ο υποψήφιος αγοραστής κατοικίας, έχει το δικαίωμα να ζητήσει τον φάκελο ποιότητας του έργου σύμφωνα με την παράγραφο Ε11 του ΚΤΣ 2016. Τα αποτελέσματα του ελέγχου ποιότητας συμπληρώνουν υποχρεωτικά τον τελικό φάκελο ποιότητας του έργου, αποτελώντας την έμπρακτη τεκμηρίωση ότι το έργο συμμορφώθηκε με κανονισμούς, νομοθεσία, πρότυπα, προδιαγραφές και φυσικά ο στόχος της ποιότητας επετεύχθη. Τοιού-

τοτρόπως διασφαλίζεται η ποιότητα του κατασκευαστικού έργου και συνεπακόλουθα διασφαλίζονται όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, δηλαδή ο Κύριος του Έργου, ο κατασκευαστής, καθώς και κάθε υποψήφιος αγοραστής. ■

Δειγματοληψία δοκιμών σκυροδέματος

Η SPEAR - Engineering Excellence είναι εταιρία συμβούλων μηχανικών, που παρέχει εξειδικευμένες υπηρεσίες διασφάλισης & ελέγχου ποιότητας, επιθεωρήσεων και διαχείρισης κατασκευαστικών έργων, όπως κτιριακά, ενεργειακά, υποδομής και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Έργα άνω των 28 εκατ. ευρώ με την «υπογραφή» της ΚΤΥΠ

**Η ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε. ΠΡΟΩΘΕΙ
ΕΡΓΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ -ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟ-
ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΥΓΕΙΑΣ, ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΦΟΡΕΩΝ**

Στην υπογραφή συμβάσεων και δημοπράτηση διαγωνισμών που φθάνουν τα 28.116.788,56 εκατ. ευρώ προχώρησε η Κτιριακές Υποδομές Α.Ε., προωθώντας παρεμβάσεις σε υποδομές Παιδείας, Υγείας, Δικαιοσύνης και λοιπών φορέων. Ειδικότερα:

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

- Προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός για την ανάθεση του έργου: «**Ενεργειακή Αναβάθμιση τεσσάρων εκπαιδευτικών κτιρίων του Δήμου Αγίας Βαρβάρας**», Προϋπολογισμού 2.980.000 €, Χρηματοδότηση ΕΠ «ΑΤΤΙΚΗ 2021-2027».
- Προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός για την ανάθεση του έργου: «**Επισκευές εξωτερικών επιφανειών σκυροδεμάτων στο σχολικό συγκρότημα πρώην Πολυκλαδικό Καλαμάτας**», Προϋπολογισμού 390.995,16 €, Χρηματοδότηση ΠΔΕ 2024.
- Προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός για την ανάθεση του έργου: «**Ενεργειακή Αναβάθμιση σχολικών κτιρίων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Κρωπίας**», Προϋπολογισμού 650.000 €, Χρηματοδότηση ΕΠ «ΑΤΤΙΚΗ 2021-2027».
- Υπεγράφη η σύμβαση για το έργο: «**14ο Νηπιαγωγείο Καλλιθέας - Οικοδομικές εργασίες & Η/Μ εγκαταστάσεις**», Προϋπολογισμού: 1.238.000 €, Χρηματοδότηση:

ΕΠ «ΑΤΤΙΚΗ 2021-2027», Ανάδοχος: «ΠΑΤΙΚΑΣ Ν. - ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ Γ. Ο.Ε.».

- Υπεγράφη η σύμβαση για το έργο: «**Ενεργειακή Αναβάθμιση Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου Βαλύρας, Δήμου Μεσσήνης**», Προϋπολογισμού: 614.092,47 €, Χρηματοδότηση: ΠΔΕ 2024, Ανάδοχος: «ΚΕ ΜΑΡΙΑ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΓΛΕΖΟΣ».

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

- Προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός για την ανάθεση του έργου: «**Επεμβάσεις Ενεργειακής Αναβάθμισης και εξοικονόμησης ενέργειας του Γενικού Νοσοκομείου Ξάνθης**», Προϋπολογισμού 4.349.657,78 €, Χρηματοδότηση ΕΠ «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ 2021-2027».

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

- Υπεγράφη η σύμβαση για το έργο: «**Επισκευές και εργασίες για προσβασιμότητα ΑΜΕΑ στο Δικαστικό Μέγαρο Αμαλιάδας**», Προϋπολογισμού: 386.043,15 €, Χρηματοδότηση: ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., Ανάδοχος: «NEMESIZ ENTERPRISE ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».

ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

- Προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός για την ανάθεση του έργου: «**Επισκευή των οκτώ (8) σεισμόπληκτων κτιρίων εργατικών κατοικιών στον οικισμό «Ληξούρι Ι» στη θέση «Αμμούσα» στο Ληξούρι της Δ.Ε. Παλικής του Δήμου Κεφαλονιάς**», Προϋπολογισμού 3.000.000 €, Χρηματοδότηση ΠΔΕ 2024.
- Υπεγράφη η σύμβαση για το έργο: «**SUB9 - Ελληνικό Ινστιτούτο ΠΑΣΤΕΡ - Υπόεργο 2: Κτιριακά**», Προϋπολογισμού: 14.508.000 €, Ανάδοχος: «ΕΚΤΕΡ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», με δ.τ. ΕΚΤΕΡ Α.Ε., το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης - NextGenerationEU. ■

**ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΟΔ.
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ**

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
& ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
& ΤΡΟΦΙΜΩΝ)

Οι προκλήσεις εφαρμογής της **Μπλε** και **Πράσινης** Συμφωνίας στην Ελλάδα

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΟΔ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ,
ΑΝΑΛΥΕΙ ΣΤΟ ΝΕΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΒΗΜΑΤΟΣ
ΤΗΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ Η ΧΩΡΑ,
ΜΕ ΑΠΩΤΕΡΟ ΣΚΟΠΟ ΤΟΝ ΠΡΑΣΙΝΟ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ
ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΟΥ

Η Πράσινη και Μπλε Συμφωνία, ως κεντρικές πολιτικές επιλογές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, συνιστούν τον «οδικό χάρτη» για τα επόμενα χρόνια σε επίπεδο τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, καθώς προβλέπουν σημαντικές μεταρρυθμίσεις και παρεμβάσεις, που αφορούν στο υφιστάμενο αναπτυξιακό και παραγωγικό μοντέλο.

Οι συγκεκριμένες στρατηγικές επηρεάζουν το σύνολο των τομέων της οικονομικής δραστηριότητας στην Ένωση, συμπεριλαμβανομένης της Γεωργίας, της Αλιείας, καθώς βεβαίως και του Τουρισμού, καθορίζοντας κατ'επέκταση και το μέλλον των αγροτικών της περιοχών.

Επίσης, αναδεικνύουν με εμβληματικό τρόπο την ανάγκη για τον **πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό** του αγροδιατροφικού συστήματος της Ένωσης, θέτοντας **επιμέρους πολιτικές και στόχους** που θα διασφαλίσουν ότι η επιδιωκόμενη μετάβαση θα γίνει με βιώσιμο, δίκαιο, διαφανή, αποτελεσματικό και ισόρροπο τρόπο.

Θα γίνει δηλαδή με όρους που θα **διασφαλίζουν** για παράδειγμα:

► την επισιτιστική επάρκεια και διατροφική ασφάλεια της Ένωσης,

- την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, υψηλής διατροφικής αξίας,
- την συμμετοχή όλων των κρίκων της αγροεφοδιαστικής αλυσίδας, αλλά και του συνόλου των κατοίκων της υπαίθρου, χωρίς αποκλεισμούς στην νέα τάξη πραγμάτων σε όρους οικονομικούς και κοινωνικούς,
- την **διασύνδεση της Γεωργίας και της Αλιείας με τον Τουρισμό** και τις λοιπές οικονομικές δραστηριότητες στις αγροτικές περιοχές,
- και βεβαίως την προσέλκυση νέων ανθρώπων στις αγροτικές μας περι-

οχές, οι οποίες καλούνται να καταστούν περισσότερο ελκυστικές.

Οι στόχοι της Πράσινης και Μπλε Συμφωνίας διέπουν υποχρεωτικά και λαμβάνονται υπόψη και στην **αρχιτεκτονική της νέας Κοινής Αγροτικής και Αλιευτικής Πολιτικής**, που ως Υπουργείο έχουμε σχεδιάσει και μέσω των οποίων προσδοκούμε να πετύχουμε τον πράσινο μετασχηματισμό της Γεωργίας - Αλιείας και των αγροτικών μας περιοχών, προγραμματίζοντας και υλοποιώντας ένα **ολοκληρωμένο σχέδιο μετάβασης**.

Πέντε είναι οι βασικοί άξονες προτεραιότητας αυτού του σχεδιασμού:

1ος Άξονας Προτεραιότητας: Η διαβούλευση, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των παραγωγών και του πληθυσμού των αγροτικών περιοχών γενικότερα, για τις ευκαιρίες και τα οφέλη της πράσινης μετάβασης σε επίπεδο οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό, καθώς και για το ποιες αλλαγές χρειάζεται να γίνουν. Η αλλαγή κουλτούρας είναι το πρώτο βήμα για την συν-αντίληψη που πρέπει να πετύχουμε, ενώ η ενεργή συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων αποτελεί προαπαιτούμενο για την εξασφάλιση της απαραίτητης συναίνεσης, αποδοχής και έμπρακτης στήριξης των όρων, των αλλαγών και των μεταρρυθμίσεων της επιδιωκόμενης “πράσινης μετάβασης” στο νέο παραγωγικό και αναπτυξιακό μοντέλο Γεωργίας και Αλιείας.

2ος Άξονας Προτεραιότητας: Η πα-

ροχή συμβουλευτικής υποστήριξης στους παραγωγούς και αλιείς μας.

Η συμβουλευτική αποτελεί βασικό αναπτυξιακό εργαλείο που πρέπει να αξιοποιηθεί το συντομότερο δυνατόν για την στήριξη της βιωσιμότητας, την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής γεωργίας και αλιείας.

3ος Άξονας Προτεραιότητας: Η παροχή της δυνατότητας επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού των αγροτικών περιοχών, σε νέες δεξιότητες

και γνώσεις για τη χρήση των νέων πράσινων και ψηφιακών τεχνολογιών. Η **διασύνδεση έρευνας - καινοτομίας - γεωργικών συμβουλών και εκπαίδευσης - κατάρτισης** αποτελεί υποχρέωσή μας, μέσα από την αναβάθμιση των υφιστάμενων συστημάτων μεταφοράς γεωργικής γνώσης και καινοτομίας που διαθέτουν (AKIS - Agricultural Knowledge

and Innovation Systems), καθώς και τη δημιουργία Επιχειρησιακών Ομάδων (Ε.Ο.) στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας (EIP-AGRI) με σκοπό την ευρεία διάδοση των γνώσεων που αποκομίζονται από τα αποτελέσματα της δράσης τους.

Επιδίωξή μας είναι να υπάρξει η αναγκαία κρίσιμη μάζα για την στήριξη του στόχου προώθησης της καινοτομίας και υιοθέτησης νέων τεχνολογιών. Αυτό απλά σημαίνει ότι η γνώση, η κατάρτιση, η επανεκπαίδευση θα πρέπει να είναι διαθέσιμες σε όλους και προσβάσιμες από όλους, ιδιαίτερα από εκείνους που αντιμετωπίζουν δυσκολίες προσαρμογής στο προωθούμενο - νέο “πράσινο μοντέλο” ανάπτυξης.

4ος Άξονας Προτεραιότητας: Η παροχή κινήτρων για την προώθηση βιώσιμων επενδύσεων σε καινοτομίες και νέες τεχνολογίες στον τομέα της γεωργίας και αλιείας, επενδύσεις δημόσιες και ιδιωτικές, που υπηρε-

Ένα «πλέγμα»
δράσεων
για ένα καλύτερο
αύριο

τούν ταυτόχρονα με τους στόχους της «πράσινης μετάβασης» και τους στόχους της «ψηφιακής οικονομίας» και της «βιώσιμης ανάπτυξης», αξιοποιώντας σύγχρονα χρηματοδοτικά εργαλεία για τη στήριξή τους.

Ενδεικτικά, οι **δημόσιες επενδύσεις στη Γεωργία** αφορούν:

► Στην **ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων** με επένδυση σε ΑΠΕ, στην γεωργία ακριβείας και σε φιλοπεριβαλλοντικές γεωργικές πρακτικές, μέσα από μέτρα πολιτικής που θα συνδυάζουν την προστασία του περιβάλλοντος με τη βελτίωση της ποιότητας και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των γεωργικών μας προϊόντων, καθώς και με επενδύσεις σε υποδομές που θα διασφαλίζουν την εξοικονόμηση των φυσικών πόρων και ιδιαίτερα του νερού άρδευσης.

► Ειδικά **η διαχείριση του αρδευτικού νερού συνιστά τη σημαντικότερη από τις προκλήσεις** που πρέπει να αντιμετωπίσουμε λόγω της κλιματικής κρίσης, μέσα από παρεμβάσεις που θα στοχεύουν στην αύξηση της αποδοτικότητας και στην ορθολογικότερη χρήση του, στην αξιοποίηση των επιφανειακών απορροών, στη μείωση των απωλειών μέσω του εκσυγχρονισμού των αρδευτικών δικτύων, στην εισαγωγή προηγμένων αρδευτικών συστημάτων και πρακτικών σε επίπεδο εκμετάλλευσης, στην αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Ενημέρωσης (ΤΠΕ), ώστε ταυτόχρονα με την προσαρμογή του πρωτογενή

τομέα στην κλιματική αλλαγή να επιτυγχάνεται και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς του.

Για το σκοπό αυτό, έχουμε ήδη εκπονήσει ένα πρωτοφανές σε μέγεθος και έκταση Master Plan μεγάλων αγροβελτιωτικών παρεμβάσεων, το οποίο ονομάσαμε «Υδωρ 2.0» με το οποίο προσδοκούμε να αλλάξουμε το χάρτη των αγροτικών υποδομών της χώρας τα επόμενα χρόνια.

► Επίσης, οι δημόσιες υποδομές στη Γεωργία αφορούν στην ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού συστήματος προειδοποιήσεων για κάθε κίνδυνο που απειλεί τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις και τους καταναλωτές τροφίμων πχ ακραίες καιρικές συνθήκες, ζoonόσοι, φυτικές ασθένειες, φυσικές καταστροφές κ.ο.κ., δεδομένης της επιτακτικής ανάγκης αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, αλλά και των υγειονομικών κρίσεων.

► Την παροχή δυνατότητας αξιοποίησης των υπηρεσιών διαδικτύου μέσα από την χρηματοδότηση επέκτασης ευρυζωνικών δικτύων και στις πιο απομακρυσμένες περιοχές της χώρας μας, ορεινές, μειονεκτικές και νησιωτικές.

► Την εξασφάλιση ελεύθερης πρόσβασης των παραγωγών σε ανοικτές βάσεις δεδομένων και την προώθηση της διαλειτουργικότητας μεταξύ «έξυπνων συσκευών» και εργαλείων.

► Τη διασύνδεση και διαλειτουργικότητα δημόσιων δεδομένων, όπως για παράδειγμα των μητρώων του Υπουργείου, αλλά και των βάσεων

δεδομένων των διαφόρων εποπτευόμενων φορέων του, γεγονός που θα εξοικονομήσει πόρους και θα βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα της πληροφορίας.

Από την άλλη πλευρά, οι **ιδιωτικές επενδύσεις στη Γεωργία** που σχεδιάζουμε, θα συμβάλλουν στην υιοθέτηση της καινοτομίας, των νέων τεχνολογιών και των ΑΠΕ με στόχο τη **μείωση του κόστους εισροών**, τη βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας, τη διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης και τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τη καθετοποίηση/μεταποίηση της παραγωγής σε προϊόντα με συγκριτικό πλεονέκτημα, αλλά και τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσα από την αποδοτικότερη αξιοποίηση των φυσικών πόρων και ειδικά του νερού άρδευσης, καθώς και την ορθολογικότερη χρήση φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων, αντιβιοτικών, κλπ.

Επίσης, ο σχεδιασμός μας περιλαμβάνει την **αξιοποίηση εργαλείων διαχείρισης κινδύνου** αφενός για την διασφάλιση ποιοτικής παραγωγής και αφετέρου για τη διατήρηση του εισοδήματος των αγροτών, εισόδημα το οποίο είναι ιδιαίτερα ευάλωτο στις διακυμάνσεις λόγω των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

5ος Άξονας Προτεραιότητας: Η παροχή στήριξης για τη διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας και τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων και ευκαιριών απασχόλησης σε αγροτικές

περιοχές που πλήττονται σημαντικά από τη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία. Παράδειγμα, η ανάγκη μετάβασης των αγροτικών - λιγνιτικών περιοχών της Δυτικής Μακεδονίας και της Μεγαλόπολης που θα χρειαστεί να αναπροσανατολίσουν την οικονομική τους δραστηριότητα, ως απόρροια της απόφασης για απολιγνιτοποίησή τους, επενδύοντας στη διαφοροποίησή τους μέσω ψηφιακών επενδύσεων και στον πρωτογενή τομέα.

Στην κατεύθυνση αυτή, σημαντικό και δοκιμασμένο εργαλείο που διαθέτει η ΚΑΠ για τον κατάλληλο σχεδιασμό και τη χρηματοδότηση τέτοιων τοπικών αναπτυξιακών πολιτικών είναι **τα προγράμματα LEADER**, τα οποία υποστηρίζουν σύγχρονες πράσινες και ψηφιακές υποδομές και τεχνολογίες σε διάφορους τομείς, όπως την κατάρτιση και εκπαίδευση, τη συνεργασία και τη δικτύωση, την παροχή υπηρεσιών, κλπ., εξασφαλίζοντας τις απαραίτητες συνέργειες και με άλλα ενωσιακά ταμεία πέραν του γεωργικού, όπως το ΕΚΤ, το ΕΤΠΑ, τον Ορίζοντα Ευρώπη, κλπ.

Επίσης, στην ίδια λογική πρωτοβουλίες όπως τα Έξυπνα Χωριά, μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στην βελτίωση της ελκυστικότητας των αγροτικών μας περιοχών, ιδιαίτερα εκείνων που κινδυνεύουν περισσότερο από εγκατάλειψη, φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.

Ειδικότερα, τα τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα LEADER εκπονούνται και υλοποιούνται από τοπικούς συλλογικούς κοινωνικο-οικονομικούς φορείς και την τοπική αυτοδιοίκηση, έχουν πολυτομεακό και πολυταμειακό χαρακτήρα, και επιδιώκουν μέσω ολοκληρωμένων δημόσιων και ιδιωτικών παρεμβάσεων να εξασφαλίσουν συνθήκες οικονομικής και κοινωνικής βιωσιμότητας των αγροτικών περιοχών στις οποίες εφαρμόζονται.

Στο πλαίσιο αυτό, ενσωματώνουν

και υπηρετούν την ενωσιακή και εθνική στρατηγική του Υπουργείου μας για την ανάπτυξη της υπαίθρου, την εδαφική συνοχή των περιφερειών και εν γένει την οικονομική και κοινωνική συνοχή των αγροτικών περιοχών της χώρας μας, διασφαλίζοντας μεταξύ άλλων την διασύνδεση της Γεωργίας με τον Τουρισμό, προωθώντας την **τουριστική επιχειρηματικότητα και τις διακλαδικές συνέργειες του Πρωτογενή Τομέα με τον Τουρισμό** καθώς και με τους λοιπούς τομείς της οικονομικής δραστηριότητας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Για παράδειγμα, οι **ειδικές μορφές τουρισμού** ενταγμένες σε ένα συνολικότερο πλαίσιο θεματικού τουρισμού που θα προσδιορίζει επαρκώς και θα θεσμοθετεί συγκεκριμένα τουριστικά προϊόντα και υπηρεσίες στη βάση ανάδειξης και αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιφερειακών και τοπικών οικονομιών και κοινωνιών, έχουν να προσφέρουν

xalatsis®

WE PROTECT WHAT YOU LOVE

ΜΕΣΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Για κάθε κλάδο

Ρούχα εργασίας
Παπούτσια εργασίας και ασφαλείας
Προστασία από πτώση
Προστασία κεφαλής/ακοής /αναπνοής/ άκρων

ΣΗΜΑΝΣΗ ΟΔΙΚΗ

Πινακίδες - Κώνοι - κολωνάκια - ράμπες - καθρέφτες κλπ.

ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

ΑΝΤΛΗΤΙΚΑ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Προμήθεια -εγκατάσταση-συντήρηση

Firepot

Αυτόματα συστήματα πυρανίχνευσης και κατάσβεσης σε βιομηχανικούς και λοιπούς χώρους

Φορητοί πυροσβεστήρες - Πυροσβεστικές φωλιές - Σταθμοί εργαλείων κ.α.

ΠΥΡΑΝΤΟΧΕΣ ΠΟΡΤΕΣ - ΡΟΛΑ

ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΠΟΡΤΕΣ

Προμήθεια -εγκατάσταση-συντήρηση

Η **xalatsis** για περισσότερα από 20 χρόνια, παρέχει προϊόντα & υπηρεσίες υψηλής ποιότητας:

- για την προστασία και ασφάλεια των εργαζομένων,
- για την προστασία και ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής και της περιουσίας.

Η εφαρμογή συστήματος διαχείρισης ποιότητας σύμφωνα με το ISO 9001:2015, διασφαλίζει την παροχή αξιόπιστων και υψηλής ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών **σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και προδιαγραφές.**

Φαρσάλων 173, Λάρισα - Τ.Κ. 41335

Τηλ.: 241 055 2269

Web Site: www.xalatsis.gr

e-mail: info@xalatsis.gr

www.xalatsis.gr

σημαντικά οφέλη σε όρους εισοδήματος και απασχόλησης, καθώς και βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης και του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων τους.

Ειδικά ο **τουρισμός υπαίθρου** σε όλες τις εκφάνσεις του (αγροτουρισμός, οινοτουρισμός, οικότουρισμός - πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές - πεζοπορία, γεωτουρισμός και αλιευτικός τουρισμός), αξιοποιεί τις δυνατότητες και τα πλεονεκτήματα αναπτυξιακών οικονομικοκοινωνικών μοντέλων όπως της πολυδραστηριότητας, της πολυαπασχόλησης και της διαφοροποίησης της οικονομικής δραστηριότητας χωρικών ενοτήτων, μέσω της διαφοροποίησης και εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος, της δημιουργίας νέων ευκαιριών απασχόλησης καθώς και της ενίσχυσης της προσφοράς υπηρεσιών που μπορεί να αφορά εξειδικευμένες επιστημονικές και τεχνικές υπηρεσίες (πχ ιατρικές, εκπαιδευτικές υπηρεσίες τουρισμού, κλπ.) με ό,τι συνεπάγεται κάτι τέτοιο ως προς την επέκταση της τουριστικής περιόδου, κλπ.

Οι βασικοί στόχοι και επιπτώσεις ενός **αναπτυξιακού προτύπου** που θα εδράζεται στην υιοθέτηση και προώθηση πολιτικών - παρεμβάσεων θεματικών μορφών τουρισμού και συνεργειών Γεωργίας και Τουρισμού είναι μεταξύ άλλων:

- ▶ Η συγκράτηση του τοπικού πληθυσμού και ιδιαίτερα των νέων στον τόπο τους.
- ▶ Η δημιουργία τοπικού συμπληρωματικού εισοδήματος.
- ▶ Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στην ύπαιθρο.
- ▶ Η δικαιότερη κατανομή του τοπικού πλούτου.
- ▶ Η ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος.
- ▶ Η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, της αισθητικής και της τοπικής παράδοσης.
- ▶ Η διασύνδεση με την τοπική παραγωγή αγροτικών προϊόντων.
- ▶ Η προώθηση συλλογικής δράσης στην ύπαιθρο και η δημιουργία δικτύων μέσα από την προώθηση της προσέγγισης της ανάπτυξης «από κάτω προς τα πάνω», ή της «συμμε-

τοχικής προσέγγισης» όπως αποκαλείται.

Το συγκεκριμένο αναπτυξιακό πρότυπο προϋποθέτει μια ολιστική, **ολοκληρωμένη στρατηγική** προσέγγιση ανάπτυξης συγκεκριμένων χωρικών ενοτήτων, στη βάση υιοθέτησης πολιτικών για την προώθηση **διακλαδικών συνεργειών** μεταξύ διαφορετικών τομέων οικονομικής δραστηριότητας, με αιχμή του δόρατος τις εξειδικευμένες μορφές τουριστικής ανάπτυξης των τοπικών οικονομιών και κοινωνιών.

Στην κατεύθυνση αυτή για παράδειγμα θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν συνέργειες με τον πρωτογενή τομέα μέσα από τη λεγόμενη **πράσινη και μπλε οικονομία**, δηλαδή μέσα από την συνεχώς αυξανόμενη ευαισθητοποίηση των καταναλωτών προϊόντων και υπηρεσιών για ποιότητα, ταυτότητα, ασφάλεια και σεβασμό στο περιβάλλον.

Ανάλογες ευκαιρίες ενθάρρυνσης της τουριστικής επιχειρηματικότητας προσφέρουν η αξιοποίηση περιοχών χαρακτηρισμένων ως ιδιαίτερης φυσικής αξίας, των περιοχών Natura, καθώς και λοιπών περιοχών της υπαίθρου που μπορούν να λειτουργήσουν ως **πόλοι πράσινης ανάπτυξης**, η παραγωγή και πώληση πιστοποιημένων ποιοτικών προϊόντων των προστατευμένων αυτών περιοχών, η παραγωγή και πώληση προϊόντων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, αλλά και η ανάπτυξη της οικοξενάγησης και του οικότουρισμού.

Τέτοιες συνέργειες αποκτούν ιδιαίτερη σημασία για περιοχές της χώρας που αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα, φυσικούς και άλλους περιορισμούς λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους, όπως οι **ορει-**

νές, νησιωτικές και μειονεκτικές περιοχές.

Ειδικά οι περιοχές αυτές στη χώρα μας χαρακτηρίζονται από:

- ▶ Υστέρηση όσον αφορά στα εισοδήματα αλλά και την παραγωγικότητα εργασίας,
- ▶ Σημαντικό πρόβλημα φτώχειας και κοινωνικο-οικονομικής περιθωριοποίησης,
- ▶ φυσικό περιορισμό της γεωργικής δραστηριότητας,
- ▶ γερασμένο πληθυσμό και
- ▶ σημαντική εξάρτηση από τον πρωτογενή τομέα.

Τα χαρακτηριστικά αυτά επιτείνονται μάλιστα υπό συνθήκες παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης ή και αλληπάλληλων κρίσεων διαφόρων τύπων που βίωσε η χώρα μας τα τελευταία χρόνια.

Σημαντική είναι η εμπειρία που έχει αποκτηθεί στο τομέα ανάπτυξης και προώθησης των ειδικών μορφών τουρισμού, ιδιαίτερα στις περιοχές αυτές, από την μέχρι σήμερα εφαρμογή των τοπικών **προγραμμάτων LEADER**.

Τα τοπικά προγράμματα LEADER προσφέρουν σε αυτές τις περιοχές κίνητρα για επενδύσεις σε **θεματικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού**, όπως ο αγροτουρισμός, πχ μέσα από θεσμοθετημένες παρεμβάσεις όπως τα πολυλειτουργικά και επισκέψιμα αγροκτήματα ή η οικότεχνία, ο οικότουρισμός, ο γαστρονομικός τουρισμός, κλπ., συμβάλλοντας σημαντικά στην ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας, της παράδοσης και των ποιοτικών γεωργικών προϊόντων των αγροτικών περιοχών, καθώς και στην σύνδεση τουρισμού και πολιτισμού με τον πρωτογενή τομέα και το περιβάλλον.

Στόχος είναι:

- ▶ **Η δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων εργασίας**, ώστε να ενδυναμωθεί η κοινωνική συνοχή των αγροτικών μας περιοχών,
- ▶ η αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω της ανάδειξης της κοινωνικής διάστασης της επιχειρηματικότητας και συγκεκριμένα της παροχής ευκαιριών για απασχόληση και **στήριξη ειδικών κατηγοριών του**

πληθυσμού, όπως γυναίκες, άνεργοι, νέοι, μετανάστες, κλπ.

Επίσης, μέσα από τις δράσεις των τοπικών προγραμμάτων LEADER **αξιοποιούνται περαιτέρω δυνατότητες για την ενθάρρυνση:**

► Της ανάπτυξης συνεργειών μεταξύ των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών - περιβαλλοντικών φορέων της περιοχής με στόχο την ανάπτυξη **νέων τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών**, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών που θα συμβάλουν στην τοπική ανάπτυξη.

► Της δικτύωσης και διασύνδεσης σε τοπικό επίπεδο για τη δημιουργία **συμφώνων ποιότητας και ολιστικών συνεργειών**, εν ήδη τοπικού κοινωνικού συμβολαίου, του πρωτογενή τομέα με τη μεταποίηση, το τουρισμό και τις υπηρεσίες, το πολιτισμό και την αγροτική παράδοση κάθε περιοχής, ώστε να δημιουργηθούν συνθήκες διαφοροποίησης της οικονομικής βάσης των αγροτικών περιοχών, δημιουργίας και

διατήρησης βιώσιμων θέσεων εργασίας, δημιουργίας συμπληρωματικών δραστηριοτήτων και εισοδημάτων, ειδικά προς τη γεωργική απασχόληση (πολυδραστηριότητα, πχ αγροτουρισμός, οικοτεχνία, βιοτεχνία), ώστε να εξασφαλιστεί η συνολική βελτίωση των εισοδημάτων αλλά και της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου.

Βέβαια σημαντική παράμετρος επιτυχίας ενός πλαισίου ενθάρρυνσης της ανάπτυξης διακλαδικών συνεργειών αποτελεί η **ποιότητα**, έννοια συνυφασμένη με την παροχή προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού, η διασφάλιση της οποίας θα πρέπει να επιδιώκεται μέσα από την υιοθέτηση και εφαρμογή διαδικασιών πιστοποίησής της. Στην κατεύθυνση αυτή έχουν γίνει σημαντικά βήματα (ειδικό σήμα αγροτουρισμού, σήμα πολυλειτουργικού - επισκέψιμου αγροκτήματος, κλπ), που όμως χρειάζεται να εμπεδωθούν και εμπλουτιστούν περαιτέρω.

Ο σχεδιασμός μας αυτός, που μου

δόθηκε η ευκαιρία να παρουσιάσω, αποτελεί όπως αντιλαμβάνεστε ένα από τα **σημαντικότερα αντικείμενα** στο πλαίσιο της εφαρμογής της Κοινής Αγροτικής και Αλιευτικής Πολιτικής για τη στήριξη των αγροτικών μας περιοχών μέσα από διακλαδικές συνέργειες και συμπληρωματικότητες που ως στόχο έχουν την εμπέδωση και εφαρμογή των αρχών της πράσινης και μπλε συμφωνίας.

Κλείνοντας, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω και πάλι για την πρόσκληση και να τονίσω ότι κατά τη γνώμη μου ο **κρσιμότερος παράγοντας** που θα καθορίσει το αποτέλεσμα των προσπαθειών μας για την προώθηση όλων αυτών που ευαγγελιζόμαστε αναφορικά με την «πράσινη και μπλε» μετάβαση, είναι η συμμετοχή και η βούληση όλων μας να αλλάξουμε τρόπο σκέψης και να υιοθετήσουμε τις μεταρρυθμίσεις και αλλαγές που απαιτούνται με ανοικτό μυαλό και καλές προθέσεις. ■

Η **πράσινη** εναλλακτική λύση ξηράς δόμησης!

“Είναι σημαντικό να έχεις στα “χέρια σου” ένα 100% οικολογικό προϊόν και εύκολο στην χρήση με όνομα όπως το **Lemix®**.”

100% natural
fully efficient

Easy to process

Strength

Non-flammable

56dB

DIN 18948

lemix.almeva.gr

The brand clay panel

Ανάκτηση Θερμότητας από Βιομηχανικές Διαδικασίες

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ, ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΜΕ ΤΟ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΑΝΙΚΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ EXODRAFT ΑΠΟ ΤΗΝ ALMEVA HELLAS

Στην εποχή που η ενεργειακή αποδοτικότητα και η περιβαλλοντική βιωσιμότητα καθίστανται κρίσιμες για την ανταγωνιστικότητα των βιομηχανικών μονάδων, η ανάκτηση θερμότητας αποτελεί μια αναπόσπαστη στρατηγική. Οι βιομηχανικές διεργασίες - από τη λειτουργία φούρνων, επεξεργασία μετάλλων, λειτουργία κλίβανων μέχρι και τη χρήση ατμολεβήτων - παράγουν ποσότητες θερμότητας που είναι συνήθως περίπου 15 - 20% και

αποβάλλονται στο περιβάλλον ως απορρίπτον ενεργειακό απόβλητο. **Η τεχνολογία ανάκτησης θερμότητας έχει αναπτυχθεί σε τέτοια τεχνολογικά επίπεδα που επιτρέπει την αξιοποίηση αυτής της περίσσειας ενέργειας έως και το 95%**, με άμεση μείωση των λειτουργικών εξόδων, την βελτίωση της ενεργειακής παραγωγικής απόδοσης και την μείωση των εκπομπών του CO₂.

Παρακάτω θα αναλύσουμε μερικές από τις βιομηχανικές πηγές περίσσειας θερμότητας, τις τεχνολογικές λύσεις ανάκτησής της, δίνοντας έμφαση στη **καινοτόμο τεχνολογία του συστήματος ανάκτησης θερμότητας της Exodraft**, που μέσω της βελτιστοποίησης της λειτουργίας του μειώνει την

κατανάλωση καυσίμου και επιτυγχάνει σημαντικές οικονομικές και περιβαλλοντικές βελτιώσεις.

ΦΟΥΡΝΟΙ ΚΑΙ ΚΛΙΒΑΝΟΙ

Στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις, οι φούρνοι και οι κλίβανοι χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία μετάλλων, κεραμικών και άλλων υλικών σε εξαιρετικά υψηλές θερμοκρασίες. Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας τους, παράγουν μεγάλα ποσά θερμότητας που συχνά αποβάλλονται απευθείας στην ατμόσφαιρα μέσω των καυσαερίων. Η μη αξιοποίηση αυτής της περίσσειας θερμότητας οδηγεί σε σημαντικές ενεργειακές απώλειες και αυξημένη κατανάλωση καυσίμων.

ΑΤΜΟΛΕΒΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Ατμολέβητες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ατμού σε νοσοκομεία, σε βιομηχανίες, αλλά και σε μικρές βιοτεχνίες, αποβάλλουν μεγάλους όγκους θερμότητας στο περιβάλλον με θερμοκρασίες που αγγίζουν και τους 300°C. Επιπλέον, διαδικασίες ξηράνσεως, χημικές αντιδράσεις και άλλες βιομηχανικές εφαρμογές παράγουν περίσσεια θερμότητα που μπορεί να ανακτηθεί και να επαναχρησιμοποιηθεί στην παραγωγική διαδικασία, μειώνοντας έτσι το τελικό κόστος παραγωγής.

Η «ΚΑΡΔΙΑ» ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑΣ

Οι πλακοειδείς εναλλάκτες θερμότητας της Exodraft αποτελούν την καρδιά του συστήματος ανάκτησης θερμότητας με δυνατότητα εύκολης αφαίρεσης από το σύστημα για τον καθαρισμό και την συντήρηση. Μέσω της μεταφοράς θερμότητας από την ροή καυσαερίων ή θερμικών διαδι-

κασίων σε νερό, επιτρέπουν την αξιοποίηση της απορριπτόμενης ενέργειας για θέρμανση ή προθέρμανση υλικών μέσα στη βιομηχανική διαδικασία. Με μέγιστη επιτρεπτή πίεση στην πλευρά του νερού του εναλλάκτη θερμότητας τα 12 bar, προσφέρουν μια ευρεία επιλογή χρήσης.

Οι μονάδες ανάκτησης θερμότητας Safe Plate με εύρος λειτουργίας από 80 έως 500kW, έχουν μέγιστη θερμοκρασία λειτουργίας τους 400°C, ενώ οι μονάδες ανάκτησης θερμότητας Basic Plate έχουν εύρος λειτουργίας από 250 έως 1.000kW και με διάταξη 2 σταδίων φτάνουν έως τα 2.000kW με μέγιστη θερμοκρασία λειτουργίας τους 600°C.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΛΚΥΣΜΟΥ ΜΕ ΑΝΕΜΙΣΤΗΡΑ ΚΑΜΙΝΑΔΑΣ

Μία από τις πιο καινοτόμες τεχνολογικές προσεγγίσεις είναι η τεχνολογία μηχανικού ελκυσμού με την χρήση

ενός ανεμιστήρα καμινάδας, που αναπτύχθηκε από την Exodraft. Αυτή η τεχνολογία λειτουργεί αναλύοντας και ελέγχοντας τη θερμοκρασία και την πίεση του αέρα στα καυσαέρια, επιτρέποντας την προσαρμογή του ελκυσμού της καμινάδας στο βέλτιστο επίπεδο. Με αυτόν τον τρόπο:

- ▶ **Βελτιστοποιείται η μεταφορά θερμότητας:** Η θερμότητα που αποβάλλεται από τους κλίβανους ανακτάται με υψηλή αποδοτικότητα.
- ▶ **Μειώνεται η κατανάλωση καυσίμου:** Η λειτουργία του κλιβάνου γίνεται πιο αποδοτική, οδηγώντας σε δυνατότητα μείωσης της κατανάλωσης καυσίμου έως και 12 με 16%.
- ▶ **Μειώνονται οι εκπομπές CO₂:** Η εξοικονόμηση ενέργειας έχει ως αποτέλεσμα την μείωση των ρύπων, συμβάλλοντας στη μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος της βιομηχανίας.

ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

Τα σύγχρονα συστήματα ανάκτησης θερμότητας της Exodraft ενσωματώνουν καινοτόμα συστήματα ελέγχου και ψηφιακής παρακολούθησης με το λογισμικό προσομοίωσης OptiCalc HR™, το οποίο παρέχει πληροφορίες που επιτρέπουν την αυτόματη ρύθμιση των λειτουργικών παραμέτρων με βάση τις μεταβαλλόμενες συνθήκες της παραγωγής. Αυτό εξασφαλίζει τη βέλτιστη απόδοση σε πραγματικό χρόνο, ανεξάρτητα από τις μεταβολές στο φορτίο της παραγωγής.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ALMEVA HELLAS

Στην Ελλάδα, το σύστημα ανάκτησης θερμότητας της Exodraft αντιπροσωπεύεται από την **Almeva Hellas**, προσφέροντας ολοκληρωμένη τεχνική υποστήριξη και υπηρεσίες εγκατάστασης. Με το λογισμικό προσομοίωσης της Exodraft OptiCalc HR™, μπορούμε να σας προσφέρουμε έναν συγκεκριμένο υπολογισμό για το πόση ενέργεια μπορεί να εξοικονομήσει η επιχείρησή σας επενδύοντας σε ένα σύστημα ανάκτησης θερμότητας Exodraft. Αυτή η συνεργασία εξασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις μπορούν να επωφεληθούν πλήρως από την τεχνολογία ανάκτησης θερμότητας, με εγγυημένη αξιοπιστία και εξειδίκευση.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Η επένδυση σε ένα σύστημα ανάκτησης θερμότητας όπως αυτό της Exodraft οδηγεί σε σημαντικές οικονομικές εξοικονομήσεις όπως:

- ▶ **Μείωση Λειτουργικών Εξόδων:** Η αξιοποίηση της απορριπτόμενης θερμότητας μειώνει την ανάγκη για επιπλέον θέρμανση, εξοικονομώντας χρήματα που θα δαπανώνταν σε καύσιμα.
- ▶ **Ταχύτερη Απόσβεση της Επένδυσης:** Με την εξοικονόμηση ενέργειας και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης της παραγωγικής διαδικασίας, η ταχύτερη απόσβεση της αρχικής επένδυσης είναι συνήθως 2 με 3 έτη.
- ▶ **Μείωση Συντήρησης:** Η τεχνολογία που εφαρμόζεται στο σύστημα απαιτεί λιγότερες και λιγότερο δαπανηρές

διαδικασίες συντήρησης σε σύγκριση με παραδοσιακές λύσεις.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ

Η χρήση του συστήματος ανάκτησης θερμότητας έχει σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη:

- ▶ **Μείωση Εκπομπών Ρύπων:** Η εξοικονόμηση ενέργειας οδηγεί σε μικρότερες εκπομπές CO₂ και άλλων αερίων του θερμοκηπίου.
- ▶ **Βιώσιμη Παραγωγή:** Η μετατροπή της απορριπτόμενης θερμότητας σε χρήσιμη ενέργεια συμβάλλει στη μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος των βιομηχανικών μονάδων.
- ▶ **Συμμόρφωση με Περιβαλλοντικά Πρότυπα:** Οι επιχειρήσεις που υιοθετούν τέτοιες τεχνολογίες έχουν ευκολότερη τη διαχείριση των περιβαλλοντικών τους υποχρεώσεων, ενισχύοντας την εικόνα τους ως υπεύθυνων παραγωγών.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Οι εφαρμογές ενός συστήματος ανάκτησης θερμότητας της Exodraft είναι πολλές, μερικές από αυτές είναι οι παρακάτω:

**Οικονομικά
και
περιβαλλοντικά
οφέλη**

- ▶ **Αρτοποιεία & βιομηχανία αρτοποιευσμάτων:** Σε πολλά αρτοποιεία και άλλες βιομηχανίες, τα θερμά καυσάερια οδηγούνται απευθείας έξω από την καμινάδα, απορρίπτοντας μεγάλες ποσότητες ενέργειας. Με τη χρήση μιας λύσης ανάκτησης θερμότητας της Exodraft, αυτή η περίσσεια ενέργεια μπορεί να συλλεχθεί και να επαναχρησιμοποιηθεί για θέρμανση, εξοικονομώντας χρήματα και προστατεύοντας το περιβάλλον.
- ▶ **Βιομηχανία γάλακτος:** Στα βιομηχανικά γαλακτοκομεία, όλα τα γαλακτοκομικά προϊόντα βασίζονται στη θερμική ενέργεια. Η απαιτούμενη θερμότητα, και συνεπώς η κατανάλωση ενέργειας, ποικίλλει ανάλογα με τον τύπο του προϊόντος. Η ανακτώμενη θερμότητα μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί σε ψύκτες απορρόφησης, οι οποίοι με τη σειρά τους μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις διαδικασίες ψύξης της γαλακτοβιομηχανίας.
- ▶ **Βιομηχανία Αλουμινίου:** Η βιομηχανία αλουμινίου χρησιμοποιεί πολλή θερμότητα σε διάφορες διεργασίες, και πολλή θερμότητα πη-

MAP THE WORLD WITH STONEX

CivilShop
Εμπόριο μετρητικών Οργάνων

1. Λαμία: Μυρμιδόνων 24
2. Αττική: Δ. Καλεμκέρη 22Α Ραφήνα
Τηλ.: 2231053044 & 2104404321
E-mail: info@civilshop.gr

γαίνει επίσης χαμένη. Αυτή η σπατάλη θερμότητας από βιομηχανικά καυσαέρια μπορεί να ανακτηθεί και να ανακυκλωθεί.

- ▶ **Χυτήρια:** Σε διαδικασίες θερμικής επεξεργασίας τήξης μετάλλων, η ανάκτηση θερμότητας μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την προθέρμανση των αερίων καύσης.
- ▶ **Ατμολέβητες:** Στις μονάδες παραγωγής ατμού, η θερμότητα που απελευθερώνεται μπορεί να ανακτηθεί για τη θέρμανση νερού ή για άλλες βιομηχανικές διεργασίες.
- ▶ **Επεξεργασία Μετάλλων:** Η τεράστια ποσότητα θερμότητας που παράγεται κατά τις θερμικές διεργασίες μπορεί να συλλεχθεί και να επαναχρησιμοποιηθεί για διάφορες εφαρμογές, μειώνοντας την ανάγκη πρόσθετης θέρμανσης.

Με την εφαρμογή συστημάτων όπως αυτό της Exodraft, οι βιομηχανικές μονάδες μπορούν να επαναπροσδιορίσουν τις διαδικασίες τους, αξιοποιώντας τη θερμότητα που μέχρι πρότινος αποβαλλόταν απλά ως απόβλητο. Η ενσωμάτωση τέτοιων τεχνολογιών αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για την επίτευξη των στόχων ενεργειακής αποδοτικότητας και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, συμβάλλοντας στην οικοδόμηση ενός πιο πράσινου και οικονομικά αποδοτικού μέλλοντος.

Η συνεχής έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της ανάκτησης θερμότητας υποδεικνύει ότι το μέλλον διαγράφεται με ακόμα πιο αποδοτικές και

καινοτόμες λύσεις, οι οποίες θα επεκτείνουν το φάσμα εφαρμογών και θα ενισχύσουν περαιτέρω τα οφέλη για τις βιομηχανίες και το περιβάλλον.

Με την υιοθέτηση καινοτόμων τεχνολογιών όπως αυτή της Exodraft, οι επιχειρήσεις όχι μόνο βελτιώνουν τις οικονομικές τους επιδόσεις αλλά και προωθούν την περιβαλλοντική τους υπευθυνότητα, ανοίγοντας το δρόμο για μια πιο βιώσιμη βιομηχανική ανάπτυξη στο μέλλον.

Για περισσότερες πληροφορίες και εξατομικευμένες λύσεις, μπορείτε να επισκεφθείτε την επίσημη ιστοσελίδα μας www.almeva.gr και ανατρέξετε στην σελίδα των Προϊόντων - Ανά-

κτηση Θερμότητας όπου μπορείτε να βρείτε, να συμπληρώσετε και να στείλετε σχετική φόρμα ενδιαφέροντος ή γενικότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε και στο www.exodraft.com.

Δημιουργούμε ένα ενεργειακά βιώσιμο **μέλλον**, εξοικονομώντας ενέργεια **σήμερα!** ■

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ

Έργο	Ώρες λειτουργίας ανά ημέρα	Ημέρες λειτουργίας	Ανάκτηση kW/h	Θερμοκρασία καμινάδας °C	Ροή καυσαερίων m ³ /h	Μείωση CO ₂ (kg/έτος)	Απόδοση επένδυσης (ROI-έτη)
Εργοστάσιο Γαλβανοποίησης	24	365	52,5	170	2682	41433	3,5*
Βιομηχανία Χρωμάτων	16	280	165	408	3552	63012	2,9*
Εργοστάσιο Γαλβανοποίησης 2	24	365	62	160	4922	73830	0,6*
Αρτοποιείο	24	360	190	260	3200	23941	3,0*
Βαφείο Φούρνου	16	250	120	210	2400	9607	1,2*
Αρτοποιείο 2	24	360	110	240	2500	37500	1,2*

(*) υπολογιζόμενη τιμή ενέργειας 0,21 €/kWh

ΣΚΑΛΩΣΙΕΣ

ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ | ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ | ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Η εταιρεία **"ΜΑΚΗΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ"**, με εμπειρία 22 ετών, έχει καθιερωθεί στον τομέα τοποθέτησης μεταλλικών ικριωμάτων, καθώς συνεργάζεται με τις μεγαλύτερες Κατασκευαστικές εταιρείες όπως, **ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ, ΗΡΩΝ II ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΑΕ, DIMAND SA, ΕΚΤΕΡ ΑΕ, ENICON ΕΠΕ, ΕΛΙΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΤΕ, CORE ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΕ, ΤΕΡΝΑ ΑΕ κ.ά.**, και με μεγάλες Εμπορικές εταιρείες όπως, **Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ΑΕΕ, ALUMIL ΑΕ κ.ά.**, για την ολοκλήρωση Έργων σε όλη την Ελλάδα.

Με εξοπλισμό παραγωγής της μεγαλύτερης γερμανικής εταιρείας κατασκευής ικριωμάτων **"Layher"**, και με συνεχή ενημέρωση πάνω σε νέα υλικά και τεχνικές, στηρίζουμε το οικοδόμημά σας, καλύπτοντας τις ανάγκες κάθε κατασκευής, από την πιο απλή έως την πιο σύνθετη.

Έχοντας πάντα ως γνώμονα την ασφάλεια του εργατοτεχνικού προσωπικού που θα εργαστεί πάνω στα ικριώματα, η εταιρεία **"ΜΑΚΗΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ"**, διαθέτει τα προϊόντα της για ενοίκιαση και πώληση σε Τεχνικές εταιρείες, Επαγγελματίες του οικοδομικού κλάδου αλλά και σε Ιδιώτες.

Λευκωσίας 61, Περιστέρι

121 33 Αθήνα, Ελλάδα

Τ.: 210 5775 466

Φ.: 210 5775 016

Κ.: 6932 566 119

E-mail: info@kountourismakis.gr

Παραβιάσεις της νομοθεσίας σε αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων

Πρόσφατα, ο Σύλλογος Μελετητών Δημοσίων Έργων Κεντρικής Μακεδονίας απέστειλε επιστολή προς Δήμο του Βορείου Αιγαίου, ο οποίος, επέλεξε να αναθέσει τρεις δημόσιες συμβάσεις παροχής τεχνικών υπηρεσιών, με **τριπλή παραβίαση της νομοθεσίας περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων**.

Α. ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 118 ΤΟΥ Ν. 4412/2016

Είναι γνωστό ότι η παράγραφος 4 του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 ορίζει ό,τι: «4. Για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, η επιλογή του αναδόχου

διενεργείται με απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Η σύμβαση συνάπτεται με τον ανάδοχο που επιλέγεται και διαθέτει τα αναγκαία προς τούτο προσόντα και την απαραίτητη εξειδίκευση. Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης αποτελεί το ανώτατο όριο της συμβατικής αμοιβής του αναδόχου. **Μετά από την υπογραφή της σύμβασης, ο ανάδο-**

κος ή ελεγχόμενο από αυτόν φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν δύναται να συνάψει σύμβαση του παρόντος άρθρου με την αυτή αναθέτουσα αρχή για διάστημα δώδεκα (12) μηνών».

Ωστόσο, πολλές φορές παρατηρείται, όπως και στην προκειμένη περίπτωση, ότι προσκαλείται ένας υποψήφιος ανάδοχος, για να αναλάβει περισσότερες της μίας συμβάσεις ταυτόχρονα.

Β. ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΤΟΥ Ν. 4412/2016

Μία άλλη συνηθισμένη περίπτωση, που ο καταγγελλόμενος ΟΤΑ παραβιάζει ταυτόχρονα, είναι η **κατάτμηση της σύμβασης**. Είναι γνωστή η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 6, που ορίζει ότι: «3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. **Η σύμβαση δεν κατατέμνεται κατά τρόπο, ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.**»

Προφανώς, δεν αποτελεί «αντικειμενικό λόγο» για την κατάτμηση της υπό ανάθεση σύμβασης ανάπλασης πλατειών η επιλογή της διαδικασίας του άρθρου 118 (Απευθείας ανάθεση) αντί του ορθού άρθρου 27 (Ανοικτή διαδικασία), και, για τον λόγο αυτό, η κατάτμηση της σύμβασης σε μία επιμέρους, με εκτιμώμενη αξία **λίγο κάτω από το όριο των €30.000,00** για τις κατηγορίες 10 και 13 (αρχιτεκτονική, ηλεκτρομηχανολογική και φυτοτεχνική μελέτη), και μία σύμβαση με εκτιμώμενη αξία το υπόλοιπο ποσό της εκτιμώμενης αξίας (κυ-

ΣΤΗ ΜΗ ΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ, ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ, ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΛΕΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, ΖΗΤΩΝΤΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥΣ ΝΑ ΕΠΙΛΗΦΘΟΥΝ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ

κλοφοριακή και τν υδραυλική μελέτη, καθώς και τα τεύχη δημοπράτησης).

Γ. ΑΝΑΘΕΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Η τρίτη στη σειρά παραβίαση της νομοθεσίας αφορά στην επιλογή της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης, όχι ως σύμβασης μελέτης, αλλά ως σύμβασης παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, δηλαδή ως «υποβοήθηση της Υπηρεσίας», η οποία τελικά θα φαίνεται ότι συνέταξε τη μελέτη. Προφανώς, η τρίτη αυτή παραβίαση των διατάξεων γίνεται, ώστε η προεκτίμηση της αμοιβής των μελετητών να γίνει με τον χρόνο απασχόλησης και όχι με τον ορθό τρόπο της χρησιμοποίησης των άρθρων του τιμολογίου, για να είναι πιο εύκολη η κατάτμηση, αφού το ποσό θα είναι χαμηλότερο.

Ο ΣΜΕΔΕΚΕΜ φυσικά ζήτησε να σταματήσουν οι διαδικασίες και να τηρηθεί η νομοθεσία. Ενημέρωσε και την αρμόδια για τον έλεγχο των απο-

φάσεων των οργάνων διοίκησης του ΟΤΑ, Αποκεντρωμένη Διοίκηση, για να πράξει τα δέοντα.

Ο ΣΜΕΔΕΚΕΜ έχει δημοσιοποιήσει, επανειλημμένα, στοιχεία παραβιάσεων της νομοθεσίας κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων μελετών και παροχής τεχνικών & λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών. Και μάλιστα, σε κάθε νέο υπουργό Υποδομών & Μεταφορών ανακοινώνει στατιστικά στοιχεία σχετικά με την «τύχη» των επιστολών του, με τις οποίες καταγγέλλει προς τις αναθέτουσες Αρχές τις παραβιάσεις, ενημερώνοντας ταυτόχρονα τους ελεγκτικούς μηχανισμούς, μεταξύ των οποίων, φυσικά και τον τεχνικό σύμβουλο της πολιτείας.

Το Τεχνικό Επιμελητήριο κωφεύει. Έχει σημαντικότερα πράγματα για να ασχοληθεί, από το να προστατεύει τα δίκαια αιτήματα και τα δικαιώματα των μελών του. Αυτό είναι άλλο θέμα. Το έχουμε αναπτύξει στο παρελθόν.

Το Υπουργείο Υποδομών, επίσης δεν αντιδρά. Εξάλλου, οι Υπηρεσίες του συνηθίζουν να αναθέτουν τις μελέτες με τη μορφή παροχής υπηρεσιών.

Ο μόνος ελεγκτικός μηχανισμός που ασχολείται έστω και με τη διενέργεια κάποιας αλληλογραφίας (ερώτηση προς τον ΟΤΑ, ενημέρωση του Συλλόγου μας), είναι οι κατά περίπτωση Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, όμως, όπως προκύπτει εκ του αποτελέσματος, μόνο για τυπικούς λόγους.

Η λειτουργία του Μητρώου των μελετητών και γραφείων μελετών, είναι πράγματι αυτή την περίοδο, και θα είναι για πολύ καιρό ακόμη, το φλέγον ζήτημα, από το οποίο εξαρτάται η βιωσιμότητα των γραφείων μας.

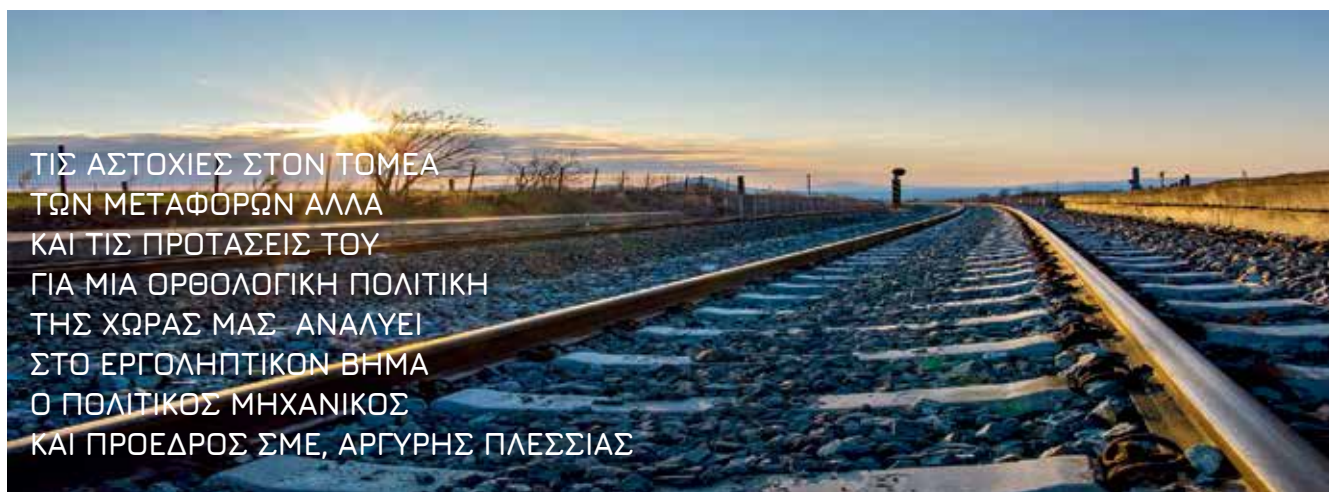
Ωστόσο, οι συνεχιζόμενες και ανεξέλεγκτες παραβιάσεις της νομοθεσίας, από όλες τις αναθέτουσες Αρχές, οποιουδήποτε μεγέθους και οποιασδήποτε ιεραρχικής βαθμίδας στη διοίκηση της χώρας, δημιουργούν ένα περιβάλλον δουλειάς έξω από τις Αρχές της ευρωπαϊκής και της εθνικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων, και αυτό απεικονίζεται και επισημαίνεται σε όλες τις εκθέσεις των ελεγκτικών μηχανισμών, χωρίς όμως να ενδιαφέρεται και να ασχολείται κανείς σοβαρά με την επίλυσή του. ■

**Συνθήκες
αθέμιτου
ανταγωνισμού**

Η εξέλιξη των διευρωπαϊκών δικτύων και οι επιδράσεις στην Ελλάδα

**ΑΡΓΥΡΗΣ
ΠΛΕΣΙΑΣ**
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΜΣC

ΤΙΣ ΑΣΤΟΧΙΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ
ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΑΛΛΑ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ
ΓΙΑ ΜΙΑ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ. ΑΝΑΛΥΕΙ
ΣΤΟ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΟ ΒΗΜΑ
Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΜΕ, ΑΡΓΥΡΗΣ ΠΛΕΣΣΙΑΣ

Ο σχεδιασμός έργων υποδομής για τη μεταφορά εμπορευμάτων και προσώπων και η υλοποίησή τους, αποτελεί μία σύνθετη διαδικασία που εκτείνεται σε βάθος χρόνου, με αποτέλεσμα να απαιτεί προσαρμογές στις εκάστοτε συνθήκες. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ακολουθεί μία συνολική πολιτική στον τομέα των μεταφορών, ώστε να διασφαλίζει την δημιουργία αλλά και την λειτουργία ενός συνεκτικού και αποδοτικού δικτύου μεταφορικών υποδομών για όλη την ΕΕ. Η πολιτική αυτή έχει διασφαλισμένους πόρους υλοποίησης και η παρακολούθηση - συμμόρφωση προς τις κατευθύνσεις των ευρωπαϊκών πολιτικών αποτελούν **σημαντικές ευκαιρίες** για τις χώρες της ΕΕ.

Οι κατευθύνσεις του Ευρωπαϊκού σχεδιασμού των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), προκύπτουν από διαπραγμάτευση στα όργανα της Ε.Ε., στην οποία λαμβάνονται αποφάσεις με πολλαπλά κριτήρια πέραν των καθαρώς τεχνικών. Η προετοιμασία, η συνέπεια και η διαχρονική παρακολούθηση αυτών των διαπραγματεύσεων, αλλά και η ύπαρξη σχεδιασμού που εξυπηρετεί τα εθνικά συμφέροντα και στόχους, είναι δυνατόν να αποτελέσουν

ισχυρά πλεονεκτήματα για την χώρα καθώς εξασφαλίζουν σημαντικοί πόροι για την υλοποίηση των υποδομών που έχουν ενταχθεί στα ΔΕΔ-Μ.

Η αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων του ευρωπαϊκού σχεδιασμού στην περίπτωση των μεταφορικών υποδομών πιστεύω ότι δεν αντιμετωπίστηκε διαχρονικά με την απαιτούμενη σοβαρότητα και υπευθυνότητα, ενώ το «εθνικό προτέρημα» της διάχυσης ή της αποποίησης των ευθυνών έχει ένα σημαντικό μερίδιο της αναποτελεσματικότητας του ευρωπαϊκού σχεδιασμού για την χώρα.

Η παρουσίαση περιλαμβάνει:

- ▶ Την ιστορική αναδρομή στην εξέλιξη των ΔΕΔ-Μ,
- ▶ την αξιολόγηση των μεταβολών κάθε περιόδου με ιδιαίτερη αναφορά στην επίδρασή τους στην χώρα,
- ▶ την αναφορά προβλημάτων και αστοχιών της χώρας,
- ▶ την πρόταση για μία ορθολογική και επωφελή για την χώρα αντιμετώπιση.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Το σύστημα των ΔΕΔ-Μ σχηματοποιήθηκε για πρώτη φορά σε μία ενοποιημένη δομή με την αναθεώρηση των Trans-

European Transport Network (T-ENT 2004), σύμφωνα με την οποία τέθηκαν προτεραιότητες έργων. Τα έργα αυτά υλοποιούσαν σε γενικές γραμμές άξονες επικοινωνίας που έπρεπε να υλοποιηθούν με προτεραιοποίηση έναντι λοιπών δράσεων μεταφορικών υποδομών. Την περίοδο της δεκαετίας του 2000, υπήρχε έλλειμα υποδομών και κατά συνέπεια η Ε.Ε. χρηματοδοτούσε την υλοποίησή τους.

Στα πλαίσια της αναθεώρησης του 2004 με πρόταση της χώρας είχαν ενταχθεί στις προτεραιότητες της ΕΕ τα εξής:

- ▶ Οδικός Άξονας Ηγουμενίτσα / Πάτρα - Αθήνα - Σόφια - Βουδαπέστη
- ▶ Σιδηροδρομικός Άξονας Αθήνα - Σόφια - Βουδαπέστη - Βιέννη - Πράγα - Νυρεμβέργη
- ▶ Σιδηροδρομικός Άξονας Ιονίου / Αδριατικού διατροπικού διαδρόμου (προέβλεπε την διάσχιση της Πίνδου με ποικίλες μορφές), γνωστός ως άξονας 29.

Η σχηματοποίηση της περιόδου 2004 σε επίπεδο αξόνων των T-ENT ήταν η ένταξη της Ελλάδας στους άξονες:

- ▶ Στον διάδρομο IX Ελσίνκι - Αλεξανδρούπολη, που αποτελούσε την σύνδεση της Ανατολικής Μεσογείου με την Ανατολική Ευρώπη και Σκανδιναβία και
- ▶ στον διάδρομο IV Δρέσδη - Θεσσαλονίκη - Αθήνα (μέσω Ρουμανίας - Βουλγαρίας) που αποτελούσε την σύνδεση της Βαλκανικής με την Κεντρική Ευρώπη.

Το 2014 μετά από τριετή διαβούλευση (2010-2013), το Διευρωπαϊκό Δίκτυο αναδιαρθρώθηκε με την ισχυροποίηση του «τεχνοκρατικού τρόπου» προσέγγισης με διακρίτοποίηση του δικτύου σε δύο επίπεδα, στο Κύριο Δίκτυο (Core Network) που περιλαμβάνει τις βασικές διαδρομές σύνδεσης και στο Εκτεταμένο Δίκτυο (Comprehensive Network) που περιλαμβάνει τις σημαντικές διαδρομές τοπικής (κατά χώρα κυρίως) διανομής του μεταφορικού έργου.

Το κύριο Δίκτυο (Core) οριοθετεί ουσιαστικά εννιά (9) διαδρόμους σύνδεσης βασικών κόμβων της Ε.Ε. και ροών μεταφορικού έργου. Σε αντιστοιχία με τις διαδρομές ορίζονται και οι κόμβοι του δικτύου σε δύο επίπεδα, στο Core επίπεδο και στο Comprehensive επίπεδο. Οι κόμβοι αφορούν μεταφορικά σημεία όπως λιμένες, σιδηροδρομικά terminal και αεροδρόμια. Είναι προφανές ότι είναι δυνατή η διαφορετική κατάταξη των κόμβων για την ίδια γεωγραφική θέση. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κανονισμού 1315/2013 (11-12-2013) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του ΔΕΔ-Μ και για την κατάργηση της απόφασης αριθμ. 661/2010/ΕΕ) οι άξονες του κεντρικού δικτύου ήταν:

- ▶ Baltic - Adriatic (λιμένες Βαλτικής - Βενετία) [1/2013]
- ▶ North Sea - Baltic (Βόρεια Ευρώπη - Βαλτική) [2/2013]
- ▶ Mediterranean (Ισπανία - Βόρεια Ιταλία - Ουγγαρία) [3/2013]
- ▶ Orient - East Med (Βόρεια Ευρώπη - Βαλκάνια - Μαύρη θάλασσα - Ελλάδα - Κύπρος) [4/2013]
- ▶ Scandinavian - Mediterranean (Σουηδία - Φινλανδία - Κεντρική Ευρώπη - Μεσόγειος δια της Ιταλίας) [5/2013]
- ▶ Rhine - Alpine (Κάτω Χώρες - Γαλλία - Β. Ιταλία) [6/2013]
- ▶ Atlantic (Ισπανία - Πορτογαλία - Γαλλία) [7/2013]

Πανευρωπαϊκός Διάδρομος ΙΧ. Διέρχεται από δέκα (10) χώρες με συνολικό μήκος οδικού δικτύου 5.820km και Σιδηροδρομικού δικτύου 6.500km

Πανευρωπαϊκός Διάδρομος ΙV και αυτοκινητόδρομος Ε61. Ο πανευρωπαϊκός διάδρομος ΙV διέρχεται από δέκα (10) χώρες με συνολικό μήκος οδικού δικτύου 3.640km και Σιδηροδρομικού δικτύου 4.340km

- ▶ North Sea - Mediterranean (Ιρλανδία - Αγγλία - Γαλλία) [8/2013]
- ▶ Rhine - Danube (Γερμανία - Αυστρία - Ουγγαρία - Μαύρη Θάλασσα) [9/2013]

Σύμφωνα με την παραπάνω αναγνώριση των Core διαδρόμων, οι οποίοι πρέπει να ολοκληρωθούν με επιμέλεια των χωρών μελών αλλά και του συντονιστή επόπτη κάθε άξονα μέχρι το 2030, η Ελλάδα ανήκει στον άξονα 4 και μάλιστα ως παρακλάδι (απόφυση) αυτού.

Σε επίπεδο κόμβων, η Ελλάδα έχει:

-	3 αερολιμένες στο Core δίκτυο
-	5 λιμένες στο Core δίκτυο
-	3 πολυτροπικούς (RRT) κόμβους και
-	35 αεροδρόμια στο Comprehensive δίκτυο
-	18 λιμένες στο Comprehensive δίκτυο
-	3 κόμβους RRT στο Comprehensive δίκτυο

Χάρτης 2: Κύριοι Διάδρομοι Διευρωπαϊκού Δικτύου

Το 2024 εγκρίθηκε πρόταση αναθεώρησης των ΔΕΔ-Μ στην οποία τίθενται με ενισχυμένο τρόπο τα κριτήρια της βιωσιμότητας και ανθεκτικότητας, σε συνδυασμό με τις νέες γεωμορφολογικές εξελίξεις (πχ σύνδεση με Ουκρανία κ.λπ.)

Η αναθεώρηση του 2024 εισήγαγε μία συμπληρωματική κατάταξη στο δίκτυο, οριοθετώντας διαφορετικούς χρόνους ολοκλήρωσης για κάθε επίπεδο.

Συγκεκριμένα διακρίνονται σε 3 επίπεδα:

- ▶ Το κεντρικό δίκτυο (Core Network) με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2030.
- ▶ Το νέο εκτεταμένο κεντρικό (Extended Core Network) με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2040.
- ▶ Το συνολικό (παλιό εκτεταμένο) [Comprehensive Network] με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2050.

Στην έκδοση του 2024 περιλαμβάνονται λεπτομερέστερες ρυθμίσεις υποχρεώσεων των χωρών μελών και αναλυτικότερα χρονοδιαγράμματα κατά περίπτωση και με ισχυρότερη λειτουργία των Ευρωπαϊκών Συντονιστών.

Οι ειδικότερες ρυθμίσεις περιλαμβάνουν ενδεικτικά, πέραν των προθεσμιών ολοκλήρωσης του δικτύου, ρυθμίσεις για:

- ▶ υποδομές σιδηροδρομικών μεταφορών με έμφαση σε

θέματα ασφαλείας (ERTMS), τυποποίησης, ελάχιστης ταχύτητας (160km/h),

- ▶ οδικές υποδομές με έμφαση στην οδική ασφάλεια (διαχωρισμένα οδοστρώματα) και πύκνωση των ΣΕΑ,
- ▶ αστικούς κόμβους με την υποχρέωση εκπόνησης και εφαρμογής Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) για του core κόμβους,
- ▶ αεροπορικών μεταφορών με υποχρέωση διασύνδεσης με υπηρεσίες σιδηροδρομικών μεταφορών για αερολιμένες με επιβατική κίνηση > 12 εκ. επιβατών,
- ▶ εναρμόνιση των Εθνικών Σχεδίων με την πολιτική μεταφορών της ΕΕ (εξασφάλιση συνοχής μεταξύ εθνικών σχεδίων και προτεραιοτήτων του Κανονισμού),
- ▶ συνδεσιμότητα με βασικές γειτονικές χώρες με επέκταση σε Ουκρανία και Μολδαβία.

Στις παραπάνω κατευθύνσεις οι άξονες του βασικού δικτύου σύμφωνα με την τελευταία τροποποίηση του 2024 όπως ισχύουν στην παρούσα φάση είναι:

Άξονας 1/2024:	Atlantic αντίστοιχος του άξονα 7/2013
Άξονας 2/2024:	North Sea - Rhine Mediterranean αντίστοιχος του άξονα 8/2013 πλην της Αγγλίας
Άξονας 3/2024:	North Sea - Baltic αντίστοιχος του άξονα 2/2013 με προσθήκη Ουκρανίας
Άξονας 4/2024:	Scandinavian - Mediterranean, αντίστοιχος του άξονα 5/2013, με επέκταση στην Σκανδιναβική
Άξονας 5/2024:	Baltic Sea - Adriatic Sea αντίστοιχος του άξονα 1/2013 με επέκταση σε όλο το μήκος της ανατολικής Ιταλίας μέχρι Brindisi
Άξονας 6/2024:	Rhine - Danube αντίστοιχος του άξονα 8/2013
Άξονας 7/2024:	Mediterranean αντίστοιχος του άξονα 3/2013 με επέκταση στην Ουκρανία
Άξονας 8/2024:	Western Balkan - Eastern Mediterranean αντίστοιχος του άξονα 4/2013 με ουσιαστική ένταξη των δυτικών Βαλκανικών χωρών
Άξονας 9/2024:	Baltic Sea - Black Sea - Aegean Sea που αποτελεί νέο άξονα αντίστοιχο του διαδρόμου IX (Ελσίνκι - Αλεξανδρούπολη) της περιόδου 2004. Ο οποίος είχε καταργηθεί στην αναθεώρηση του 2014. Ο άξονας περιλαμβάνει την διαδρομή από Φιλανδία, Εσθονία, Πολωνία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Ελλάδα με δύο εισόδους.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο άξονας Rhine - Alpine (6/2013) καταργήθηκε ως αυτόνομος άξονας και Εντάχθηκε στον 2/2024 North Sea - Rhine Mediterranean.

Σύμφωνα με την παραπάνω αναγνώριση δικτύου, η Ελλάδα ανήκει στους άξονες 8/2024 και 9/2024 εξέλιξη που αποτελεί σημαντική αναβάθμιση. Η αναβάθμιση αυτή ενδέχεται να εκφράζει την επιθυμία της ΕΕ να βελτιώσει την συνδεσιμότητα με την Ουκρανία, στην οποία πλέον

Σύστημα μόνωσης σκεπών Knauf Insulation

Φυσικός ορυκτοβάμβακας
με ECOSE® Technology

Διαπνέουσες μεμβράνες LDS

Θερμομόνωση • Πυρασφάλεια
Στεγάνωση • Διαπνοή

Βήμα αλλαγής στη βιωσιμότητα

with **ECOSE®**
TECHNOLOGY

knaufINSULATION
As εξοικονομήσουμε ενέργεια

www.knaufinsulation.gr

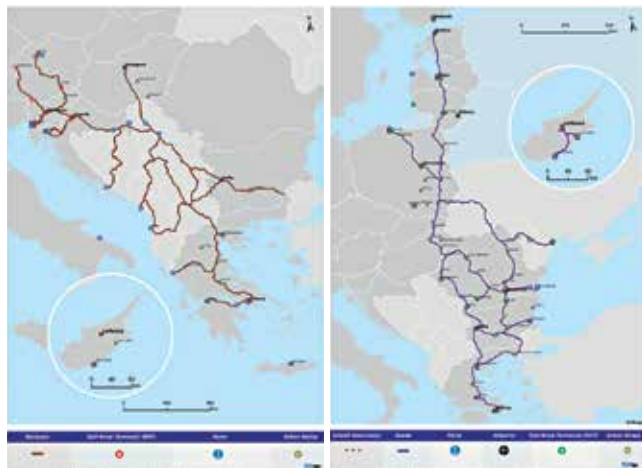
καταλήγουν 4 άξονες των ΔΕΔ-Μ.

Σε επίπεδο κόμβων με την κατάταξη του 2024 η Ελλάδα έχει:

3 αερολιμένες στο Core δίκτυο
5 λιμένες στο Core δίκτυο
3 κόμβους RRT στο Core Δίκτυο και
33 αεροδρόμια στο Comprehensive (συνολικό) δίκτυο
35 λιμένες στο Comprehensive (συνολικό) δίκτυο
3 κόμβους RRT στο Comprehensive (συνολικό) δίκτυο
16 αστικούς κόμβους

Διάταξη των Οδικών Αξόνων του Διευρωπαϊκού Δικτύου

Άξονας 8

Άξονας 9

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ - ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ

• Γεωγραφικές - γεωπολιτικές μεταβολές

Η εξέλιξη των ΔΕΔ-Μ μεταξύ 2004/2014/2024 προσαρμόζεται στις γεωπολιτικές συνθήκες με αρκετά επιλεκτικό τρόπο που εκφράζει κυρίως τους επικρατούντες συσχετισμούς των χωρών στα πλαίσια της ΕΕ.

Α) Ο άξονας ΙΧ της έκδοσης του 2004 (Ελσίνκι - Αλεξανδρούπολη), καταργήθηκε στην έκδοση του 2014 με κύρια αιτιολόγηση την παράκαμψη του τμήματος της Ρωσίας - Λευκορωσίας. Η κατάργηση του ανωτέρω άξονα αποτέλεσε δυσμενή εξέλιξη για την Ελλάδα, και γενικότερα της σύνδεσης της Ανατολικής Μεσογείου με την ΕΕ. Επισημαίνεται ότι την περίοδο της τροποποίησης ήταν προγραμματισμένη η έναρξη της λειτουργίας της νέας διώρυγας του Σουέζ (Αύγουστος 2015), εξέλιξη που σχεδόν διπλασίασε την φορτοικανότητα εξυπηρέτησης θαλασσίων μεταφορών. Η κατάργηση του άξονα ΙΧ, έθιξε κυρίως την Ελλάδα και τους κάθετους άξονες σύνδεσής της με την ΕΕ, πρακτικά η εξέλιξη αυτή κατέστησε κύρια είσοδο - επικοινωνία της Μεσογείου και των θαλασσίων δρόμων προς την ΕΕ την Ιταλία. Η κατάργηση του άξονα δεν έγινε με τεχνικά κριτήρια (π.χ. Σουέζ).

Η δυσμενή εξέλιξη αναιρέθηκε με την τροποποίηση του 2024 και μάλιστα με ευμενέστερο τρόπο καθώς ο νέος άξονας 9/2024, προβλέπει την σύνδεση της Ελλάδας με δύο κλάδους (Ανατολικά και Δυτικά μέσω Βουλγαρίας). **Η τροποποίηση αποτελεί ευμενή εξέλιξη για την Ελλάδα, η οποία δεν πρέπει να μείνει ανεκμετάλλευτη**, όπως αντίστοιχες παλαιότερες.

Β) Διατήρηση του πρωτεύοντος ρόλου της Ιταλίας στην είσοδο-έξοδο των εμπορευματικών ροών της Μεσογείου, ο οποίος επαυξήθηκε με την αναβάθμιση του άξονα 5/24 (Baltic Sea - Adriatic) και την επέκτασή του μέχρι το Brindisi καλύπτοντας κατά τον τρόπο αυτό το σύνολο της Ιταλίας με δύο άξονες (ανατολικά και δυτικά). Είναι προφανές ότι η λειτουργία του άξονα 5/2024 είναι πλήρως ανταγωνιστική του άξονα 9/2024, ιδιαίτερα όσον αφορά τις μεταφορές από και προς Ανατολική και Βόρεια Ευρώπη - Σκανδιναβία. Με την παραπάνω παρατήρηση θεωρείται αυταπόδεικτη η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ του κάθετου άξονα Αλεξανδρούπολης - Ορμενίου με αναβάθμιση και ηλεκτροκίνηση της σιδηροδρομικής γραμμής, η υλοποίηση της οποίας παραπαίει καθώς και η αναβάθμιση του αστικού κόμβου της Αλεξανδρούπολης ώστε να ενταχθεί στο Core δίκτυο. Οι παραπάνω δράσεις ενισχύουν τον άξονα 9/2024.

Γ) Αναμόρφωση του άξονα 8/2024 (Western Balkan - Eastern Mediterranean) με διεύρυνση του δικτύου διά των χωρών της Δυτικής Βαλκανικής που είναι εκτός ΕΕ. Ο άξονας 8/2024 αναχαράχθηκε εκτός Βουλγαρίας. Η τροποποίηση αυτή επίσης αποτελεί θετική εξέλιξη για την Ελλάδα καθώς αυτή συνδέεται πλέον με την Κεντρική Ευρώπη με εναλλακτικούς τρόπους και πολλαπλούς διαδρόμους.

Ο αποκλεισμός των Δυτικών Βαλκανίων στην τροποποίηση του 2014 που αποτέλεσε δυσμενή παράγοντα για την χώρα επιβάλλεται να αρθεί ΑΜΕΣΑ κυρίως με την ανάπτυξη των Καθέτων Αξόνων της Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας.

Δ) Σημαντικές αλλαγές της τροποποίησης του 2024 απο-

τέλεσαν οι επεκτάσεις σε τρίτες χώρες. Με ανωτέρω λογική πλήρους σύνδεσης αξόνων αντιμετωπίζονται οι επεκτάσεις προς:

- ▶ Ουκρανία - Μολδαβία για λόγους πολιτικής στήριξης
- ▶ Δυτικά Βαλκάνια καθώς φαίνεται ότι έγινε κατανοητό το κόστος για την ΕΕ του αποκλεισμού που είχε επιλεχθεί στις τροποποιήσεις του 2014
- ▶ Ελβετία η οποία προβλέπεται και το 2014
- ▶ Νορβηγία στα πλαίσια της βόρειας επέκτασης και της ειδικής σχέσης που έχει με την ΕΕ
- ▶ Τουρκία η οποία επίσης ευνοεί την θέση της χώρας.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην πολιτική που ακολουθείται με τη Μεγάλη Βρετανία, η οποία αποκόπηκε πλήρως από το Ευρωπαϊκό Μεταφορικό γίγνεσθαι. Η Ευρωπαϊκή πολιτική στο θέμα της αποκοπής της Βρετανίας φαίνεται ακραία καθώς αναμορφώθηκαν οι άξονες 1/2024 και 2/2024 για την σύνδεση με την Ιρλανδία.

Ε) Η Επέκταση της πολιτικής των Ευρωπαϊκών Μεταφορικών δικτύων στους αστικούς κόμβους για την τόνωση της αστικής βιωσιμότητας μέσω της ισχυροποίησης του ρόλου των ΣΒΑΚ και της Οδικής Ασφάλειας.

Από την ανάλυση λεπτομερέστερων σημείων τροποποιήσεων, διαπιστώνονται ότι:

- ▶ Η ΕΕ επιδεικνύει σημαντική δυνατότητα προσαρμοστικότητας στις εκάστοτε διαμορφούμενες συνθήκες με αρκετά ακραίο τρόπο. Η σύνδεση-ένταξη της Ουκρανίας σε 4 από τους 9 άξονες είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα επιλεκτικής πολιτικής αντιμετώπισης χωρίς τεχνική τεκμηρίωση. Η στροφή του άξονα 7/2024 Mediterranean προς Ουκρανία αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα της πολιτικής αυτού του τύπου, ακόμη και σε ονοματολογικό επίπεδο.
- ▶ Είναι εμφανής η ύπαρξη ομάδων που προωθούν επιλογές με εθνικά χαρακτηριστικά, καθώς πολλές επιλογές είναι ανταγωνιστικές μεταξύ τους.
- ▶ Η τροποποίηση του 2014 αποτέλεσε δυσμενή εξέλιξη για την χώρα, η οποία ενδεχομένως να αντιστοιχίζεται με την ασθενή θέση της χώρας την περίοδο 2010-2012, περίοδο κατά την οποία διεξάγονταν οι διαβουλεύσεις για τον κανονισμό του 2014.
- ▶ Η τροποποίηση του 2024, παρότι αποτελεί θετική εξέλιξη, είναι επαναφορά της χώρας στους σχεδιασμούς των ΔΕΔ-Μ της περιόδου 2004, η οποία αποτέλεσε την ευμενέστερη για την χώρα εναλλακτική.

Επισημαίνεται ότι κατά τον σχεδιασμό των ΔΕΔ-Μ της περιόδου 2004, είχε αναγνωριστεί η κυρίαρχη θέση της χώρας στον διάδρομο των μεταφορών της Αν. Μεσογείου, ρόλος ο οποίος ισχυροποιήθηκε με τη μεγέθυνση της φορτοϊκονότητάς της διώρυγας του Σουέζ.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΟΧΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΩΡΑ

Α) Θεσμοθέτηση και διαχρονικότητα των σχεδιασμών

Τα θεσμικά «εργαλεία» που έχουν συνταχθεί, η εφαρμογή των οποίων δεν παρουσιάζει ιδιαίτερη συνέπεια λόγω πολλαπλών παραγόντων, είναι:

Το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών 2014-2025 με την αναθεώρηση 2019, που αποτελεί σχέδιο

βραχυχρόνιου σχεδιασμού.

Ο σχεδιασμός του ΣΠΕΜ και ιδιαίτερα η αναθεώρησή του είναι παράδειγμα πολιτικού βολонταρισμού καθώς οι διάφορες πολιτικές ηγεσίες ενέταξαν δράσεις, και έργα αποσπασματικού τύπου μειωμένης αποτελεσματικότητας. Η αναμόρφωση του 2019 με την οποία τέθηκαν κριτήρια βαθμολόγησης για την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων δεν φαίνεται να πέτυχε στους στόχους της. Τα κριτήρια βαθμολογίας που τέθηκαν με την αξιολόγηση του μεγέθους του προϋπολογισμού, την αξιολόγηση της ωριμότητας, τον χαρακτηρισμό του συνεχιζόμενου έργου και τέλος την προτεραιοποίηση λόγω των πολιτικών του ΣΠΕΜ θεωρείται ότι δεν τεκμηρίωσαν την ιεράρχηση και είναι πολύ πιθανό αίτιο αστοχίας των σχεδιασμών.

Συνοπτικά οι ποσοτικοποιημένοι στόχοι του ΣΠΕΜ (§7.4.2, 7.4.3, 7.4.4, 7.4.5) περιγράφονται:

Ολοκληρωμένα Έργα	Σιδηροδρομικά	5	31.900.000
	Οδικά	34	330.000.000
	Λιμενικά	5	47.200.000
Έργα Εθνικής Εμβέλειας	Σιδηροδρομικά	53	6.789.780.000
	Οδικά	61	5.683.598.000
	Λιμενικά	51	1.286.178.000
	Αεροδρομικά	14	345.862.000
	Σύνολο		14.105.418.000
	Αστικές Συγκοινωνίες	28	4.742.506.000
Έργα Περιφερειακής Διάστασης	Οδικά	114	2.344.499.000
	Λιμενικά	27	211.975.000
	Αεροδρόμια	1	580.000

Οι στόχοι που τέθηκαν ιδιαίτερα στα σιδηροδρομικά έργα απέτυχαν παταγωδώς σε αντίθεση με τις αστικές συγκοινωνίες οι οποίες ενισχύουν περαιτέρω τις ανισότητες στην χώρα. Τονίζεται επίσης και η σημαντική απόκλιση που παρουσίασε το ΣΠΕΜ ως προς την ευθυγράμμιση με τις ευρωπαϊκές πολιτικές. Χαρακτηριστική περίπτωση αποτελεί επίσης το σιδηροδρομικό δίκτυο και οι στόχοι που έχουν τεθεί, όπως θα αναπτυχθεί ειδικότερα.

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ) συντάχθηκε την περίοδο 2017 - 2019, με ορίζοντες δράσεων το 2027 (α' φάση) και το 2037 (β' φάση). Το ΕΣΣΜ, αποτελεί λόγω χρονικού ορίζοντα, υπερκείμενο σχεδιασμό. Επισημαίνεται ότι υπάρχουν αντιφατικοί σχεδιασμοί μεταξύ

Η «παλινωδία» εντοπίστηκε και στην «εξαγγελθείσα» κατασκευή του έργου. Συγκεκριμένα το έργο είχε προκηρυχθεί το 2022, και τον Φεβρουάριο του 2023 είχε παρουσιαστεί. Στην συνέχεια το έργο «πάγωσε», ενώ στην παρούσα φάση τροποποιήθηκε ο σχεδιασμός και ο τρόπος κατασκευής και προωθείται η κατασκευή του τμήματος Καβάλα - Τοξότες (ορθώς κατά την άποψή μου).

Τον Ιανουάριο του 2024, συστήθηκε Ομάδα Εργασίας (ΟΕ), για την επικαιροποίηση του ΕΣΣΜ στους στόχους Fit for 55, με άγνωστη πορεία προς το παρόν.

ΛΟΙΠΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

Έχουν θεσπιστεί κατά καιρούς διάφορα στρατηγικά σχέδια στον τομέα των μεταφορών, αρκετά εκ των οποίων αποτελούν «τυπικούς» σχεδιασμούς, καθώς αφορούν σε συμμόρφωση της χώρας προς τις ευρωπαϊκές υποχρεώσεις (συνήθως συντάσσονται με καθυστερήσεις έναντι των ευρωπαϊκών απαιτήσεων). **Η έλλειψη μηχανισμού παρακολούθησης - αξιολόγησης - τροποποίησης (βάση της αξιολόγησης) και προσαρμογής είναι η αιτία που δεν παράγονται συνήθως αξιολογικά αποτελέσματα για την χώρα καθώς η σύνταξή τους αποτελεί μια διαδικασία τυπικής μορφής.**

Συνοπτικά αναφέρονται:

- ▶ Στρατηγικό Σχέδιο για την Οδική Ασφάλεια (2011 - 2021)
- ▶ Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Οδική Ασφάλεια (2021 - 2030), με την θεσμοθέτηση του οποίου υπήρξε η εξαγγελία για την ίδρυση Εθνικού Φορέα Οδικής Ασφάλειας (δεν έχει συσταθεί). Αντίστοιχος φορέας είχε συγκροτηθεί και το 2010, ως Εθνικό Συμβούλιο Οδικής Ασφάλειας. Παρά την ύπαρξη διαφόρων «φορέων» για την Οδική Ασφάλεια, τα αποτελέσματα δεν είναι ικανοποιητικά
- ▶ Εθνική Στρατηγική Ευφύων Συστημάτων Μεταφορών (ITS), 2015 - 2025
- ▶ Εθνική Αρχιτεκτονική ITS 2016 - 2025
- ▶ Επιχειρησιακό Σχέδιο ΟΣΕ, 2016 - 2020 (έκτοτε αγνοείται η εξέλιξη ενός προγράμματος 382 εκ. ευρώ)
- ▶ Εθνική Στρατηγική Λιμένων 2013 - 2018 (το 2023 ανατέθηκε η επικαιροποίηση στο τμήμα των τουριστικών λιμένων, με άγνωστα αποτελέσματα ως προς την θεσμοθέτηση)
- ▶ Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο δράσης για την Εφοδιαστική (2017).

Στην παράγραφο των λοιπών «στρατηγικών» σχεδίων, θα μου επιτραπεί μια πικρόχολη αναφορά στις εξαγγελίες μιας εικοσαετίας για την λειτουργία υδατοδρομίων στην Ελλάδα.

Β) Ο Άξονας 29 του κανονισμού του 2004

Στα πλαίσια της σύνταξης των αρχικών σχεδίων ΔΕΔ-Μ, οι χώρες μέλη είχαν την δυνατότητα πρότασης ενός εμβληματικού έργου προτεραιότητας, το οποίο η ΕΕ δεσμευόταν να χρηματοδοτήσει. Η Ελλάδα πρότεινε ως έργο προτεραιότητας (έργο σημαία), την κατασκευή του σιδηροδρομικού δικτύου δυτικής Ελλάδας, με σύνδεση της Κοζάνης με το λιμάνι του Αστακού της Αιτωλοακαρνανίας, την σύνδεση της Ηγουμενίτσας με Καλαμπάκα και διάφορα άλλα «κροσαρίσματα», της Πίνδου. Είναι προφανές ότι σχεδιασμοί τέτοιου τύπου, παρότι «υποστηρίχθηκαν» η βιωσιμότητά τους, δεν είχαν ουδεμία τύχη υλοποίησης, ΑΠΟΣΤΕΡΗΣΑΝ ΟΜΩΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΧΩΡΑ ΠΟΡΟΥΣ, που θα μπορούσαν να έχουν χρήσιμα αποτελέσματα.

Γ) Η αντιφατικότητα των σχεδιασμών

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη παράγραφο το παράδειγμα της σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκη - Καβάλα - Τοξότες.

Δ) Η μεταβλητότητα των σχεδιασμών

Ο αυτοκινητόδρομος Ε61, αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα της μεταβλητότητας των σχεδιασμών, με απο-

τέλεσμα την μη υλοποίησή τους. Το 2008 κωδικοποιήθηκε ως τμήμα του ελληνικού τμήματος των ΔΕΔ-Μ, με χάραξη Καβάλα - Σέρρες. Το 2010, άλλαξε ο σχεδιασμός του Ε61 σε Καβάλα - Δράμα - Σέρρες με άλλες απαιτήσεις και νέα χάραξη (το 2025 δεν έχουν ολοκληρωθεί οι μελέτες ενώ έχει δημοπρατηθεί ένα τμήμα). Για το τμήμα αυτό και την νέα προτεραιότητα που έχει δοθεί σε ένα άλλο τμήμα, θα μπορούσα να γράψω ειδικό άρθρο για την "ασυναρτησία των σχεδίων".

Ε) Η υπερβολή των στόχων

Η συνήθης πρακτική της σύνταξης επιχειρησιακών προγραμμάτων ως άθροισμα επιθυμιών μετά από συλλογή προτάσεων, αποτελεί σημαντικό αίτιο αναποτελεσματικότητας.

ΣΤ) Η απόκλιση από τους στόχους της ΕΕ

Η συνήθης πρακτική θέσπισης στόχων που απέχουν από τις δυνατότητες των φορέων υλοποίησης αλλά και από τον ευρωπαϊκό σχεδιασμό, αποτελούν προβλήματα και επιφέρουν αστοχίες στην υλοποίηση. Η ΑΠΟΛΥΤΗ ΑΠΟΤΥΧΙΑ υλοποίησης του προγράμματος σιδηροδρομικών έργων, όπως εξαγγέλθηκε το 2020, ύψους 4,6 εκ. ευρώ, αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα της παθογένειας αυτού του τύπου, καθώς δεν έχει υλοποιηθεί ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΤΙΠΟΤΑ. Θα αποτελούσε χρήσιμη κίνηση η διερεύνηση της ανακατανομής των πόρων που είχαν σχεδιαστεί για τα έργα που απέτυχαν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΗ

Ο σχεδιασμός, η παρακολούθηση, η αποτίμηση της εξέλιξης, η τεκμηριωμένη η τροποποίηση / αναπροσαρμογή των στόχων και ο επανακαθορισμός ενεργειών αποτελεί την ενδεδειγμένη αλληλουχία για την δημιουργία ενός αποτελεσματικού μοντέλου διακυβέρνησης στον τομέα των μεταφορών. Η διαχρονική σταθερότητα των πολιτικών που χαράχθηκαν αποτελεί επίσης μια κρίσιμη παράμετρο για την αποτελεσματικότητα της υλοποίησης έργων.

Η λήψη αποφάσεων με κριτήριο υπέρτερου εθνικού συμφέροντος έναντι τοπικών ή/και λοιπών πολιτικών προτεραιοτήτων, αποτελεί επίσης βασική παράμετρο ορθολογικού σχεδιασμού.

Η αποτίμηση της 'βιωσιμότητας' κάθε έργου και η αξιολόγηση της αξίας που προσθέτει για τη χώρα, θα πρέπει να τεκμηριώνεται με αντικειμενικά και τεχνοκρατικά κριτήρια, με βαθμονόμηση που δεν επιτρέπει εξωγενείς και επιλεκτικές παρεμβάσεις.

Η αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης, οι θετικές ή/και αρνητικές αλληλεπιδράσεις καθώς και η εκάστοτε χρονική συγκυρία, επίσης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη με ομοιόμορφο και ισόρροπο τρόπο.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω συμπεράσματα / δεσμεύσεις και τις παρατηρούμενες υπερβάσεις θεωρώ ότι η συναινετική συγκρότηση επιτελικής ομάδας, σταθερής διοικητικής δομής με χρονικό ορίζοντα δεκαετίας, με ανεξαρτησία από τις υπάρχουσες εξελίξεις ή αλλαγές στην πολιτική διακυβέρνηση, ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΝΟΔΡΟΜΗ ΕΠΙΛΟΓΗ, με όρους εθνικού συμφέροντος. ■

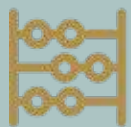
STX-SUITE

MACHINE CONTROL SOLUTIONS

STX-DIG

Ψηφιακή κάρτα εργασίας

Η Ψηφιακή Κάρτα Εργασίας είναι ένας μηχανισμός που θεσμοθετήθηκε με το ν. 4808/2021 με σκοπό αφενός τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων μέσω της καθημερινής και άμεσης κοινοποίησης στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ της έναρξης και λήξης της εργασίας του και αφετέρου τη διαφάνεια στους ελέγχους από την Επιθεώρηση Εργασίας και κατ' επέκταση την αντιμετώπιση της αδήλωτης και υποδηλωμένης εργασίας και της εισφοροδιαφυγής.

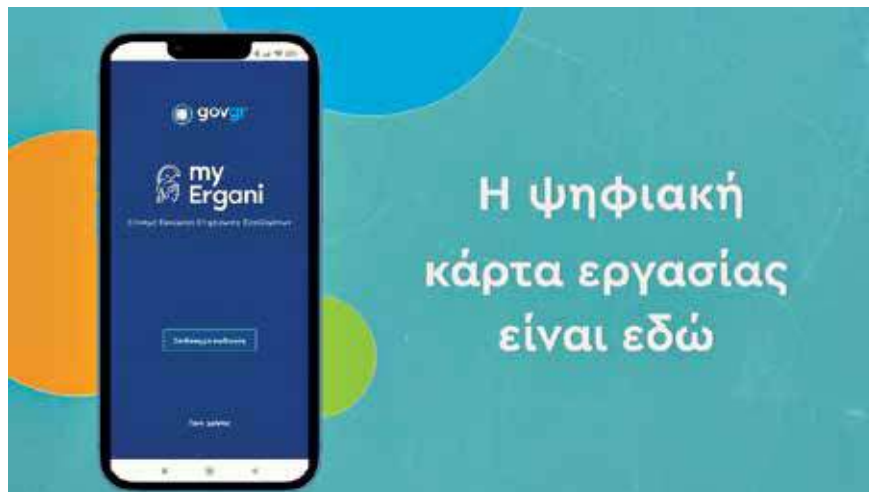
Η μέτρηση του χρόνου εργασίας, που πραγματοποιείται με τη χρήση της ψηφιακής κάρτας, περιορίζεται (μέχρι την ολοκλήρωση της πλήρους εφαρμογής του συστήματος της ψηφιακής κάρτας στο σύνολο των επιχειρήσεων-εργοδοτών της Χώρας) μόνο στην μέτρηση του χρόνου κατά τον οποίο οι εργαζόμενοι των ενταγμένων επιχειρήσεων απασχολούνται με φυσική παρουσία στις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης.

ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΗ & ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Για όσες επιχειρήσεις είναι ενταγμένες στο μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας και έχουν προβεί σε ενεργοποίηση της κάρτας, δίνεται η δυνατότητα, κατόπιν ρητής συμφωνίας του εργοδότη με τον εργαζόμενο (η οποία αποδεικνύεται με κάθε πρόσφορο μέσο) για ευέλικτη προσέλευση μέχρι 120 λεπτά, **η οποία εκκινεί από τη δηλωθείσα έναρξη του ωραρίου στη ψηφιακή οργάνωση του χρόνου εργασίας και εντεύθεν.**

Η ευέλικτη προσέλευση πρέπει να έχει δηλωθεί από τον εργοδότη ως επιλογή -για κάθε εργαζόμενο- στο ΕΡΓΑΝΗ.

Μια συμφωνημένη ευέλικτη προσέλευση 30 λεπτών δεν συνεπάγεται ότι

ΕΝΑΣ ΧΡΗΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΚΑΡΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ VENTZIOS ACCOUNTING

ο εργαζόμενος μπορεί να προσέλθει και να σημάνει την κάρτα του πριν την έναρξη του δηλωθέντος ωραρίου, δηλαδή για παράδειγμα στις 8:30 αντί για τις 9:00.

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ ΑΛΛΑΓΩΝ ΩΡΑΡΙΟΥ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΩΡΙΩΝ

Από 01.07.2024 στις επιχειρήσεις που είναι ενταγμένες στο μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας και έχουν προβεί σε ενεργοποίηση της κάρτας, πέραν της δυνατότητας επιλογής του προαναγγελτικού συστήματος, δηλαδή προδήλωσης αλλαγών ή τροποποίησης του ωραρίου εργασίας ή της οργάνωσης

του χρόνου εργασίας ή της υπερωριακής απασχόλησης των εργαζομένων, υπάρχει πλέον η δυνατότητα επιλογής του απολογιστικού συστήματος αρκεί να υφίσταται σήμανση της ψηφιακής κάρτας κατά την έναρξη και λήξη της εργασίας. Μέσω αυτής της δυνατότητας επιτυγχάνεται η μείωση του διοικητικού βάρους των επιχειρήσεων.

Ειδικότερα, εφόσον οι επιχειρήσεις κάνουν χρήση του απολογιστικού συστήματος, υποχρεούνται:

α) Να δηλώνουν, έως και την τελευταία ημέρα του τρέχοντος ημερολογιακού μήνα, στην «Ψηφιακή Δήλωση επιλογής προαναγγελτικού ή απολογιστικού συστήματος καταχώρισης αλλαγών ωραρίου, οργάνωσης χρόνου εργασίας και υπερωριών», ότι

για το επόμενο χρονικό διάστημα, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο του ενός ημερολογιακού μήνα, θα καταχωρίζουν τις αλλαγές του ωραρίου εργασίας ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας και των υπερωριών απολογιστικά.

β) Να καταχωρίζουν τις σχετικές αλλαγές, έως τη λήξη του επόμενου ημερολογιακού μήνα, από τον μήνα πραγματοποιήσής τους.

Διευκρινίζεται ότι δεν νοείται ως αλλαγή ή τροποποίηση του χρόνου εργασίας ενδεχόμενη μετατόπιση της έναρξης και λήξης του ωραρίου λόγω ευέλικτης προσέλευσης. Π.χ. Δεν νοείται ως αλλαγή του ωραρίου σε περίπτωση προδηλωμένου ωραρίου 09:00-17:00 με ευέλικτη προσέλευση 60 λεπτών, η άφιξη στις 9:53 και η αποχώρηση στις 17:53.

Επισημαίνεται ό,τι:

α) Απαιτείται ένας αρχικός προγραμματισμός από τις επιχειρήσεις (π.χ. σε επίπεδο εβδομάδας ή μήνα) ώστε να υφίσταται ένα αρχικό δηλωθέν ωράριο.

β) Εάν βρεθεί εργαζόμενος να εργάζεται στον χώρο παροχής εργασίας της επιχείρησης χωρίς να υφίσταται σήμανση της ψηφιακής κάρτας εργασίας, ή εάν υφίσταται χτύπημα και κατά την έναρξη και κατά την λήξη του δηλωθέντος ωραρίου και βρεθεί εργαζόμενος να απασχολείται μετά τη λήξη του ωραρίου, η αναντιστοιχία αυτή επισύρει τις προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις από την Επιθεώρηση Εργασίας.

Οι επιχειρήσεις που έχουν επιλέξει το απολογιστικό σύστημα, έχουν τη δυνατότητα εφόσον το επιθυμούν να επανέλθουν στο προαναγγελτικό σύστημα, με σχετική δήλωση στο ΕΡΓΑ-ΝΗ II πριν από την έναρξη του ημερολογιακού μήνα κατά τον οποίο θέλουν να επανέλθουν στην προαναγγελτική διαδικασία.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

1) Αλλαγή κύριου ΚΑΔ μετά την ένταξη του κλάδου

Επιχειρήσεις που άλλαξαν κύριο ΚΑΔ εργοδότη στο ΤΑΧΙΣ μετά την έκδοση της σχετικής υπουργικής απόφασης, εξακολουθούν να έχουν τη σχετική υποχρέωση, καθώς κρίσιμο στοιχείο για την ένταξη στο μηχανισμό είναι ο κύριος ΚΑΔ που ήταν δηλωμένος στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ κατά την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής υπουργικής απόφασης.

2) Πολλαπλές δραστηριότητες στον ίδιο χώρο

Εφόσον ο κύριος ΚΑΔ επιχείρησης - εργοδότη στο ΤΑΧΙΣ εντάσσεται στην ψηφιακή κάρτα εργασίας και εκτελούνται πολλαπλές δραστηριότητες στον ίδιο χώρο, εκ των οποίων κάποιες δεν έχουν ενταχθεί ακόμα στην ψηφιακή κάρτα, υπάρχει πλέον υποχρέωση εφαρμογής του μηχανισμού για το σύνολο των εργαζομένων τους.

3) Περιθώριο ανοχής μέχρι 3 μονά χτυπήματα το μήνα ανά εργαζόμενο

Η σήμανση της ψηφιακής κάρτας εργασίας θα πρέπει να είναι σύμφωνη με την ψηφιακή δήλωση του ωραρίου εργασίας και θα πρέπει να υφίσταται πάντα, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους που έχουν σχέση με την φύση ή με τον τρόπο οργάνωσης της εργασίας.

Η ευθύνη για την ορθή εφαρμογή και την ορθή χρήση της ψηφιακής κάρτας από τον εργαζόμενο, την τήρηση του ψηφιακά δηλωθέντος ωραρίου και της ενημέρωσης του ΕΡΓΑΝΗ και τυχόν κυρώσεις λόγω μη ορθής εφαρμογής βαρύνουν τον εργοδότη, κρίθηκε σκόπιμο και στα πλαίσια της καλής πίστης, να γίνονται αποδεκτά μέχρι 3 μονά χτυπήματα τον μήνα ανά εργαζόμενο, στην οποία περίπτωση, η

σχετική διαπίστωση από την Επιθεώρηση Εργασίας, θα συνεπάγεται σύσταση και όχι επιβολή προστίμου.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ

1) Κανόνας του κύριου ΚΑΔ

Εφόσον ο κύριος ΚΑΔ επιχείρησης δεν ανήκει στους κλάδους που έχουν ενταχθεί στον μηχανισμό της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας, δεν εντάσσεται στον μηχανισμό της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας το σύνολο της επιχείρησης, ακόμα και αν τα υποκαταστήματα έχουν ΚΑΔ που με βάση τις σχετικές ΥΑ εντάσσονται στον Μηχανισμό της Κάρτας Εργασίας.

2) Μηδενική Οικονομική Δραστηριότητα

Όταν ο κύριος ΚΑΔ εργοδότη στο ταχίς δεν παράγει οικονομική δραστηριότητα (δηλαδή αυτή είναι μηδέν) γεγονός που αποδεικνύεται από το έντυπο Ε3 και ο δευτερεύων ΚΑΔ, ο οποίος αποτελεί την κυρίαρχη οικονομικά επιχειρηματική δραστηριότητα, δεν είναι ενταγμένος ΚΑΔ.

3) Φορείς του Δημοσίου

Γενικά οι φορείς του Δημοσίου και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, εν γένει, που απασχολούν υπάλληλους Ι.Δ.Α.Χ. ή Ι.Δ.Ο.Χ., εξαιρούνται από την υποχρέωση Ψηφιακής Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ II και συνεπώς και από την Εφαρμογή της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας, εφόσον ισχύουν για αυτούς οι ρυθμίσεις του Ενιαίου Μισθολογίου (ν. 4354/2015) και δεν έχουν εφαρμογή σε αυτούς οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας για την υπερεργασία και την υπερωριακή απασχόληση (άρθρο 58 ν. 4808/2021).

Η ως άνω εξαίρεση υφίσταται και στις περιπτώσεις φορέων του Δημοσίου και Νομικών Προσώπων Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, εν γένει, οι οποίοι

**Παραβάσεις
και
πρόστιμα**

οι απασχολούν υπάλληλους Ι.Δ.Α.Χ. ή Ι.Δ.Ο.Χ. σε έργα/προγράμματα (λόγου χάριν Ε.Λ.Κ.Ε.) που χρηματοδοτούνται από ιδιωτικούς, διεθνείς και ίδιους πόρους, και οι πάσης φύσεως αποδοχές τους καταβάλλονται μέσω της Ενιαίας Αρχής Πληρωμής.

4) Ειδικές κατηγορίες εργαζομένων στους οποίους δικαιολογείται η μη σήμανση της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας:

► Διευθυντικά στελέχη

Οι εργαζόμενοι που κατέχουν θέση εποπτείας, ή διεύθυνσης, ή εμπιστευτική απογράφονται στη διαδικασία της ψηφιακής οργάνωσης του χρόνου εργασίας αλλά δεν απαιτείται Ψηφιακό Ωράριο και Δήλωση Έναρξης -Λήξης Ψηφιακής Κάρτας.

► Εργαζόμενοι με τηλεργασία

Οι εργαζόμενοι που εργάζονται με τηλεργασία δεν έχουν υποχρέωση για σήμανση της ψηφιακής κάρτας κατά τις ημέρες που εργάζονται με το συγκεκριμένο σύστημα οργάνωσης του χρόνου εργασίας. Σε περίπτωση ωστόσο που η εργάσιμη ημέρα ενός υπαλλήλου περιλαμβάνει εργασία τόσο με φυσική παρουσία, όσο και με τηλεργασία, ο εργαζόμενος οφείλει (για το διάστημα απασχόλησης του με φυσική παρουσία) να χτυπήσει κανονικά την ψηφιακή του κάρτα του κατά την είσοδο και την έξοδό του από τις εγκαταστάσεις του εργοδότη.

► Εργαζόμενοι με μη σταθερό τόπο εργασίας

Για παράδειγμα ιατρικοί επισκέπτες, επιθεωρητές πωλήσεων, περιoδεύοντες πωλητές, τεχνικοί, οδηγοί, εργαζόμενοι που επισκέπτονται τους πελάτες του εργοδότη τους, διαφημιστές (κ.ά.) αντιμετωπίζονται όπως και οι εργαζόμενοι με τηλεργασία.

► Εργαζόμενοι σε «Επιχειρήσεις - Παρόχους» (Εργοδότες)

Όταν οι εργασίες που απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου εκτελούνται από εργαζόμενους του εργοδότη στις εγκαταστάσεις άλλου εργοδότη, ΔΕΝ υπάρχει υποχρέωση σήμανσης της ψηφιακής κάρτας των

εργαζομένων του εργοδότη στις εγκαταστάσεις του άλλου εργοδότη, ακόμα και αν ο εργοδότης έχει ενταχθεί στον μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας εργασίας.

► Οι εργάτες γης, αλιεργάτες και οι εργαζόμενοι σε οικοδομοτεχνικά έργα

► Οι δικηγόροι που αμείβονται με πάγια αντιμισθία.

ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

1) Τράπεζες

Ημερομηνία Ένταξης: 01/07/2022 & 16/02/2023, το σύνολο των τραπεζών της χώρας. Παραμένουν σε ισχύ οι οριζόντιες εξαιρέσεις.

2) Super Markets

Ημερομηνία Ένταξης: Από 01/07/2022 & 16/02/2023 οι επιχειρήσεις «Super Market» με αριθμό εργαζομένων από 250 άτομα και πάνω. Από 01/01/2024 το σύνολο των super market της χώρας (με την ένταξη του κλάδου του λιανεμπορίου). Παραμένουν σε ισχύ οι οριζόντιες εξαιρέσεις.

3) Εταιρείες Φύλαξης (Security)

Ημερομηνία Ένταξης: 16/02/2023. Οι επιχειρήσεις με κύρια επιχειρηματική δραστηριότητα τις εταιρίες παροχής υπηρεσιών φύλαξης και προστασίας με ΚΑΔ 80.10 και 80.20. Παραμένουν σε ισχύ οι οριζόντιες εξαιρέσεις.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΣΗΜΑΝΣΗΣ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ

Οι εν λόγω επιχειρήσεις αποτελούν μια ειδική κατηγορία επιχειρήσεων όπου ο τόπος παροχής εργασίας των εργαζομένων τους, στον οποίο οφείλουν να διαθέτουν και να ενεργοποιούν σύστημα ψηφιακής κάρτας για το σύνολο των εργαζομένων τους με φυσική παρουσία, δεν μπορεί παρά να συνδέεται άρρηκτα με τον εκάστοτε χώρο ή τόπο εγκατάστασης, ή την εκάστοτε γεωγραφική περιφέρεια, εντός της οποίας παρέχεται το έργο της παροχής υπηρεσιών φύλαξης και προστασίας.

Συνεπώς, η σήμανση της ψηφιακής

κάρτας των εργαζομένων τους, θα πρέπει να λαμβάνει χώρα οπουδήποτε οι εν λόγω εργαζόμενοι παρέχουν τις υπηρεσίες τους με φυσική παρουσία, είτε πρόκειται για τις εγκαταστάσεις της επιχείρησης που τους απασχολεί, είτε πρόκειται για χώρο ή τόπο εγκατάστασης άλλης επιχείρησης στην οποία παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες φύλαξης και προστασίας.

Για τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών φύλαξης, η υποχρέωση διαβίβασης των σημάνσεων του μηχανισμού της ψηφιακής κάρτας εργασίας, δηλαδή της ενάρξεως και την λήξεως της εργασίας των εργαζομένων στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ, δύναται να υποβάλλεται μέχρι τις 23:59 της ημέρας που αφορούν.

4) Εταιρείες Ιδιωτικής Ασφάλισης

Ημερομηνία Ένταξης: 16/02/2023, Οι επιχειρήσεις με κύρια επιχειρηματική δραστηριότητα τις ιδιωτικές ασφάλισεις με ΚΑΔ 65.1. Παραμένουν σε ισχύ οι οριζόντιες εξαιρέσεις.

5) Φορείς του Δημοσίου

Παρά την γενική εξαίρεση υπάρχει υποχρέωση Ένταξης στον Μηχανισμό και Εφαρμογής του Συστήματος της Ψηφιακής Κάρτας για τις κάτωθι επιχειρήσεις:

Ημερομηνία Ένταξης: 16/02/2023. Επιχειρήσεις που εντάσσονται (βάσει ΑΦΜ): ΟΣΕ Α.Ε., ΕΡΓΟΣΕ, Σταθερές Συγκοινωνίες Α.Ε, ΟΣΥ, ΟΑΣΑ, ΟΣΕΘ, ΟΑΣΘ, Αττικό μετρό, Κτιριακές Υποδομές Α.Ε., Εγνατία Οδός Α.Ε., ΕΥΔΑΠ και ΕΛΤΑ, η Hellenic Train και η Ελληνική Εταιρεία Συντήρησης Σιδηροδρομικού Υλικού. Παραμένουν σε ισχύ οι οριζόντιες εξαιρέσεις

6) Βιομηχανία

Ημερομηνία πιλοτικής Ένταξης: 01/01/2024

Ημερομηνία πλήρους Ένταξης: 01/07/2024. Οι επιχειρήσεις που ανήκουν κατά κύρια δραστηριότητα στον κλάδο της βιομηχανίας με διψήφιο ΚΑΔ 10 έως και 33, πλην του διψήφιου 19.

Εξαιρέσεις από την ένταξη στον Μηχανισμό της Ψηφιακής Κάρτας:

Οι επιχειρήσεις των οποίων η κύριαρχη οικονομική δραστηριότητα

ανήκει στον κλάδο της ενέργειας, στα πετρελαιοειδή, στα ορυχεία και στα ναυπηγεία (ανεξάρτητα αν ο ΚΑΔ είναι κύριος ή δευτερεύων), όπως αποδεικνύεται από το έντυπο Ε3. Η εξαίρεση των ναυπηγείων συμπεριλαμβάνει και παρεμφερείς δραστηριότητες, όπως π.χ. η επισκευή και συντήρηση πλοίων, σκαφών, αεροσκαφών κλπ. Η εξαίρεση των ορυχείων συμπεριλαμβάνει και παρεμφερείς δραστηριότητες όπως, για παράδειγμα, τα λατομεία.

Παραμένουν σε ισχύ οι οριζόντιες εξαιρέσεις.

Χρόνος Προετοιμασίας πριν και μετά την εργασία:

Στον κλάδο της βιομηχανία ενδέχεται να απαιτείται χρόνος προετοιμασίας των εργαζομένων, πριν την ανάληψη υπηρεσίας και μετά τη λήξη της. Ο χρόνος αυτός δεν δύναται να υπερβαίνει τα 30 λεπτά προ της έναρξης και τα 30 λεπτά μετά τη λήξη της εργασίας, δεν αποτελεί χρόνο εργασίας και συνεπώς η σήμανση της ψηφιακής κάρτας για την εν λόγω κατηγορία εργαζομένων θα πρέπει να λαμβάνει χώρα:

► Κατά την έναρξη της εργασίας, μετά το πέρας της ολοκλήρωσης του χρόνου προετοιμασίας για ανάληψη υπηρεσίας και

► Κατά την λήξη της εργασίας, πριν την έναρξη του χρόνου προετοιμασίας για αποχώρηση.

7) Λιανεμπόριο

Ημερομηνία πιλοτικής Ένταξης: 01/01/2024

Ημερομηνία πλήρους Ένταξης: 01/07/2024. Οι επιχειρήσεις που ανήκουν κατά κύρια δραστηριότητα στον κλάδο του λιανεμπορίου με, ήτοι όλοι οι ΚΑΔ με δύο πρώτα ψηφία το 47. Παραμένουν σε ισχύ οι οριζόντιες εξαιρέσεις.

ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΕ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗ

8) Τουρισμός

Ημερομηνία πιλοτικής Εφαρμογής: 11/09/2024

Ημερομηνία πλήρους Ένταξης: 01/03/2025. Οι επιχειρήσεις που ανήκουν κατά κύρια δραστηριότητα στις υπηρεσίες διαμονής στον κλάδο του τουρισμού ήτοι όλοι οι ΚΑΔ με δύο πρώτα ψηφία το 55, πλην του κωδικού 55.90.13. Παραμένουν σε ισχύ οι οριζόντιες εξαιρέσεις.

9) Εστίαση

Ημερομηνία πιλοτικής Εφαρμογής: 11/09/2024

Ημερομηνία πλήρους Ένταξης: 01/03/2025, Οι επιχειρήσεις που ανήκουν κατά κύρια δραστηριότητα στις υπηρεσίες διαμονής στον κλάδο της εστίασης, ήτοι όλοι οι ΚΑΔ με δύο πρώτα ψηφία 56, ήτοι:

- το 56.1, πλην των κωδικών 56.10.11.07, 56.10.12, 56.10.12.01 και 56.10.19.09
- το 56.2, πλην του κωδικού 56.29.19
- Το 56.3

Παραμένουν σε ισχύ οι οριζόντιες εξαιρέσεις.

ΚΥΡΩΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΠΡΟΣΤΙΜΑ

Οι επιχειρήσεις που βάσει των σχετικών υπουργικών αποφάσεων έχουν ενταχθεί στον Μηχανισμό της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας, υποχρεούνται να διαθέτουν και να λειτουργούν ηλεκτρονικό σύστημα μέτρησης του χρόνου εργασίας των εργαζομένων τους, άμεσα συνδεδεμένο και διαλειτουργικό, σε πραγματικό χρόνο, με το Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ II.

Η Ψηφιακή Κάρτα Εργασίας αξιοποιείται από την Επιθεώρηση Εργασίας για τον έλεγχο τήρησης του ωραρίου των επιχειρήσεων.

Αν κατά την ελεγκτική διαδικασία διαπιστωθούν από την Επιθεώρηση Εργασίας παραβάσεις σχετιζόμενες

με τις υποχρεώσεις που απορρέουν για τις επιχειρήσεις από τον Μηχανισμό της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας, επιβάλλονται οι προβλεπόμενες στην υπ' αριθμ. 80016/31.8.2022 ΥΑ διοικητικές κυρώσεις.

Οι συγκεκριμένες παραβάσεις διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

1) Γενικές παραβάσεις με επιβολή προστίμου ανεξάρτητα από τον αριθμό θιγομένων:

► Παράβαση της υποχρέωσης του εργοδότη να διαθέτει και να λειτουργεί ηλεκτρονικό σύστημα μέτρησης του χρόνου εργασίας, σε πραγματικό χρόνο, ή να λειτουργεί ηλεκτρονικό σύστημα που διατίθεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, άμεσα συνδεδεμένο και διαλειτουργικό με το Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ II, για το σύνολο των εργαζομένων του με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου, οι οποίοι απασχολούνται στην επιχείρηση με φυσική παρουσία, συμπεριλαμβανομένου και του δανειζόμενου προσωπικού.

► Παράβαση υποχρέωσης εργοδότη να ειδοποιήσει αμέσως, με κάθε πρόσφορο τρόπο, την οικεία Επιθεώρηση Εργασίας αμέσως μόλις λήξει η κατάσταση ανωτέρας βίας ή αντικειμενικής αδυναμίας που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του εργοδότη, και η οποία εμποδίζει τη λειτουργία του συστήματος μέτρησης του χρόνου εργασίας των εργαζομένων ή τη διαβίβαση των στοιχείων του συστήματος αυτού στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ.

2) Παραβάσεις Ατομικού Χαρακτήρα με επιβολή προστίμου ανά θιγόμενο:

► Μη ενεργοποίηση ψηφιακής κάρτας

εργασίας εργαζομένου (10.500,00€)

► Υποβολή στοιχείων της ψηφιακής κάρτας εργαζομένου που τελούν σε απόκλιση με την πραγματική έναρξη ή την πραγματική λήξη της απασχόλησης (εδώ εμπίπτει και η περίπτωση των «3 ορφανών») (3.000€).

► Μη προβλεπόμενη μη υποβολή στοιχείων της ψηφιακής κάρτας εργαζομένου για την πραγματική έναρξη ή την πραγματική λήξη της απασχόλησης (3.000,00€)

► Εφαρμογή ευέλικτου ωραρίου σε εργαζόμενο για τον οποίο δεν έχει ενεργοποιηθεί η ευέλικτη προσέλευση και η ψηφιακή κάρτα εργασίας αν και υπάρχει υποχρέωση (2.000,00€).

► Μη τήρηση για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ετών 25 των στοιχείων του συστήματος μέτρησης του χρόνου εργασίας, εφόσον παρεμποδίζεται ο έλεγχος και η επαλήθευση οικονομικών απαιτήσεων εργαζομένου σε εν γένει εργατική διαφορά (2.000,00€).

► Αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου εργασίας ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας ή υπερωριακή απασχόληση από τον εργαζόμενο χωρίς αυτή να ταυτοποιείται από τη σήμανση της ψηφιακής κάρτας εργασίας για επιχειρήσεις που έχουν επιλέξει το απολογιστικό σύστημα (10.500,00€) 26. ■

www.gobhma.gr

Η ενημέρωση στα τεχνικά θέματα
γυρίζει σελίδα

Σ.ΕΠ.Ι.Ε

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΙΚΡΙΩΜΑΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ο Σύνδεσμος Επαγγελματιών Ικριωμάτων Ελλάδος (Σ.ΕΠ.Ι.Ε) λειτουργεί υπό τη νομική μορφή του σωματείου – πρωτοβάθμιας επαγγελματικής οργάνωσης του ν. 1712/1987 και ιδρύθηκε το έτος 2011, από επαγγελματίες που εκπροσωπούν ελληνικές εταιρείες και επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της παραγωγής, εγκατάστασης και εισαγωγής ικριωμάτων.

Σκοπός του Συνδέσμου, μεταξύ άλλων, όπως αυτός αποτυπώνεται στο καταστατικό του, είναι:

- η καταπολέμηση, αποτροπή και, ει δυνατόν, η εξάλειψη των παραβατικών φαινομένων στον επαγγελματικό κλάδο των παραγωγών - εγκαταστατών - εισαγωγέων ικριωμάτων, είτε αυτά αναφέρονται στα παραγόμενα και διακινούμενα από τον κλάδο προϊόντα, είτε στις υπηρεσίες εγκατάστασης των προϊόντων αυτών,
- η συγκέντρωση, καταγραφή και κωδικοποίηση των διατάξεων που διέπουν τη σύννομη άσκηση του επαγγέλματος, η επεξεργασία, διαμόρφωση, εφαρμογή και επίβλεψη τήρησης ενός ορθού και κοινά αποδεκτού κώδικα επαγγελματικής τέχνης και τεχνικής,
- η μέριμνα για τη βελτίωση και τη διασφάλιση επιβίωσης και ανάπτυξης του κλάδου των επαγγελματιών ικριωμάτων,
- η διαμόρφωση και προώθηση ενός υγιούς πλαισίου αγοράς στον κλάδο,
- η δημιουργία, κατοχύρωση και προώθηση της χρήσης νέων προτύπων, τεχνικών, μεθόδων και πρακτικών που αφορούν τον κλάδο, με σκοπό την προαγωγή της τέχνης και της ασφάλειας τόσο των επαγγελματιών και των εργαζομένων στον κλάδο, όσο και των τρίτων.

Στην προσπάθειά μας αυτή χρειάζεται η συμβολή όλων των κλάδων που δραστηριοποιούνται στον χώρο της οικοδομής.

Προς διευκόλυνσή σας, ο Σύνδεσμός μας δημιούργησε το έντυπο “**Ελάχιστες απαιτήσεις για την ορθή τοποθέτηση ικριωμάτων**” (θα το βρείτε στην ιστοσελίδα μας www.sepie.gr), στο οποίο επισημαίνονται τα βασικά στοιχεία που πρέπει να έχει μια σωστά τοποθετημένη σκαλωσιά.

Ο Σύνδεσμος μας παραμένει στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε απορία ή ερώτημά σας.

Με εκτίμηση,
εκ του Διοικητικού Συμβουλίου

Αγ. Δημητρίου 3, Τ.Κ. 144 52 - Μεταμόρφωση
Τηλέφωνο: 210 2828992
Ηλεκτρονική Διεύθυνση: info@sepie.gr Ιστοσελίδα: www.sepie.gr
Facebook: Σ.ΕΠ.Ι.Ε. Σύνδεσμος
Twitter: Σ.ΕΠ.Ι.Ε. / @sepie_gr

28η ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΚΑΙ ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΟΥ ΧΑΘΗΚΑΝ ΣΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ**ΔΡ. ΑΝΔΡΕΑΣ
ΣΤΟΪΜΕΝΙΔΗΣ**ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΣΕΤΕΕ/ΣΤΥΕ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ
ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Δραματική αύξηση εργατικών δυστυχημάτων στη χώρα

Η 28^η Απριλίου είναι αφιερωμένη από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών στην Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία και παράλληλα έχει χαρακτηριστεί ως ημέρα Μνήμης των ανθρώπων που έχασαν τη ζωή τους στη δουλειά. Υπολογίζεται ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση γύρω στους 5000 εργαζόμενοι χάνουν τη ζωή τους από εργατικά δυστυχήματα ενώ άλλοι 200.000 πεθαίνουν από ασθένειες που οφείλονται στο επαγγελματικό περιβάλλον. Την ίδια στιγμή, στη χώρα μας έχουμε έκρηξη εργατικών δυστυχημάτων με την καταγραφή ιστορικού ρεκόρ το πρώτο τρίμηνο του 2025, με 51 νεκρούς στους χώρους εργασίας, ενώ μεσοσταθμίζεται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία (EU-OSHA), ότι 2500 άνθρωποι πεθαίνουν από επαγγελματικές ασθένειες.

Βασικές αιτίες της έκρηξης αυτής είναι η νομοθέτηση μέτρων που αυξάνουν την ελαστικοποίηση και την εντατικοποίηση της εργασίας, η ουσιαστική κατάργηση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, η

ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΟΛΩΝ, ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΕΛΑΧΙΣΤΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ Ο ΔΡ. ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΤΟΪΜΕΝΙΔΗΣ: ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΣΕΤΕΕ/ΣΤΥΕ, ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΣΕΕ, ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

καταστρατήγηση του κοινωνικού διαλόγου Κυβέρνησης, Εργοδοτών, Συνδικάτων και η υποβάθμισή του σε άτυπες διμερείς συνομιλίες Κυβέρνησης, Εργοδοτών και η πλήρης απορρύθμιση των ελεγκτικών μηχανισμών και συγκεκριμένα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας.

Φέτος, η Παγκόσμια Ημέρα για την ΥΑΕ είναι αφιερωμένη στην Ψηφιακή Μετάβαση.

Οι ψηφιακές τεχνολογίες, οι οποίες παρουσιάζουν την ταχύτερη ανάπτυξη στην ιστορία από οποιαδήποτε άλλη καινοτομία, έχουν μετασχηματίσει την κοινωνία και την καθημερινότητά μας. Για τους εργαζομένους και τους εργοδότες σε πολ-

λούς χώρους εργασίας και σε όλους τους τομείς, η ψηφιακή τεχνολογία προσφέρει αυξημένες ευκαιρίες, αλλά παρουσιάζει και μεγαλύτερες προκλήσεις και κινδύνους όσον αφορά την ασφάλεια και την υγεία.

Σύμφωνα με την έρευνα ESENER 2019 του EU-OSHA, η συντριπτική πλειονότητα των εταιρειών στην ΕΕ έχουν ενσωματώσει τις ψηφιακές τεχνολογίες στις δραστηριότητές τους, ενώ μόνο το 6 % των εταιρειών ανα-

φέρουν ότι δεν χρησιμοποιούν καμία από αυτές. Ωστόσο, παρά την αυξανόμενη χρήση των ρομπότ, των φορητών υπολογιστών, των έξυπνων τηλεφώνων ή των φορητών συσκευ-

**51 νεκροί
το Α' τρίμηνο
του 2025**

ών, ο δυνητικός αντίκτυπος των εν λόγω τεχνολογιών στην ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων αναλύεται σε λιγότερους από έναν στους τέσσερις χώρους εργασίας (24%) της ΕΕ.

Η ευρωπαϊκή εκστρατεία «Ασφαλείς και Υγιείς Χώροι Εργασίας 2023-25», η οποία αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση, στην παροχή πρακτικών πηγών πληροφοριών και στη συνεργασία των ενδιαφερόμενων μερών, ακολουθεί την προσέγγιση των μηδενικών απωλειών («VisionZero») της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προάγοντας τη νοοτροπία της πρόληψης. Η εκστρατεία βασίζεται

επίσης στην έρευνα που διεξήγαγε ο EUOSHA για την επισκόπηση της ΥΑΕ σχετικά με τον ψηφιακό μετασχηματισμό 2020-2023.

Βασικοί τομείς προτεραιότητας της εκστρατείας είναι η εργασία σε ψηφιακές πλατφόρμες, η αυτοματοποίηση καθηκόντων, η εξ αποστάσεως και υβριδική εργασία, η διαχείριση εργαζομένων μέσω της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ) και τα ευφυή ψηφιακά συστήματα.

Είναι σημαντικό να μην δίνεται έμφαση μόνο σε τεχνικά θέματα του ψηφιακού μετασχηματισμού, αλλά να τοποθετούμε τους ανθρώπους

στο επίκεντρο του ψηφιακού χώρου εργασίας. Για τον λόγο αυτό, έχει πολύ μεγάλη σημασία να συμμετέχουν όλοι στην πρόληψη των κινδύνων του χώρου εργασίας που συνδέονται με τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Η συνεργασία μεταξύ εργοδοτών, διοικητικών στελεχών και εργαζομένων δημιουργεί κοινή αντίληψη όσον αφορά το εν λόγω ζήτημα, ενώ παράλληλα οδηγεί σε βελτιώσεις διαρκείας.

Ταυτόχρονα, οι εργοδότες έχουν τη νομική ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι κίνδυνοι στον χώρο εργασίας αξιολογούνται και ελέγχονται δεόντως. Η αποτελεσματική εκτίμηση και πρόληψη των κινδύνων προϋποθέτει τη συνεχή και επαρκή ενημέρωση και κατάρτιση τόσο των εργοδοτών όσο και των εργαζομένων τους.

Η Παγκόσμια Ημέρα ΥΑΕ, δεν απευθύνεται μόνο στους εργαζομένους και τις επιχειρήσεις, αλλά έχει επίσης ως στόχο να ευαισθητοποιήσει τους φορείς χάραξης πολιτικής και λήψης αποφάσεων, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τη νομοθεσία, τις στρατηγικές και τις δράσεις.

Η ερευνητική και τεχνική κοινότητα στον τομέα της ΕΑΥ, οι σχεδιαστές λογισμικού και βιομηχανικών προϊόντων, καθώς και οι νεοφυείς επιχειρήσεις με τη συμμετοχή τους μπορούν να συνεισφέρουν στην πρόληψη των ψυχοκοινωνικών κινδύνων από την ψηφιακή μετάβαση.

Τα ζητήματα ασφάλειας και υγείας πρέπει επίσης να εξετάζονται κατά το στάδιο του σχεδιασμού με τη συμμετοχή των προγραμματιστών και των σχεδιαστών από την αρχή της διαδικασίας. Εξίσου σημαντικό είναι να ενισχύσουμε την εκπαίδευση των εργαζομένων και των εργοδοτών, προωθώντας την πιστοποίηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων για ψηφιακές εφαρμογές. Με τον τρόπο αυτό οι εργαζόμενοι και οι εργοδότες θα μπορούν να αποκτήσουν καλύτερη αντίληψη για τα ψηφιακά συστήματα, καθώς και για τους κινδύνους και τις ευκαιρίες που δημιουργούνται.

Η Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία αποτελεί θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα και ως τέτοιο πρέπει να αντιμετωπίζεται. ■

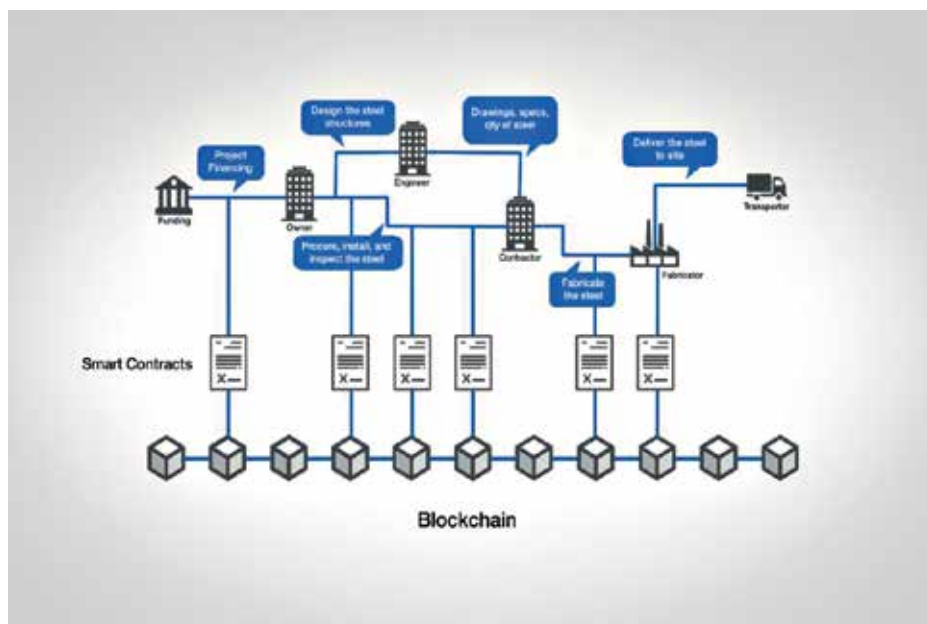
Σύνδεση της επιστημονικής γνώσης μηχανικών με την αγορά εργασίας μέσω ΑΠΘ

Η ΑΝΑΓΚΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ ΜΕ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ, ΟΔΗΓΗΣΕ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΕΡΓΩΝ - ΔΚΕ ΜΕ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΑΝΑΧ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΔΡ. ΜΗΧ.
ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ (ΚΛΑΙΡΗ)
ΠΕΤΡΟΥΤΣΑΤΟΥ**

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΟΥ ΑΠΘ, ΜΕ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΔΟΜΙΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ, ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

Με βάση την πρόσφατη μελέτη του **Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ)** (Μάρτιος 2024) αναδεικνύεται ως **βασικό εμπόδιο ανάπτυξης των κατασκευών η ανεπάρκεια σε εργατικό δυναμικό**. Σύμφωνα με την ίδια μελέτη προκειμένου να υλοποιηθεί το πρόγραμμα έργων για τα δύο

επόμενα χρόνια, θα πρέπει το εργατικό δυναμικό αυξηθεί κατά 25% σε σχέση με το υφιστάμενο, που αυτό σημαίνει 50.000 ανθρώπους στις κατασκευές κατ' έτος. Η μη κάλυψη αυτών των αναγκών θα οδηγήσει αναπόφευκτα σε αυξήσεις προϋπολογισμών των έργων από την μη τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων τους.

Αν στα παραπάνω ληφθεί υπόψη ό,τι οι προκλήσεις των καιρών για τον κλάδο των κατασκευών είναι μεγάλες, τότε η κατάσταση που διαμορφώνεται είναι περίπλοκη. Τα τελευταία χρόνια ο κλάδος γνωρίζει μία μεγάλη άνθηση με έργα να κατασκευάζονται μετά από χρόνια βαθιά ύφεσης του κλάδου που οδήγησε βέβαια και στην εμφάνιση του φαινομένου της «διαρροής εγκεφάλων» (brain drain), δηλαδή της μετακίνησης ατόμων υψηλής κατάρτισης στο εξωτερικό για λόγους εργασίας ή εκπαίδευσης. Η κλιματική αλλαγή και οι περιβαλλοντικές προκλήσεις που παρουσιάστηκαν ως άμεση συνέπεια, ο ρυθμός ανάπτυξης της τεχνολογίας (Smart construction sites, Artificial Intelligence in construction, Blockchain in construction, BimChain) και η ανάγκη για κατασκευές οικονομικά βιώσιμες απαιτούν την εκπαίδευση νέων μηχανικών με διεπιστημονικό υπόβαθρο και δεξιότητες τόσο επιστημονικές αλλά και διοικητικές. Οι νέοι μηχανικοί θα πρέπει να μπορούν να ανταποκριθούν στην τεχνική, περιβαλλοντική, οικονομική, νομική και κοινωνική διάσταση των έργων σε όλο τον κύκλο ζωής τους από τον σχεδιασμό τους μέχρι την υλοποίηση λειτουργία και αποξήλωσή τους.

Είναι γεγονός ό,τι έχουμε μεγάλη παραγωγή μηχανικών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όμως η ποιότητα των σπουδών τους παρουσιάζει ευρεία διακύμανση και δεν έχει επιτευχθεί επαρκής διασύνδεση σπουδών και παραγωγής έργων (μελέτη και κατασκευή). Επίσης, η ζήτηση για νέες δεξιότητες για την υλοποίηση της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης αυξάνεται και θα μπορούσε να αποτελέσει ευκαιρία για τη μελλοντική βιώσιμη ανταγωνιστικότητα των κατασκευών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση υποστηρίζει την ανάπτυξη των κατασκευών μέσω χρηματοδοτήσεων για την κατάρτιση και ανάπτυξη ικανοτήτων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, είναι πολύ σημαντικό ότι **θα ξεκινήσει τον Σεπτέμβριο του 2025 στο Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών του Αριστοτελείου Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης το πρώτο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακό Σπουδών στη Διαχείριση Κατασκευών Έργων - ΔΚΕ με αποκλειστική χορηγία του κατασκευαστικού Ομίλου ΑΝΑΧ. Μία παρόμοια σύμβαση δημόσιου και ιδιωτικού τομέα έχει ήδη ξεκινήσει το 2023 στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, όπου εκεί 3 σχολές συνεργάζονται με επισπεύδουσα τη Σχολή Πολιτικών Μηχανικών στα πλαίσια Επαγγελματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με χρηματοδότηση του Ομίλου ΓΕΚ-ΤΕΡΝΑ.**

ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το νέο πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ΔΚΕ στοχεύει να καλύψει όλες τις πτυχές του κλάδου των κατασκευών και να αναδείξει όχι μόνο την τεχνική, αλλά και την περιβαλλοντική, κοινωνική, νομική και οικονομική διάσταση των έργων από τη σύλληψή τους μέχρι την κατασκευή και λειτουργία τους. Οι απόφοιτοι του Μεταπτυχιακού Προγράμματος θα διαθέτουν την κρίσιμη τεχνογνωσία για να ανταποκριθούν στις επιστημονικές, τεχνολογικές, περι-

ΗΛΕΚΤΡΟΠΑΡΑΓΩΓΑ ΖΕΥΓΗ

ΑΞΙΟΠΙΣΤΩΝ ΟΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΙΣΧΥΣ

12

kVA

3.500

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΚΙΝΗΤΗΡΕΣ

ΓΕΝΗΗΤΡΙΕΣ

Doosan
Iveco
Perkins
Scania
Volvo Penta

Mecc Alte
Marelli
Weg

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΚΙΝΗΤΑ • ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ
ΑΥΤΟΜΑΤΗΣ • ΧΕΙΡΟΚΙΝΗΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΤΥΠΟΥ • ΗΧΟΜΟΝΩΜΕΝΑ • ΤΡΟΧΗΛΑΤΑ
2 Η/Ζ ΠΑΡΑΛΛΗΛΙΖΟΜΕΝΑ ΣΕ ΚΟΙΝΟ ΚΑΛΥΜΜΑ
ΔΙΕΤΗΣ ΕΓΓΥΗΣΗ • ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ • SERVICE

ΑΚΡΩΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ

ΣΥΝΤΟΜΟΙ
ΧΡΟΝΟΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Ε. ΚΑΛΑΪΔΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΑΛ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ 37-39 • 154 51 Ν. ΨΥΧΙΚΟ - ΑΘΗΝΑ

τηλ.: +30 210 6721964

e-mail: ecalaid@gmail.com

κιν.: +30 697 2222406

www.genitries.com.gr

βαλλοντικές ανάγκες των σύγχρονων κοινωνιών με έργα περιβαλλοντικά και οικονομικά βιώσιμα σε όλο τον κύκλο ζωής τους.

Η διαχείριση των έργων νέας γενιάς δημιουργεί την ανάγκη της άντλησης γνώσεων από πολλές διαφορετικές περιοχές με την επιτακτική ανάγκη της υιοθέτησης μίας διεπιστημονικής προσέγγισης. Το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών του Α.Π.Θ. αποτελεί την κατάλληλη βάση που μπορεί να παίξει το ρόλο της σύγκλισης των συνεργαζόμενων καθηγητών από άλλα τμήματα, σχολές και πανεπιστήμια με στόχο την επιστημονική υποστήριξη του πεδίου της διαχείρισης κατασκευής έργων.

Είναι από τα μεγαλύτερα σε αριθμό μεταπτυχιακών φοιτητών κατ' έτος στην Ελλάδα, θα γίνονται δεκτοί 35 μεταπτυχιακοί φοιτητές. Το ΔΚΕ περιλαμβάνει δέκα (10) υποχρεωτικά μαθήματα που θα οδηγούν τους φοιτητές στην κατανόηση και την εμπέδωση της μεγάλης ευρύτητας του διεπιστημονικού γνωστικού αντικείμενου της διαχείρισης κατασκευής έργων και διακρίνονται στις παρακάτω 4 θεματικές ενότητες:

- ▶ 3 μαθήματα που αφορούν σε **θέματα διαχείρισης** (Θεωρητικές προσεγγίσεις στη σύγχρονες τάσεις της διαχείρισης των έργων, διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, νέες τεχνολογίες και διαχείριση περιβαλλοντικών θεμάτων και ποιότητας)
- ▶ 2 μαθήματα που αφορούν σε **κατασκευαστικά θέματα** (έμφαση στις κατασκευαστικές μεθόδους έργων υποδομής, βιώσιμα και περιβαλλοντικά κτιριακά έργα)

- ▶ 2 μαθήματα που αφορούν σε **θέματα τεχνικού δικαίου** (δημόσιες συμβάσεις και χωρικός / πολεοδομικός σχεδιασμός)

- ▶ 3 μαθήματα που αφορούν σε **τεχνοοικονομικά θέματα** (κοστολόγηση έργων, αξιολόγηση επενδύσεων υποδομών, τεχνικά οικονομικά)

Επιπλέον, υπάρχουν δεκατρείς (13) ανά εξάμηνο διαλέξεις και τεχνικές επισκέψεις υποχρεωτικές για όλους τους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Οι διαλέξεις θα οργανώνονται με ευθύνη των διδασκόντων και στις οποίες θα προσκαλούνται διακεκριμένοι επαγγελματίες του χώρου των κατασκευών, οι οποίοι θα μοιράζονται τις γνώσεις τους και τις εμπειρίες τους από τον επαγγελματικό στίβο. Παράλληλα, θα διοργανώνονται τεχνικές επισκέψεις σε εργοτάξια, όπου επί τόπου οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να ξεναγηθούν και να συζητήσουν με τους μηχανικούς των έργων τεχνικά, διοικητικά και οικονομικής φύσεως ζητήματα και προκλήσεις.

Στο 3^ο και τελευταίο εξάμηνο του προγράμματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εκπνούν τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία τους. Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία είναι αυτοτελής επιστημονική εργασία με εφαρμοσμένο προσανατολισμό με σκοπό να βοηθήσει τον μεταπτυχιακό φοιτητή να συστηματοποιήσει τις γνώσεις του και να εμβαθύνει σε συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο στη διοίκηση κατασκευής έργων. ■

**Προσθήκη
μαθημάτων
για στοχευμένη
ειδίκευση**

ΔΙΑΤΡΗΤΑ ΠΑΝΕΛΑ ΠΕΡΙΦΡΑΞΗΣ

ΑΦΟΙ
ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΙ ΑΒΕΕ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΥΡΜΑΤΩΝ & ΛΑΜΑΡΙΝΑΣ

Τα διατρητά πανέλα κατασκευάζονται από υψηλής αντοχής γαλβανισμένο ατσάλι και βάφονται με ηλεκτροστατική βαφή. Έχουν μεγάλη ευκολία τοποθέτησης και ενισχυμένη αντισκωριακή προστασία.

Υπάρχει δυνατότητα διάτρησης προσαρμοσμένου σχεδιασμού επιλογής σας, καθώς και εφαρμογή διαφορετικού τύπου ορθοστάτη και μεταλλικής πλάκας στήριξης.

Εναλλακτικά Υλικά Κατασκευής:
Λαμαρίνα
Αλουμίνιο
Ανοξείδωτος χάλυβας

ΠΕΡΙΦΡΑΞΗ

ΠΟΡΤΕΣ

Α' ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ: ΠΟΝΤΟΥ 7 (Β' ΚΤΕΟ,) ΤΚ 54628 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ, ΤΗΛ. 2310752086, ΦΑΞ 2310752801
Β' ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ: 1,800m ΔΥΤΙΚΑ ΤΟΥ Α' ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ, ΤΗΛ. 2310755287

e-mail: info@mic-metals.gr
www.mic-metals.gr

Οι επιδόσεις του κλάδου του μαρμάρου στην Ελλάδα για το 2023

**ΧΡΗΣΤΟΣ
ΓΡΑΒΑΛΟΣ**

ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΛΑΤΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ο κλάδος του μαρμάρου στην Ελλάδα έχει βιώσει διαχρονικά σημαντικές αλλαγές στους δείκτες απόδοσής του. Η αυξανόμενη εξωστρέφεια, η τεχνολογική πρόοδος και η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση έχουν διαμορφώσει το σημερινό τοπίο.

Η στροφή προς τις εξαγωγές, ιδίως σε χώρες όπως η Κίνα, η Σαουδική Αραβία και οι ΗΠΑ, έχει ενισχύσει την οικονομική συνεισφορά του κλάδου. Η εισαγωγή νέων τεχνολογιών και αυτοματισμών έχει βελτιώσει την αποδοτικότητα της παραγωγής, μειώνοντας το κόστος και αυξάνοντας την

ποιότητα. Παράλληλα, η βιομηχανία προσαρμόζεται στις αυξανόμενες περιβαλλοντικές απαιτήσεις, υιοθετώντας βιώσιμες πρακτικές.

Ο κλάδος αντιμετωπίζει προκλήσεις όπως η γραφειοκρατία, το υψηλό ενεργειακό κόστος και η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού. Η προσαρμογή στις νέες τεχνολογίες και η υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών είναι καθοριστικές για την ανταγωνιστικότητα του κλάδου.

Το 2023, οι **κορυφαίοι εξαγωγείς παγκοσμίως μαρμάρου**, τραβερτίνη και αλαβάστρου ήταν η **Τουρκία** (696 εκατομμύρια δολάρια), η **Ιταλία** (328

ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ
ΛΑΤΟΜΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΙΝΑΙ
ΤΟ ΜΑΡΜΑΡΟ. ΤΑ ΠΟΛΛΑ
ΚΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ
ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ
Ο ΕΞΟΡΥΚΤΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ
ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΕΞΗΓΕΙ
ΣΤΟ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΟΝ ΒΗΜΑ
Ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΡΑΒΑΛΟΣ:
ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΟΡΥΚΤΩΝ
ΠΟΡΩΝ - ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΛΑΤΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

εκατομμύρια δολάρια) και η **Ελλάδα** (137 εκατομμύρια δολάρια).

Την ίδια χρονιά, **οι κύριοι εισαγωγείς παγκοσμίως ήταν η Κίνα** (1,11 δισεκατομμύρια δολάρια), η **Ινδία** (318 εκατομμύρια δολάρια) και η **Ιταλία** (82,7 εκατομμύρια δολάρια).

ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Το 2023, η **Ελλάδα εξήγαγε 137 εκατομμύρια δολάρια** μαρμάρου καθιστώντας την **3ο μεγαλύτερο εξαγωγέα** από 134 στον κόσμο. Την ίδια χρονιά, το μάρμαρο ήταν το **60ο πιο εξαγόμενο προϊόν** από 1.205 στην Ελλάδα. Το 2023, **οι κύριοι προορισμοί των εξαγωγών της Ελλάδας** ήταν: η **Κίνα** (87,5 εκατομμύρια δολάρια), η **Ινδία** (10,5 εκατομμύρια δολάρια), η **Ταϊλάνδη** (7,44 εκατομμύρια δολάρια), η **Αλγερία** (6,72 εκατομμύρια δολάρια) και η **Αίγυπτος** (3,33 εκατομμύρια δολάρια).

Οι ταχύτερα αναπτυσσόμενες αγορές για εξαγωγές από την Ελλάδα μεταξύ 2022 και 2023 ήταν: η **Κίνα** (8,27 εκατομμύρια δολάρια), η **Ινδία** (1,81 εκατομμύρια δολάρια) και η **Τυνησία** (1,12 εκατομμύρια δολάρια).

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ

Το 2023, η **Ελλάδα εισήγαγε 20,9 εκατομμύρια δολάρια** και έγινε ο **6ος μεγαλύτερος εισαγωγέας μαρμάρου** από 183 στον κόσμο. Την ίδια χρονιά, το μάρμαρο ήταν το 444ο πιο εισαγόμενο προϊόν από 1.211 στην Ελλάδα. Το 2023, η **Ελλάδα εισήγαγε μάρμαρο** κυρίως από: την **Τουρκία** (6,14 εκατομμύρια δολάρια), τη **Βόρεια Μακεδονία** (4,8 εκατομμύρια δολάρια), την **Ιταλία** (2,26 εκατομμύρια δολάρια), την **Αλβανία** (2,06 εκατομμύρια δολάρια) και τη **Βουλγαρία** (1,61 εκατομμύρια δολάρια).

Οι ταχύτερα αναπτυσσόμενες προελεύσεις για τις εισαγωγές μαρμάρου στην Ελλάδα μεταξύ 2022 και 2023 ήταν: **Ιταλία** (1,03 εκατομμύρια δολάρια), **Βουλγαρία** (866 χιλιάδες δολάρια) και **Τουρκία** (655 χιλιάδες δολάρια).

Συμπερασματικά, η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια αποτελεί σημαντικό παγκόσμιο εξαγωγέα.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφτείτε το website www.marbleconsulting.eu. ■

Η Εθνική Οδός 1

(Ανισόπεδος κόμβος Χαλάστρας - Ευζώνων)

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΓΚΛΕΖΑΚΟΣ

ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ
ΛΥΚΕΙΟΥ - ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ
ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ «ΤΑΞΙΔΙΟΥ»
ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ, ΤΟ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΟΝ ΒΗΜΑ
«ΡΙΧΝΕΙ» ΦΩΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ
ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΟΔΩΝ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ, ΑΡΧΙΖΟΝΤΑΣ
ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ 1,
ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΞΕΚΙΝΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΙΣΟΠΕΔΟ
ΚΟΜΒΟ ΧΑΛΑΣΤΡΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΓΕΙ
ΣΤΟΝ ΣΥΝΟΡΙΑΚΟ ΣΤΑΘΜΟ
ΤΩΝ ΕΥΖΩΝΩΝ

Το άρθρο αυτό θα ασχοληθεί με το ιστορικό της κατασκευής του τελευταίου τμήματος της Εθνικής Οδού 1 το οποίο ξεκινά από τον Ανισόπεδο Κόμβο Χαλάστρας και καταλήγει στον Συνοριακό Σταθμό των Ευζώνων παρά τα Ελληνογιογκοσλαβικά σύνορα. Τμήμα του έργου αυτού ήταν ενταγμένο στο τμήμα Κατερίνης - Αιγινίου - Θεσσαλονίκης. Το μήκος της οδού είναι 62.000 μ. και χωρίζεται σε δύο μεγάλα τμήματα τα οποία είναι αυτοτελή κατασκευαστικώς.

**Α) Τμήμα 1ο: Ανισόπεδος Κόμβος Χαλάστρας - Βαθύλακ-
κος (Χ.Θ. 0+000 - Χ.Θ. 17+188)**

Ο Ανισόπεδος Κόμβος Αγίου Αθανασίου στο σημείο που είναι η αλλαγή διατομής σε αυτοκινητόδρομο 3 λωρίδων/κατεύθυνσιν. Φωτίζεται δια φωτιστικών σωμάτων ατμών νατρίου υψηλής πίεσεως και ισχύος 135 βάττ. (Αρχείον της Α.Ε. "ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΩΝ - ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ", Οκτώβριος 1971)

Ο Ανισόπεδος Κόμβος Αγίου Αθανασίου της Εθνικής Οδού 1 (Τμήμα Χαλάστρας - Ευζώνων) με την ασφαλτική στρώση κυκλοφορίας το 1971, (Αρχείον της Α.Ε. "ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΩΝ - ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ", Οκτώβριος 1971)

Η Εθνική Οδός 1 (Τμήμα: Κατερίνη - Θεσσαλονίκη) το 1973 (Αρχείον της Α.Ε. "ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΩΝ - ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ", Σεπτέμβριος 1973)

Εικόνα 4: Η Εθνική Οδός 1 (Τμήμα: Κατερίνη - Θεσσαλονίκη) το 1973, (Αρχείον της Α.Ε. "ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΩΝ - ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ", Σεπτέμβριος 1973)

Το τμήμα αυτό μελετήθηκε και κατασκευάστηκε εξ αρχής με διατομή οδού ταχείας κυκλοφορίας - και μόνον στη θέση του Ανισοπέδου Κόμβου Αγίου Αθανασίου η διατομή της οδού μεταβάλλεται σε διατομή αυτοκινητοδρόμου με διαχωρισμένους κλάδους των 3 λωρίδων/κατεύθυνση. Το υπόλοιπο τμήμα κατασκευάστηκε με μονό κλάδο - όμως από την περίοδο που συντάχθηκε η μελέτη, όλα τα τεχνικά έργα του τμήματος μελετήθηκαν και κατασκευάστηκαν μεγαλύτερα. Δεσμεύθηκε επίσης μεγαλύτερη εδαφική ζώνη καταλήψεως για την οδό, ώστε αν απεφασίζετο μελλοντικώς οποιαδήποτε διαπλάτυνση, να ήταν δυνατόν να εκτελεσθεί χωρίς να κατασκευασθούν πρόσθετα τεχνικά έργα.

Η κατασκευή αυτού του 1ου τμήματος ήταν ενταγμένη στο έργο της Εθνικής Οδού 1 (Κατερίνη - Αιγίνιο - Θεσσαλονίκη). **Θεμελιώθηκε το Σάββατο 24 Ιουλίου 1970** υπό του υπουργού επί των Δημοσίων Έργων Κωνσταντίνου Παπαδημητρίου*. Στην τελετή εκείνη παρέστη επίσης ο υπουργός Βορείου Ελλάδος Αλέξανδρος Ματθαίου, ο αναπληρωτής υπουργός Προεδρίας της Κυβερνήσεως Ιωάννης Αγαθαγγέλου ο νομάρχης Πιερίας, ο νομάρχης Θεσσαλονίκης, ο πρόεδρος του Πανεπιστημίου και πλήθος κόσμου. **Τα εγκαίνια έγιναν την Πέμπτη 27 Σεπτεμβρίου 1973** υπό του υπουργού Δημοσίων Έργων Κωνσταντίνου Παπαδημητρίου και παρίστατο επίσης ο υφυπουργός Περιφερειακής Διοικητικής Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας κ. Αναστασόπουλος. **Το έργο ήταν προϋπολογισθείσης δαπάνης 1.600.000.000 δρχ., η δε τελική δαπάνη κατασκευής του ανήλθε στο 1.470.000.000 δρχ.**

Τα εγκαίνια του τμήματος Βαθύλακκου - Ευζώνων της Εθνικής Οδού 1 τα οποία τελέστηκαν στον Βαθύλακκο το Σάββατο 28 Ιουλίου 1973 (Εθνικό Οπτικοακουστικό Αρχείο)

Β) Τμήμα 2ο: Βαθύλακκος - Ευζώνοι/Ελληνογιουγκοσλαβικά Σύνορα (Χ.Θ. 17+188 - Χ.Θ. 62+000)

Το τμήμα αυτό έχει μήκος 45.000 μ.. **Θεμελιώθηκε** υπό του υπουργού Βορείου Ελλάδος Αλεξάνδρου Ματθαίου την **Κυριακή 13 Ιουλίου 1969, εγκαινιάστηκε το Σάββατο 28 Ιουλίου 1973** υπό του υπουργού Δημοσίων Έργων Κωνσταντίνου Παπαδημητρίου στον Βαθύλακκο, κάτωθεν της άνω διαβάσεως της ενωτικής Οδού Παλαιάς Εθνικής Οδού 1 (Θεσσαλονίκης - Ευζώνων) μετά του Βαθύλακκου. **Ήταν συνολικής δαπάνης κατασκευής 480.000.000 δρχ.** και συνίσταται σε δύο υποτμήματα διαφορετικών κατασκευαστικών χαρακτηριστικών:

i. Υποτμήμα Α (Χ.Θ. 17+188 - Χ.Θ. 44+770): Έχει 1 κλάδο πλάτους 7,50 μ./14,30 μ. και 1 λωρίδα κατά διεύθυνση και 5 γέφυρες άνω διαβάσεως εκ πλακών προεντεταμένου σκυροδέματος προς εξυπηρέτηση των τοπικών οδών. Ολόκληρο το υποτμήμα αυτό είναι πλήρως ηλεκτροφωτιζόμενο δια ειδικών λαμπτήρων ατμών νατρίου (πορτοκαλλί φως). Στην θέση Βαθύλακκος, επειδή έπρεπε να υποβιβασθεί η ερυθρά της Οδού, κατασκευάστηκε βαθύ όρυγμα και προκειμένου να μην αποκοπεί το χωριό από την παλαιά Εθνική Οδό 1 οι εργολήπτες κατασκεύασαν γέφυρα άνω διαβάσεως. Ολόκληρο το τμήμα αυτό έχει στις θέσεις των ορυγμάτων και των κόμβων, ερείσματα από σκυρόδεμα.

ii. Υποτμήμα Β (Χ.Θ. 44+770 - Χ.Θ. 62+000): Έχει διατομή αυτοκινητοδρόμου με διαχωρισμένα καταστρώματα και ενδιάμεση ζώνη. Το πλάτος της Οδού είναι 14,30 μ./26,00 μ.,

Θεόδωρος Αγγέλου Κωνσταντόπουλος, (Πάτραι, 1899 - Αθήναι, 1973), Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. (1919) και Εργολήπτης Δημοσίων Έργων Δ' Τάξεως (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 638). Περιοδικόν "ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ", Τεύχος: 191ον - 192ον, Παρασκευή 01 ως Παρασκευή 15 Δεκεμβρίου 1939.

έχει 2 πλήρως ηλεκτροφωτιζόμενους ανισόπεδους κόμβους στην Νέα Καβάλα και τους Ευζώνους, 2 άνω διαβάσεις, 1 κάτω διάβαση και ορισμένες μικρότερες για την εξυπηρέτηση της τοπικής κυκλοφορίας. Στον ανισόπεδο κόμβο Νέας Καβάλας είναι το σημείο αλλαγής της διατομής της Οδού. Επίσης κατασκευάστηκε ένας μετωπικός σταθμός διοδίων πριν τους Ευζώνους ο οποίος κατεδαφίστηκε πλήρως το 2016 προκειμένου να κατασκευασθεί νέος.

Προβλέφθηκε επίσης από τους μηχανικούς η κατασκευή τεσσάρων μεγάλων ανισοπέδων κόμβων ως εξής:

Α) Τμήμα 1ο: Ανισόπεδος Κόμβος Χαλάστρας - Βαθύλακκος (Χ.Θ. 0+000 - Χ.Θ. 17+188).

ι. Ανισόπεδος Κόμβος Χαλάστρας: Από την έρευνα, η οποία έγινε στο Αρχείο Αεροφωτογραφιών της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού, φαίνεται ότι ο ανισόπεδος κόμβος στην Χαλάστρα κατασκευάστηκε σε δύο φάσεις και από διαφορετικούς εργολήπτες. Στην αεροφωτογραφία της 1ης εργολαβίας, η οποία ελήφθη το Σάββατο 29 Ιουνίου 1974, φαίνεται η κατασκευή του εξωτερικού κλάδου του κόμβου προς την Αθήνα και του πλήρως ασφαλτωμένου εσωτερικού κλάδου προς τους Ευζώνους ο οποίος έχει και μία καμπύλη γέφυρα από προεντεταμένο σκυρόδεμα, θεμελιωμένη επί πασσάλων. Τα έργα αυτά αποπερατώθηκαν το 1973 οπότε μαζί με την πρώτη εργολαβία του ηλεκτροφωτισμού,

δημοπρατήθηκαν 2 ακόμη έργα του είδους αυτού από τον Άγιο Αθανάσιο ως τη Γέφυρα Σιδηροδρομικού Σταθμού Άσπρου και εκείθεν στους Ευζώνους αποπερατώθηκαν τον Ιούνιο 1973.

Οι εργολήπτες τοποθέτησαν ειδικά φωτιστικά σώματα ατμών νατρίου υψηλής πίεσεως, ισχύος 135 βατ, ώστε να είναι δυνατή η οδήγηση κατά την ομίχλη. Στη δεύτερη εργολαβία κατασκευάστηκαν δύο νέες γέφυρες από προεντεταμένο σκυρόδεμα. Η μία βρίσκεται επί του κλάδου Αθηνών - Ευζώνων και έχει μήκος 105,00 μ. (35,00 μ. x 3 ανοίγματα), ενώ η άλλη βρίσκεται επί του κλάδου Θεσσαλονίκης - Αθηνών και το μήκος της είναι 102,00 μ. (35,00 μ. x 3 ανοίγματα). Οι δύο αυτές γέφυρες έχουν θεμελιωθεί επί φρεατοπασσάλων διαμέτρου Φ100 και βάθους μεταξύ 48,00 μ. και 62,00 μ. Επίσης κατασκευάστηκαν και 2 ακόμη κλάδοι με μήκος 1.200,00 μ. και 900,00 μ. ο οποίος έχουν 2 λωρίδες κυκλοφορίας πλάτους 3,00 μ. εκάστη. Τα έργα αυτά της δεύτερης εργολαβίας ξεκίνησαν μεταξύ Αυγούστου/Σεπτεμβρίου 1985 και αποπερατώθηκαν τον Ιούλιο 1988.

ii. Ανισόπεδος Κόμβος Αγίου Αθανασίου: Συνδέει την Εθνική Οδό 1 μετά της Εθνικής Οδού 2 (Θεσσαλονίκης - Εδέσσης). Εδώ επιλέχθηκε η λύση της κατασκευής κόμβου τριφυλλιού με σχεδόν πλήρες σύστημα συνδετικών κλάδων. Σε αυτό το σημείο η οδός για λόγους τεχνικοοικονομικούς κατασκευάστηκε εξ αρχής με διατομή πλήρους αυτοκινητοδρόμου μετά διαχωρισμένων καταστρωμάτων 3 λωρίδων κυκλοφορίας και ευρείας ενδιάμεσης διαχωριστικής ζώνης. Κατασκευάστηκαν επίσης και 3 σταθμοί διοδίων οι οποίοι όμως δεν λειτούργησαν ποτέ.

Β) Τμήμα 2ο: Βαθύλακκος - Ευζώνοι/Ελληνογιουγκοσλαβικά Σύνορα (Χ.Θ. 17+188 - Χ.Θ. 62+000).

ι. Ανισόπεδος Κόμβος Νέας Καβάλας/Πολυκάστρου (Χ.Θ. 44+711,44): Ο κόμβος αυτός έχει μορφή ρόμβου με 4 κλάδους μίας διευθύνσεως και είναι άνω διαβάσεως. Η γέφυρά του κατασκευάστηκε από πλάκες προεντεταμένου σκυροδέματος. Επίσης κατασκευάστηκαν και 2 σταθμοί διοδίων οι οποίοι δεν λειτούργησαν ποτέ. Ο ένας από αυτούς κατεδαφίστηκε το 2019 - 2020.

ii. Ανισόπεδος Κόμβος Ευζώνων (Χ.Θ. 61+211): Κατασκευάστηκε προκειμένου να συνδεθεί η παλαιά Εθνική Οδός 1 με την νέα οδό και να καταστεί πλέον άχρηστος και ο παλαιός σταθμός των Ευζώνων και το τμήμα της παλαιάς οδού που έφθανε ως εκεί.

Όλοι οι κόμβοι του έργου είναι πλήρως ηλεκτροφωτισμένοι δια φωτιστικών σωμάτων ατμών νατρίου υψηλής πίεσεως. Ολόκληρη η Οδός σχεδιάστηκε και κατασκευάστηκε κατά τρόπον που να ευνοεί την ανάπτυξη ταχύτητας ως και 120 χ.α.ω. Η κατά μήκος κλίση της είναι 4,09% και έχει καμπύλες ακτίνας 1.000 μ., η δε κυκλοφοριακή ικανότητά της ήταν την εποχή που κατασκευάστηκε 2.000 οχήματα ωριαίως. Κατωτέρω δίνουμε τα στοιχεία τεχνικής τεκμηρίωσης των έργων αναφερομένων των Μελετητών και των Εργοληπτών οι οποίοι κατασκεύασαν κάθε τμήμα τους.

Η Εθνική Οδός 1 (Τμήμα: Ευζώνων - Βαθυλάκκου) κοντά στον Σιδηροδρομικό Σταθμό Άσπρου (Πρόγραμμα Οδεύσεως)

ΤΟ ΕΡΓΟ

Έργον 97118γ/Π.Δ.Ε.: ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ 1 (Τμήμα: Ανισόπεδος Κόμβος Χαλάστρας - Ανισόπεδος Κόμβος Ευζώνων).

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ:

Α) Τμήμα 1ο: Ανισόπεδος Κόμβος Χαλάστρας - Βαθύλακκος (Χ.Θ. 0+000 - Χ.Θ. 17+188).

1. Κύριος Έργου: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ.

2. Αναθέτουσα Υπηρεσία: ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ/7η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ (Έδρα: Θεσσαλονίκη) δια του κ. Σοφοκλέους Κωνσταντίνου Σχορτσάνη, Πολιτικού Μηχανικού Ε.Μ.Π. (1935) και Προϊσταμένου της 7ης Περιφερειακής Διευθύνσεως Δημοσίων Έργων (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 2.323)).

3. Μελέτη Τεχνικοοικονομικής Σκοπιμότητας του Έργου: ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΜΕΛΕΤΩΝ «ΤΕΧΝΕΚΟΝ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ».

4. Μελέτη των τεχνικών έργων της Οδού:

α) Ανισόπεδος Κόμβος Χαλάστρας: ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ «ΕΥΠΑΛΙΝΟΣ» δια των:

α) Κωνσταντίνος Γεωργίου Αμπακούμκιν, Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. (1957) και Μελετητής Δημοσίων Τεχνικών Έργων (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 6.443).

β) Ναυσικά - Ιωάννα Δημητρίου Αμπακούμκιν - Αγγαντοπούλου, Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. (1957) και Μελετήτρια Δημοσίων Τεχνικών Έργων (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 6.444).

β) Ανισόπεδος Κόμβος Αγίου Αθανασίου - Ανισόπεδος Κόμβος Ευζώνων: ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ «ΑΡΓΥΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΝΙΑΤΗΣ» (Αργύριος Γεωργίου Μανιάτης, Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. (1936) και Μελετητής Δημοσίων Τεχνικών Έργων (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 3.671)).

5. Επίβλεψη και ανωτέρα εποπτεία:

i) 7η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ (Έδρα Θεσσαλονίκη).

ii) 7η ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΘΝΙΚΩΝ ΟΔΩΝ/2η ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΡΓΩΝ ΟΔΟΠΟΙΑΣ.

6. Κατασκευή των τεχνικών έργων της Οδού:

α) Του Ανισοπέδου Κόμβου Χαλάστρας: ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΩΝ - ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ» (Θεόδωρος Αγγέλου Κωνσταντόπουλος, (Πάτρα, 1898 - Αθήνα, Κυριακή 30 Σεπτεμβρίου 1973), Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. (1919) και Εργολήπτης Δημοσίων Έργων Δ' Τάξεως (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 638)).

β) Των έργων φυτοκαλύψεως: ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ «ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΑΥΣΑΝΙΑ ΜΑΚΡΗΣ».

6. Κόστος κατασκευής*: 1.600.000.000 δρχ.

Για την αποπεράτωση των έργων του κόμβου τα οποία ήταν εντεταγμένα στα έργα της Εθνικής Οδού 1 (Τμήμα: Κατερίνης - Θεσσαλονίκης) κατεβλήθησαν το 1969 υπό του Υπουργείου Δημοσίων Έργων, πιστώσεις 375.000.000 δρχ εξ ων 43.000.000 δρχ. αφορούσαν πληρωμές εξόδων απαλλοτριώσεως.

Το μήκος
της Εθνικής
Οδού 1
είναι
62.000 μ.

Β) Τεχνικά έργα ολοκλήρωσης του Κόμβου Χαλάστρας (Χ.Θ. 0+000) της Εθνικής Οδού 1.

1. Κύριος Έργου: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ.

2. Αναθέτουσα Υπηρεσία: 2η ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΡΓΩΝ.

3. Επίβλεψη: 3η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ.

4. Κατασκευή τεχνικών έργων: ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΔΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗ» (Απόστολος Χαριλάου Αλεξόπουλος (Καρδίτσα, 06 Νοεμβρίου 1937 - σήμερα), Πολιτικός Μηχανικός Πολυτεχνικής Σχολής Α.Π.Θ. (1960) και Εργολήπτης Δημοσίων Έργων (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 7.235)).

Γ) Τμήμα 2ο: Βαθύλακκος - Εύζωνοι/Ελληνογιουγκοσλαβικά Σύνορα (Χ.Θ. 17+188 - Χ.Θ. 62+000).

1. Κύριος Έργου: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ.

2. Αναθέτουσα Υπηρεσία: ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ/7η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ (Έδρα: Θεσσαλονίκη) δια του κ. Σοφοκλέους Κωνσταντίνου Σχορτσάνη, Πολιτικού Μηχανικού Ε.Μ.Π. (1935) και Προϊσταμένου της VIIης Περιφερειακής Διευθύνσεως Δημοσίων Έργων (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 2.323)).

3. Γενική Μελέτη της Οδού (γεωτεχνικά, γεωμετρικά και στατικά): ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ «ΑΡΓΥΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΝΙΑΤΗΣ» (Αργύριος Γεωργίου Μανιάτης, Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. (1936) και Μελετητής Δημοσίων Τεχνικών Έργων (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 3.671)).

4. Επίβλεψις: 7η ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΘΝΙΚΩΝ ΟΔΩΝ (Έδρα: Θεσσαλονίκη).

5. Κατασκευή της Οδού κατά τμήματα:

α) Υπομήμα Ι: Βαθύλακκος - Σιδηροδρομικός Σταθμός Άσπρου (Χ.Θ. 17+188 - Χ.Θ. 33+475): ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΣΚΑΠΑΝΕΥΣ» δια των:

i. Αλέξανδρος Ζαφειρίου Λαναράς (Αίγυπτος 1926 - Αθήνα, Κυριακή 25 Ιανουαρίου 2015), Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π.

(1949) και Εργολήπτης Δημοσίων Έργων Δ' Τάξεως (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 4.519).

ii. Ίων Νικολάου Παράσχης (Νέο Φάληρο, 1926 - Πέμπτη 07 Νοεμβρίου 2013), Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. (1949) και Εργολήπτης Δημοσίων Έργων Δ' Τάξεως (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 4.558).

Το τμήμα αυτό δημοπρατήθηκε το Σάββατο 22 Φεβρουαρίου 1969 και ήταν προϋπολογισμού κατασκευής 130.000.000 δρχ.

β) Υπομήμα ΙΙ: Σιδηροδρομικός Σταθμός Άσπρου - Καραθεόδωροι (Χ.Θ. 33+475 - Χ.Θ. 49+123): ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΣΚΑΠΑΝΕΥΣ» δια των:

i. Αλέξανδρος Ζαφειρίου Λαναράς (Αίγυπτος 1926 - Αθήνα, Κυριακή 25 Ιανουαρίου 2015), Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. (1949) και Εργολήπτης Δημοσίων Έργων Δ' Τάξεως (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 4.519).

ii. Ίων Νικολάου Παράσχης (Νέο Φάληρο, 1926 - Πέμπτη 07 Νοεμβρίου 2013), Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. (1949) και Εργολήπτης Δημοσίων Έργων Δ' Τάξεως (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 4.558).

Το τμήμα αυτό δημοπρατήθηκε την Δευτέρα 03 Μαρτίου 1969 και ήταν προϋπολογισμού κατασκευής 140.000.000 δρχ.

γ) Υπομήμα ΙΙΙ: Καραθεόδωροι - Εύζωνοι (Χ.Θ. 49+123 - 59+596): ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΔΟΜΙΚΗ» (Ιωάννης Σταμ. Σπανουδάκης (Πειραιάς, 1908 - Άγνωστη ημερομηνία θανάτου), Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. (1930) και Εργολήπτης Δημοσίων Έργων (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 1.518)).

Το τμήμα αυτό δημοπρατήθηκε την Τετάρτη 05 Μαρτίου 1969 και ήταν προϋπολογισμού κατασκευής 100.000.000 δρχ. Επίσης το 1975 ανετέθη στο ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ Α. ΜΑΥΡΟΜΑΤΗ η εκτέλεση υπολειπομένων εργασιών ασφαλτοστρώσεως της οδού, προϋπολογισμού 30.000.000 δρχ. για το υπομήμα ΙΙΙ τα οποία αποπερατώθηκαν το 1976.

δ) Υπομήμα ΙV: Ανισόπεδος Κόμβος Ευζώνων (Χ.Θ. 61+211): ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Πολύβιος Δημητρίου Παπαδόπουλος, Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. (1939) και Εργολήπτης Δημοσίων Έργων (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 3.441)).

Το τμήμα αυτό ήταν προϋπολογισμού κατασκευής 12.000.000 δρχ.

ε) Σταθμοί διοδίων στον Ανισόπεδο Κόμβο Αγίου Αθανασίου, στον Ανισόπεδο Κόμβο Πολυκάστρου (Νέας Καβάλας) και στους Ευζώνους: Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗΣ (Π. Παναγιωτάκης, Εμπειροτέχνης Εργολήπτης Δημοσίων Έργων).

ς) Τεχνικά έργα ηλεκτροφωτισμού του τμήματος Αγίου Αθανασίου - Σ. Σ. Άσπρου: ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΧΡΗΣΤΟΥ ΠΛΑΤΑΚΗ ή ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ (Παναγιώτης Χρήστου Πλατάκης ή Παπασπυρόπουλος, Μηχανολόγος - Ηλεκτρολόγος Ε.Μ.Π. (1956) και Εργολήπτης Δημοσίων Έργων (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 6.229)).

ζ) Τεχνικά έργα ηλεκτροφωτισμού του τμήματος Σ. Σ. Άσπρου - Ευζώνων: ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΖΑΓΟΡΗΣΙΟΥ (Χρήστος Γρηγορίου Ζαγορήσιος, Μηχανολόγος - Ηλεκτρολόγος Ε.Μ.Π. (1953) και Εργολή-

Η Εθνική Οδός 1 (Τμήμα: Καραθεόδωροι - Εύζωνοι) το οποίον είχε δύο κλάδων κυκλοφορίας με στερεά εγκιβωτισμού στην ενδιάμεση ζώνη/κυπάριο και χωρίς στηθαία (Πρόγραμμα Οδεύσεως)

πτης Δημοσίων Έργων (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 5.743).

η) Τεχνικά έργα ηλεκτροφωτισμού στον Ανισόπεδο Κόμβο Αγίου Αθανασίου και στον Ανισόπεδο Κόμβο Πολυκάστρου (Νέας Καβάλας): ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΛΙΒΑ (Παναγιώτης Δημητρίου Λίβας, Μηχανολόγος - Ηλεκτρολόγος Ε.Μ.Π. (1947) και Εργολήπτης Δημοσίων Έργων (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 4.169).

θ) Τεχνικά έργα πυκνώσεως/συντηρήσεως φυτοκαλύψεως (τμήμα Βαθυλάκκου - Ευζώνων): ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ-ΛΗΣ.

Τα πρακτικά των ανωτέρω δημοπρασιών (υποτμήματα Ι, ΙΙ και ΙΙΙ), ενεκρίθησαν το Σάββατο 12 Ιανουαρίου 1969.

ι) Τεχνικά Έργα σηματοδότησεως/ασφαλίσεως του τμήματος Χαλάστρας - Βαθυλάκκου: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΖΙΜΗΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Το 1968 διετεθήσαν 12.000.000 δρχ., το 1969 διετεθήσαν 60.000.000 δρχ., το 1970 διετεθήσαν 101.000.000 δρχ. και το 1972 το Υπουργείο Δημοσίων Έργων έδωσε 114.000.000 δρχ. Την Πέμπτη 16 Νοεμβρίου 1972 δημοπρατήθηκε ο ηλεκτροφωτισμός του τμήματος από τον Ανισόπεδο Κόμβο Αγίου Αθανασίου την γέφυρα Άσπρου, συνολικού προϋπολογισμού 12.000.000 δρχ. με αναθέτουσα υπηρεσία την Επιθεώρηση Δημοσίων Έργων Περιφερειακής Διοικήσεως Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας. ■

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ:

Α) Τμήμα 1ο: Ανισόπεδος Κόμβος Χαλάστρας - Βαθύλακκος (Χ.Θ. 0+000 - Χ.Θ. 17+188).

1. Εφημερίδα «ΕΞΠΡΕΣ», Φύλλο: 23, Σάββατο 05 Ιανουαρίου 1963, σελ. 02, Στήλη: ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ.
2. Εφημερίδα «ΕΞΠΡΕΣ», Φύλλο: 750, Σάββατο 19 Ιουνίου 1965, σελ. 07, Στήλη: ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ.
3. Εφημερίδα «ΕΞΠΡΕΣ», Φύλλο: 949, Κυριακή 13 Φεβρουαρίου 1966, σελ. 09, Στήλη: ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ.
4. Εφημερίδα «ΕΞΠΡΕΣ», Φύλλο: 2.189, Σάββατο 25 Ιουλίου 1970, σελ. 04, Στήλη: ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ.
5. Εφημερίδα «ΕΞΠΡΕΣ», Φύλλο: 3.150, Παρασκευή 28 Σεπτεμβρίου 1973, σελ. 04, Στήλη: ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ.
6. Εφημερίδα «ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ», Φύλλον: 5.340, Σάββατο 25 Ιουλίου 1970, σελ. 14.
7. Εφημερίδα «ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ», Φύλλον: 6.286, Παρασκευή 28 Σεπτεμβρίου 1973, σελ. 14.
8. Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΚΟΣΜΟΣ», Φύλλο: 1.232, Σάββατο 25 Ιουλίου 1970, σελ. 10.
9. Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΚΟΣΜΟΣ», Φύλλο: 2.212, Παρασκευή 28 Σεπτεμβρίου 1973, σελ. 09.
10. Εφημερίδα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», Φύλλο: 17.350, Παρασκευή 17 Ιανουαρίου 1969, σελ. 05.
11. Εφημερίδα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», Φύλλο: 17.289, Σάββατο 25 Ιουλίου 1970, σελ. 04.
12. Εφημερίδα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», Φύλλο: 17.600, Παρασκευή 30 Ιουλίου 1971, σελ. 07.
13. Εφημερίδα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», Φύλλο: 17.783, Παρασκευή 03 Μαρτίου 1972, σελ. 06.
14. Εφημερίδα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», Φύλλο: 18.017, Κυριακή 03 Δεκεμβρίου 1972, σελ. 08.
15. Εφημερίδα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», Φύλλο: 18.269, Παρασκευή 28 Σεπτεμβρίου 1973, σελ. 05.
16. Εφημερίδα «ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΕΙΑ», Φύλλο: 571, Σάββατον 25 Ιουλίου 1970, σελ. 08.
17. Εφημερίδα «Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ», Φύλλο: 13.378, Παρασκευή 28 Σεπτεμβρίου 1973, σελ. 06.
18. Εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ», Φύλλο: 8.670, Παρασκευή 28 Σεπτεμβρίου 1973, σελ. 12.
19. Εφημερίδα «Η ΒΡΑΔΥΝΗ», Φύλλο: 17.499, Παρασκευή 28 Σεπτεμβρίου 1973, σελ. 10.
20. Εφημερίδα «ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΚΗΡΥΞΕΩΝ», Φύλλο: 8.199, Σάββατο 08 Νοεμβρίου 1986, σελ. 02.
21. Ενημερωτικό φυλλάδιο της Περιφερειακής Διοικήσεως Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας για την Εθνική Οδό 1.

Β) Τμήμα 2ο: Βαθύλακκος - Εύζωνοι/Ελληνογιουγκοσλαβικά Σύνορα (Χ.Θ. 17+188 - Χ.Θ. 62+000).

1. Εφημερίδα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», Φύλλο: 17.046, Τρίτη 23 Ιανουαρίου 1968, σελ. 01 και 07.
2. Εφημερίδα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», Φύλλο: 17.040, Πέμπτη 02 Οκτωβρίου 1969, σελ. 04 και 07,
3. Εφημερίδα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», Φύλλο: 17.708, Σάββατο 20 Δεκεμβρίου 1969, σελ. 03.
4. Εφημερίδα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», Φύλλο: 17.350, Παρασκευή 17 Ιανουαρίου 1969, σελ. 05.
5. Εφημερίδα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», Φύλλο: 17.346, Κυριακή 12 Ιανουαρίου 1969, σελ. 15.
6. Εφημερίδα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», Φύλλο: 17.865, Τρίτη 04 Φεβρουαρίου 1969, σελ. 04.
7. Εφημερίδα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», Φύλλο: 17.342, Σάββατο 26 Σεπτεμβρίου 1970, σελ. 07.
8. Εφημερίδα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», Φύλλο: 18.216, Σάββατο 28 Ιουλίου 1973, σελ. 03.
9. Εφημερίδα «ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΕΙΑ», Φύλλο: 252, Παρασκευή 11 Ιουλίου 1969, σελ. 02.
10. Τεχνικόν Επιμελητήριο Ελλάδος, «ΠΙΝΑΞ ΜΕΛΩΝ», Αθήνα Μάρτιος 1964.
11. Ενημερωτικό φυλλάδιο της Περιφερειακής Διοικήσεως Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας για την Εθνική Οδό 1.

(*) Κωνσταντίνος Ανδρέου Παπαδημητρίου (Αθήναι, 1916 - Αθήναι, 1984), Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. (1937) και Καθηγητής Πολεοδομίας στην Πολυτεχνική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Αριθμός Μητρώου Τ.Ε.Ε.: 2.789). Διετέλεσε Υπουργός Δημοσίων Έργων από την Παρασκευή 03 Νοεμβρίου 1967 ως την Δευτέρα 08 Οκτωβρίου 1973.

(*) Αναγόμεθα στο κόστος ολόκληρου του τμήματος αυτού της Εθνικής Οδού 1 από την Κατερίνη ως την Θεσσαλονίκη.

Οι λόφοι της Αθήνας εκπέμπουν SOS

ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΓΓΕΠ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΛΟΦΩΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΣΤΟ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΟΝ ΒΗΜΑ
Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΚΑΤΣΟΓΙΑΝΝΗ

**ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ
ΚΑΤΣΟΓΙΑΝΝΗ**

ΓΕΩΠΟΝΟΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΤΟΠΙΟΥ,
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΠΕΓΓΕΠ

Οι λόφοι της Αθήνας, αποτελούν πολύτιμους «πνεύμονες» πρασίνου, χαρακτηριστικά δείγματα μεσογειακού τοπίου, στενά συνδεδεμένοι με την ιστορία αλλά και τη ζωή της πόλης: ο λόφος της Ακρόπολης του Φιλοπάππου, του Λυκαβηττού, του Κολωνού, του Στρέφη, του Αρδηττού κλπ. Στις αρχές του 20ου αιώνα η Φιλοδασική Ένωση ανέλαβε την πρωτοβουλία της αναδάσωσης των λόφων που βρίσκονταν γύρω και μέσα στην πόλη της Αθήνας.

Τα τελευταία 20 χρόνια παρατηρεί-

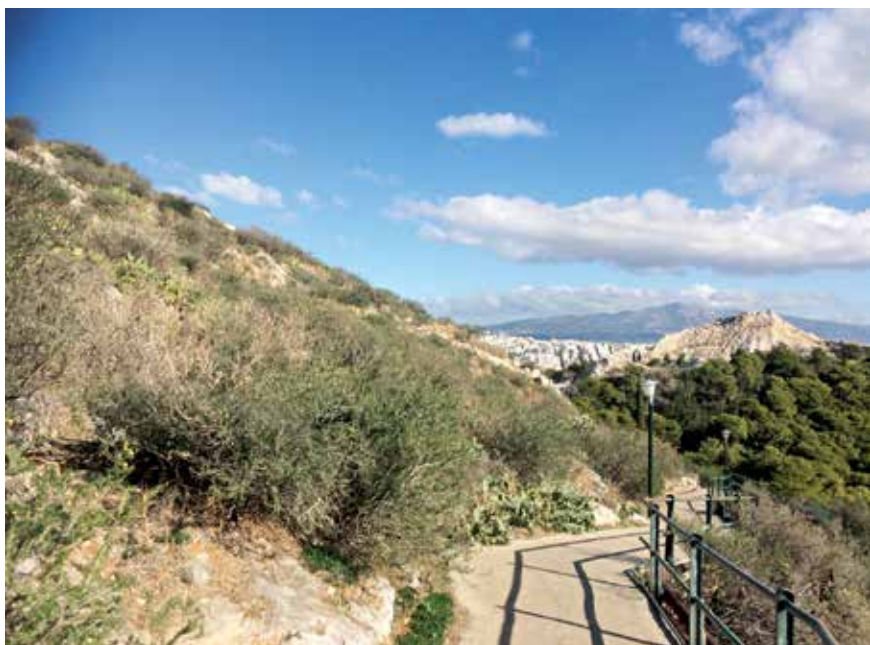
ται σταδιακή υποβάθμιση των υποδομών και μείωση της βλάστησης, με αποκορύφωμα την τελευταία πενταετία. Ο ρυθμός ξήρανσης και απομάκρυνσης δέντρων και θάμνων έχει αυξηθεί δραματικά.

Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε με ακρίβεια τι θα συμβεί τα επόμενα χρόνια. Υπάρχουν διάφορα σενάρια. Ωστόσο, είναι βέβαιο ότι θα αυξηθούν η διάρκεια και η συχνότητα των ξηρότερων καλοκαιριών, καθώς και η εμφάνιση ακραίων καιρικών φαινομένων.

Τι επιπτώσεις θα έχουν αυτές οι αλλαγές;

- ▶ Μετατοπίσεις και κατάρρευση οικοσυστημάτων.
- ▶ Επέκταση των λιβαδιών σε βάρος των δασικών εκτάσεων.
- ▶ Αυξημένη θνησιμότητα λόγω ξηρασίας.
- ▶ Μικρότερη ανάπτυξη και αποθήκευση άνθρακα.
- ▶ Ενίσχυση των ακραίων καιρικών φαινομένων και πυρκαγιών.
- ▶ Έλλειψη υδάτινων πόρων και ανεπάρκεια υποδομών αποθήκευσης νερού.
- ▶ Εξάπλωση εντόμων και ασθενειών.
- ▶ Διάβρωση και υποβάθμιση των εδαφών.

Ανεξάρτητα από το πόσο άμεσες ή έμμεσες είναι οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στα φυτά, ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ θα είναι ότι θα υπάρξουν αλλαγές στα χαρακτηριστικά και τη σύνθεση

του αστικού τοπίου όπως το γνωρίζουμε και τελικά αλλαγές στην αντίληψη για την ταυτότητα κάθε τόπου ή πόλης.

Η προσαρμογή των αστικών δέντρων και των οικοσυστημάτων τους στις τρέχουσες και προβλεπόμενες κλιματικές επιπτώσεις είναι πολύ σημαντική, ωστόσο λίγες προσπάθειες έχουν γίνει για τη συστηματική αξιολόγηση της τρωτότητας των αστικών δέντρων με στόχο τη διάδοση και την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων

στη λήψη αποφάσεων ή περαιτέρω δράση.

Ποιοι παράγοντες μπορούν να επηρεάσουν τη βιωσιμότητα των δέντρων;

Έχει διαπιστωθεί ευρέως ότι η βροχόπτωση και η θερμοκρασία κατά τη διάρκεια της καλλιεργητικής περιόδου είναι οι κύριες κλιματικές μεταβλητές που επηρεάζουν την ανάπτυξη για τα περισσότερα είδη δέντρων παγκοσμίως.

Μια αύξηση της θερμοκρασίας μπορεί να έχει θετικά αποτελέσματα στην ανάπτυξη, μόνο όταν αυτές οι αυξήσεις είναι σχετικά μέτριες και ενώ υπάρχει επαρκής υγρασία.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, τα δέντρα μπορούν να αντεπεξέλθουν σε θερμοκρασίες περιβάλλοντος πάνω από 40 βαθμούς Κελσίου (> 40 °C) μόνο για μικρά χρονικά διαστήματα και υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει επαρκής υγρασία στο έδαφος.

Τι πρέπει να γίνει; Το σίγουρο είναι ότι χρειάζεται ένα ολοκληρωμένο σχέδιο αποκατάστασης, που να περιλαμβάνει βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα, με τρεις βασικούς στόχους:

1. Επιβράδυνση της αλλαγής και της απώλειας του οικοσυστημάτων των λόφων, μέσω της προστασίας των φυσικών πόρων.

2. Ενίσχυση της ανθεκτικότητας μέσω της φυτοπροστασίας, της διατήρησης της βιοποικιλότητας και της διαχείρισης των υδάτινων πόρων.

3. Μετάβαση του οικοσυστημάτων στις νέες κλιματικές συνθήκες με επιλογή ανθεκτικών φυτικών ειδών.

Το σχέδιο αποκατάστασης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την:

- ▶ Διατήρηση του χαρακτήρα του τοπίου,
- ▶ ορθολογική διαχείριση των υδάτων και των εδαφών,
- ▶ αύξηση της βιοποικιλότητας και του ποσοστού των φυτεύσεων,
- ▶ προστασία των ενδημικών φυτών,
- ▶ συντήρηση και αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών,
- ▶ δημιουργία βιοτόπων και ενίσχυση της άγριας ζωής.

Το Σχέδιο δράσης χωρίζεται σε πέντε μέρη:

1. Πολιτική και προγραμματισμός

Απαιτείται πολιτική βούληση και συλλογικό σχέδιο δράσης με τη συνεργασία καταρχήν όλων των εμπλεκόμενων φορέων, αλλά και ερευνητικών κέντρων, επαγγελματικών φορέων κλπ. Ο ρόλος του κάθε εμπλεκόμενου φορέα, θα πρέπει να είναι ξεκάθαρος, με τον διαχειριστή που στην προκειμένη περίπτωση είναι ο Δήμος, να παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο, α. γιατί εκπροσωπεί την κοινωνία και β. διαθέτει την γνώση του τι πρέπει να γίνει.

2. Προστασία των φυσικών Πόρων και αναβάθμιση Υποδομών

Πρωταγωνιστικό ρόλο στο σχεδιασμό, κατά τη γνώμη μου, είναι η ορθολογική διαχείριση του νερού και του εδάφους όπου θέτουν τα θεμέλια ενός υγιούς, λειτουργικού οικοσυστήματος.

Η προστασία των φυσικών πόρων και η αναβάθμιση των υποδομών θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσα από λύσεις βασισμένες στη φύση. Λύσεις οι οποίες έχουν εφαρμοστεί παλαιότερα στο λόφο του Φιλοπάππου, κατά τη διάρκεια ενός πρωτοπόρου έργου, που οραματίστηκε ο γεωπόνος Δημήτρης Παπαδήμας και υλοποίησε με την υπηρέσια πρασίνου, τη δεκαετία του 80. Κατασκευάστηκαν τοιχία αντιστήριξης, ραμπόσκαλες, λιθόστρωτα μονοπάτια, πέτρινα γεφύρια οροθετήθηκαν βασικά μονοπάτια, παρεμβάσεις που δεν είναι μόνο αισθητικού χαρακτήρα, αλλά οριοθετούν την κίνηση των επισκεπτών και προστατεύουν από τη διάβρωση. Τα αυθαίρετα μονοπάτια από τους επισκέπτες των λόφων, διευκολύνουν την κίνηση και τη γρήγορη ροή του νερού, καθώς και την παράσυρση των κόκκων του εδάφους. Επίσης κατασκευάστηκαν συλλεκτήριοι αγωγοί απορροής επιφανειακών υδάτων, δίκτυο άρδευσης, με την χρήση βασικής δεξαμενής αποθήκευσης νερού και με την χρήση δεξαμενής διανομής στην κορυφή του λόφου, που διένεμε το νερό σε τρία δίκτυα. Και όλα αυτά με τη χρήση τοπικών πόρων. Υποδομές που θα πρέπει να συντηρηθούν αλλά και να αναβαθμιστούν για να ανταποκριθούν στις ανάγκες του σήμερα.

3. Διαχείριση υφιστάμενης βλάστησης:

Πρώτα από όλα απαιτείται σεβασμός και προστασία της αυτοφυούς βλάστησης και να μην κόβεται για λόγους πυροπροστασίας, πριν την ξήρανσή της, δεύτερον σεβασμός και ορθή διαχείριση των υφιστάμενων θάμνων, όπου οριοθετούν την κίνηση και προστατεύουν από τη διάβρωση και βέβαια στόχος είναι η μεγιστοποίηση της ζωής των υφιστάμενων δέντρων.

Τα αστικά δέντρα είναι τα μοναδικά περιουσιακά στοιχεία που, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες υποδομές μιας πόλης, αυξάνουν την αξία τους καθώς μεγαλώνουν, παρέχοντας τα μεγαλύτερα οφέλη τους στην ωρίμανση. Ως

**Σχέδιο
διάσωσης
«πνευμόνων»
πρασίνου**

ΣΚΑΛΩΣΙΕΣ
ΜΑΚΡΙΣ

σκαλώστε μαζί μας!

ΣΚΑΛΩΣΙΕΣ ΜΑΚΡΗΣ

**ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ
ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ
ΠΩΛΗΣΕΙΣ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΨΗΛΑ ΚΤΗΡΙΑ**

- ΣΙΓΟΥΡΙΑ
- ΣΥΝΕΠΕΙΑ
- ΤΙΜΕΣ ΠΡΟΣΙΤΕΣ
- ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
- ΔΙΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΔΑΠΕΔΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ & ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ

Λεωφόρος Ανθούσας 1 & Αττικής Οδού, Ανθούσα

T: 210 66 68 101 K: 6945 438 417

e-mail: info@skalosies-makris.gr

www.skalosies-makris.gr

εκ τούτου, πρέπει να αγωνιστούμε για τα υφιστάμενα δέντρα και να τους παρέχουμε μακρά, υγιή ζωή.

Ο προγραμματισμός απαιτεί:

- ▶ Αύξηση του προϋπολογισμού διαχείρισης.
- ▶ Έλεγχος χωροκατακτητικών φυτών και παθογόνων.
- ▶ Περιορισμός της εξάπλωσης ασθενειών.
- ▶ Εκπαίδευση προσωπικού στην ορθή διαχείριση του Πρασίνου.

4. Νέες φυτεύσεις:

Οι εξαγγελίες των δημοτικών Αρχών (σε παγκόσμιο επίπεδο) για τη φύτευση δέκα χιλιάδων, εκατό χιλιάδων δέντρων ένα εκατομμύριο δέντρων, θεωρώ ότι δεν θα έχει θετικό αντίκτυπο

στην αύξηση του ποσοστού αλλά και της ποιότητας του Πρασίνου, σε μια πόλη, αν δεν τηρηθούν προδιαγραφές, αν δεν επιλεγούν τα κατάλληλα είδη, αν δεν βρεθούν οι πόροι για την ορθή διαχείρισή τους.

Μια μελέτη στο Λονδίνο διαπίστωσε ότι το 30 με 50 τοις εκατό των νεοφυτευμένων αστικών δέντρων δεν φθάνουν στην ηλικία των δέκα ετών. **Ας αντιμετωπίσουμε την ευθραυστότητα και τη θνησιμότητα των αστικών φυτών ως ευκαιρία να δημιουργήσουμε πιο ανθεκτικό και στοχευμένο πράσινο.**

Η διαφορετικότητα είναι ένα κλειδί για ένα επιτυχημένο πρόγραμμα φύτευσης. Η υπερφύτευση ενός είδους

σε μια περιοχή μπορεί να οδηγήσει στη συγκέντρωση εντόμων και ασθενειών που μπορούν να καταστρέψουν μεγάλο μέρος των δέντρων σε μια αστική περιοχή.

Μια λογική στρατηγική για τις αστικές φυτεύσεις είναι να:

- ▶ Περιορίσουμε οποιοδήποτε είδος μεταξύ 5% και 10% του συνόλου. Έτσι, εάν συμβεί κάποια ασθένεια ή προσβολή από έντομα, το 90-95% του πληθυσμού του δέντρου θα παραμείνει ανεπηρέαστο και άθικτο.
- ▶ Επιλέξουμε κατάλληλα είδη για την τοποθεσία, λαμβάνοντας υπόψη τον χαρακτήρα του τοπίου αλλά και τις τρέχουσες και μελλοντικές κλιματικές συνθήκες.
- ▶ Δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις για την υγιή ανάπτυξη των δέντρων επενδύοντας σε μεγαλύτερους όγκους εδάφους για την ανάπτυξη του ριζικού συστήματος και αποκαθιστώντας την υδρολογία, τη διαπερατότητα και τον κύκλο των θρεπτικών συστατικών.
- ▶ Εφαρμόσουμε πιλοτικές φυτεύσεις νέων ειδών δέντρων ανθεκτικών στα πιο ξηρά κλίματα, τις ασθένειες.

5. Διαχείριση κινδύνων

Χρειάζεται:

- ▶ Σχέδιο προστασίας από πυρκαγιές και ακραία καιρικά φαινόμενα.
- ▶ Προϋπολογισμός διαχείρισης έκτακτων αναγκών.
- ▶ Προϋπολογισμός αποκατάστασης ζημιών.

Οι φυτεύσεις της Φιλοδοσικής εταιρίας στους λόφους της Αθήνας, η διαμόρφωση και οι φυτεύσεις του Δημήτρη Πικιώνη στους λόφους της Ακρόπολης και Φιλοπάππου, οι παρεμβάσεις του Δ. Παπαδήμα και της υπηρεσίας Πρασίνου, δεν έβλαψαν αλλά αναβάθμισαν τους λόφους. Δεν έχουμε να φοβόμαστε κάποιες περαιτέρω επιπτώσεις αποκαθιστώντας συνολικά τους λόφους σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

Οι λόφοι αποτελούν ένα τοπίο πολιτισμικής και φυσικής αξίας. Δεν είναι στατικά μνημεία του παρελθόντος, αλλά δυναμικά πολιτισμικά τοπία, αναπόσπαστο κομμάτι της ταυτότητας και της ζωής της Αθήνας. Η προστασία τους είναι ζήτημα τιμής και ζωής για εμάς. ■

ΚΑΛΟΥΠΟΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΡΑΒΑ Α.Ε
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΕΤΑΛΛΟΤΥΠΟΥ
ΣΚΑΛΩΣΙΣ- ΚΕΡΚΙΔΕΣ

Η εταιρεία ΚΑΡΑΒΑ Α.Ε ξεκίνησε τη δραστηριότητά της το 1987, με αντικείμενο την παραγωγή σκαλωσιών και κερκίδας και σύντομα, κατάφερε να κερδίσει την εμπιστοσύνη της αγοράς.

Σήμερα η εταιρεία ειδικεύεται στη σχεδίαση, κατασκευή, ενοικίαση, πώληση και εγκατάσταση μεταλλικών ικριωμάτων. Ασχολείται με Εξωτερικές Σκαλωσιές, Σκαλωσιές Ξυλοτύπων, Σκαλωσιές Αλουμινίου, Τροχήλατες, Ροζέτες, Κερκίδες, Εξέδρες, Τέντες και Μεταλλότυπο. Η εργασία μας ξεκινάει με την προμήθεια των καλύτερων πιστοποιημένων πρώτων υλών, οι οποίες ελέγχονται συνεχώς. Ακολουθεί η παραγωγή των προϊόντων από σύγχρονα μηχανήματα και ειδικευμένο προσωπικό, που εγγυώνται την απολύτως σταθερή παραγωγή ως προς την ποιότητα και ως προς τις διαστάσεις, σύμφωνα με το Σύστημα Ποιότητας ISO 9001:2015 που έχουμε εγκαταστήσει από το 2004.

Η εταιρεία μας έχει να παρουσιάσει υψηλές προδιαγραφές ασφάλειας, ποιότητας και εξυπηρέτησης. Είναι μία επιχείρηση ανεξάρτητη και πλήρως οργανωμένη στην παραγωγή, έχει συνεργαστεί με τις μεγαλύτερες κοινοπραξίες και έχει υποστηρίξει τα μεγαλύτερα έργα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό (κτίρια, τούνελ, γέφυρες, μετρό, αεροδρόμιο, μνημεία κ.λ.π.)

Έχει συμμετάσχει στις μεγαλύτερες αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις που έχουν διοργανωθεί και ενδεικτικά αναφέρουμε τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, τους χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες του 2014 στο Sochi της Ρωσίας, τα

Special Olympics του 2010 στην Αθήνα, το Rally Acropolis, το RedBull event, τη συναυλία της Lady Gaga, τις παραστάσεις του Cirque Du Soleil καθώς επίσης και τον Αυθεντικό Μαραθώνιο της Αθήνας τη διετία 2015-2016 και τελευταία το

2021. Επίσης έχει αναλάβει την τοποθέτηση τεντών και δαπέδων στο Delphi Economic Forum 2019-2020-2022-2023. Το αξιόπιστο υλικό μας σε συνδυασμό με τις ανταγωνιστικές τιμές μας, την δωρεάν ενυπόγραφη μελέτη με προγράμματα CAD και το εκπαιδευμένο μόνιμο προσωπικό που διαθέτουμε, θα σας κάνουν να θελήσετε να μας γνωρίσετε.

ΚΑΛΟΥΠΟΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΡΑΒΑ Α.Ε.

ΟΡΤΑΝΣΙΑΣ 29, ΑΧΑΡΝΑΙ Τ.Κ 13672

Τ. +30 210 8072863, +30 210 6252070, +30 210 8072471 ,info@karavasp.gr

ΠΕΣΕΔΕ: 90 χρόνια μαζί και συνεχίζουμε!

Η Πανελλήνια Ένωση Συνδέσμων Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΠΕΣΕΔΕ) με πλούσια δράση 90 χρόνων, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της εξέλιξής του κατασκευαστικού κλάδου.

Ιδρύθηκε το 1933 και αποτέλεσε την πρώτη ενιαία «φωνή» των εργοληπτών μηχανικών. Από την ίδρυσή της έχει διαδραματίσει το δικό της ρόλο στην εκτέλεση των δημόσιων και λοιπών έργων της χώρας.

Ειδικότερα επικεντρώνεται στην μελέτη των τεχνικών, οικονομικών και οργανωτικών θεμάτων και προβλημάτων κατά την υλοποίηση των δημόσιων έργων, και εισηγείται προς την Πολιτεία εκείνων των βελτιώσεων που θα εξασφαλίσουν την ένταξη, οικονομική και ταχεία εκτέλεση των έργων, πάντα για το καλό του κοινωνικού συνόλου.

Αποτελεί ένα σταθερό σημείο αναφοράς για τους κατασκευαστές μηχανικούς, περιφρουρώντας την ηθική και επαγγελματική αξιοπρέπεια των ελληνικών εργοληπτικών επιχειρήσεων.

Η συμμετοχή - εγγραφή στην ΠΕΣΕΔΕ διασφαλίζει την ισχυρή παρουσία των μελών σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο μέσω σταθερά άριστων υπηρεσιών. Η επαφή με το Πανελλήνιο Δίκτυο των Τοπικών Συνδέσμων προσφέρει την ευκαιρία δικτύωσης με άλλες εργοληπτικές επιχειρήσεις και πρόσβαση στις δράσεις των Συνδέσμων και της ΠΕΣΕΔΕ.

Η συμμετοχή στην ΠΕΣΕΔΕ δίνει στα εγγεγραμμένα μέλη και εταιρείες πρόσβαση σε:

- Ενημέρωση σε καθημερινή βάση, εκδηλώσεις και ημερίδες με καίρια θέματα, σχεδιασμένες με σκοπό την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις εξελίξεις και τις τάσεις του κλάδου.
- Μοναδικές ευκαιρίες δικτύωσης και επιχειρηματικής ανάπτυξης.
- Εκπρόσκληση επιχείρησης και κλάδου.

ΠΕΣΕΔΕ: Η «φωνή» των εργοληπτών ακούγεται σε όλη τη χώρα. Βρείτε ένα Τοπικό Σύνδεσμο από το Πανελλήνιο Δίκτυο και κάντε την εγγραφή σας.

Πληροφορίες: 210 3814 735 – info@pesede.gr

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

- ΑΓΡΙΝΙΟ • ΑΡΓΟΛΙΔΑ • ΑΡΚΑΔΙΑ • ΑΡΤΑ • ΒΟΙΩΤΙΑ • ΔΡΑΜΑ • ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ • ΕΒΡΟΣ • ΕΥΒΟΙΑ • ΖΑΚΥΝΘΟΣ
- ΗΛΕΙΑ • ΗΜΑΘΙΑ • ΗΡΑΚΛΕΙΟ • ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ • ΘΡΑΚΗ • ΙΩΑΝΝΙΝΑ - ΘΕΣΠΡΩΤΙΑ • ΚΑΒΑΛΑ
- ΚΑΡΔΙΤΣΑ • ΚΑΣΤΟΡΙΑ • ΚΕΡΚΥΡΑ • ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ • ΚΟΡΙΝΘΙΑ • ΚΥΚΛΑΔΕΣ • ΛΑΚΩΝΙΑ • ΛΑΡΙΣΑ • ΛΑΣΙΘΙ • ΛΕΣΒΟΣ
- ΜΑΓΝΗΣΙΑ • ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ • ΜΕΣΣΗΝΙΑ • ΞΑΝΘΗ • ΠΑΤΡΑ • ΠΕΛΛΑ • ΠΙΕΡΙΑ • ΠΡΕΒΕΖΑ • ΛΕΥΚΑΔΑ • ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ
- ΡΕΘΥΜΝΟ • ΣΕΡΡΕΣ • ΤΡΙΚΑΛΑ • ΦΘΙΩΤΙΔΑ • ΦΛΩΡΙΝΑ • ΦΩΚΙΔΑ • ΧΑΝΙΑ • ΧΙΟΣ

TREE COMPANY CORPORATION A.E.B.E.

SCREENING
EAGLE

proceq

Εξοπλισμός Ελέγχου Σκυροδέματος Συστήματα μη καταστροφικού ελέγχου

Φορητός Σαρωτής Σκυροδέματος - GPR

Proceq GP8000

Το φορητό ραντάρ ελέγχου σκυροδέματος για ταχύτερες επιθεωρήσεις και δομική απεικόνιση οπλισμού σε βάθος έως 1,50 μέτρα.

Profometer Rebar Diameter & Cover Meter

Proceq PM8000 Pro

Το εξειδικευμένο όργανο μέτρησης καλύμματος και διαμέτρου οπλισμού.

Κρουσίμετρο

Original Schmidt OS8000

Το αυθεντικό - Original Schmidt, ψηφιακά ανακαθορισμένο.

ΓΕΩΡΑΝΤΑΡ - GPR

Proceq GS8000 Pro

Η ολοκληρωμένη λύση για τον εντοπισμό αντικειμένων και την υψηλής ακρίβειας χαρτογράφηση του υπεδάφους.

Γεωραντάρ - GPR Εντοπισμός & Χαρτογράφηση υπεδάφους

Αθήνα: Αγίας Κυριακής 27, Π. Φάληρο, ΤΚ 17564 | Τηλ: 210 94.73.600 | Fax: 210 94.73.617 | Email: info@treecomp.gr

Θεσσαλονίκη: Ανδριανουπόλεως 6 & Παπακυρίτση 8, ΤΚ 55133 Καλαμαριά | Τηλ: 2310 842.440 | Email: thess@treecomp.gr

Κρήτη: Λεωφ. Ανδρέα Παπανδρέου 51, Ηράκλειο, ΤΚ 713 05 | Τηλ: 2816007818 | Email: crete@treecomp.gr

Κύπρος: Καλλιπόλεως 3, Λευκωσία 1055 | Τηλ: 00357-22678897 | Fax: 00357-22660358 | Email: info@haldera.com.cy

www.treecomp.gr | www.uranus.gr | www.treeshop.gr

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΙΣΤΕΤΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΜΗΧΑΝΙΚΟ

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟΣ
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

3D LASER
SCANNING

ΘΕΡΜΙΚΕΣ
ΚΑΜΕΡΕΣ

DRONES
UAVS

ΕΡΓΟΤΑΞΙΑΚΟΣ
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ MOBILE
MAPPING

ΥΔΡΟΓΡΑΦΙΚΟΣ
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

ΓΕΩΦΥΣΙΚΟΣ
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

JGC-Net
ΔΙΚΤΥΟ FULL GNSS

Π. Τσαλδάρη 3Α & Αριστείδου, Μαρούσι
Τ. 2108023917 • info@jgc.gr • www.jgc.gr